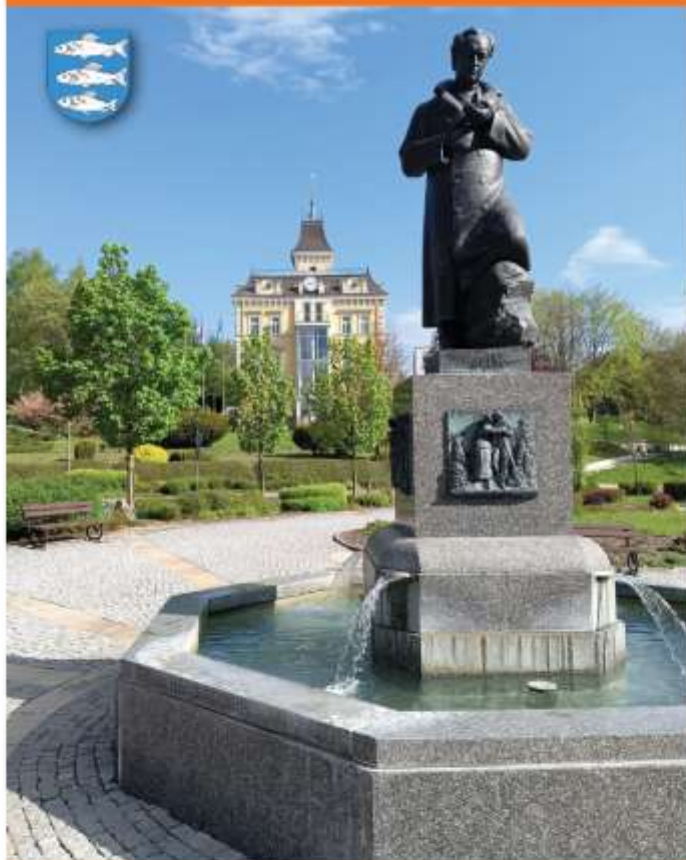

Strategický plán spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb

2024

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. et al.
PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Tento dokument zpracovala společnost PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., Moravská 758/95, 700 30 Ostrava-Hrabůvka, IČ: 28576217, tel.: +420 595 136 023, web: <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz

Autorský kolektiv:

- Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.
- PhDr. Andrea Hrušková
- Ing. Ivana Foldynová, Ph.D.
- Ing. David Kubáň
- Bc. Linda Vyvialová
- a kolektiv

Tento dokument vznikl ve spolupráci s městy Aš a Selb.

Vznik dokumentu byl spolufinancován z Programu INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027, prostřednictvím Fondu malých projektů Euregio Egrensis.

Zpracováno ke dni: 26. 6. 2024

Obsah

Seznam zkratk	4
Úvod	5
1 Analytická část	7
1.1 Historie a vývoj měst	7
1.2 Základní charakteristiky	8
1.3 Demografie měst	14
1.4 Ekonomika a trh práce	19
1.5 Doprava	27
1.6 Školství	30
1.7 Volnočasové aktivity obyvatel (kultura a sport)	32
1.8 Cestovní ruch	34
1.9 Životní prostředí	37
1.10 Rozpočet města a financování městských aktivit	38
1.11 Analýza potřeb příhraniční oblasti	40
1.12 Analýza vnitřního a vnějšího prostředí rozvoje	42
1.13 Popis nejpravděpodobnějšího vývoje	53
2 Návrhová část	55
2.1 Struktura návrhové části strategického plánu	55
2.2 Vize	56
2.3 Tematické oblasti a opatření	58
2.4 Typové aktivity	59
Prioritní typové aktivity	59
Typové aktivity dle jednotlivých opatření	59
3 Implementační část	62
3.1 Příprava projektů k realizaci	65
3.2 Monitorování a evaluace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb	67
Přílohy	69
Tabulkové přílohy	69
Grafické přílohy	72
Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb	74

Seznam zkratek

AfD	Alternative für Deutschland (Alternativy pro Německo)
CDU	Christlich Demokratische Union Deutschlands (Křesťanskodemokratická unie)
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
KPS / KGZ	Komise pro přeshraniční spolupráci / Kommission für grenzüberschreitende Zusammenarbeit
KSR	Komise strategického rozvoje
MěÚ	Městský úřad
MF	Ministerstvo financí (ČR)
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí (ČR)
ORP	Obec s rozšířenou působností
RES	Registr ekonomických subjektů
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschlands (Sociálnědemokratická strana Německa)
VGF	Verkehrsgemeinschaft (dopravní sdružení)

Úvod

V současné době se zesiluje tlak na řízení měst při plánování budoucího vývoje území. Je nutné posílit výkonnost a efektivnost územní veřejné správy a veřejných služeb, zohlednit sociální podmínky, zaměřit se na komunikaci s veřejností, zkvalitnit komunikaci mezi jednotlivými odbory městského úřadu, rozvinout komunikaci s úřady obcí ve správním obvodu ORP. Cílem Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb je na základě konstruktivního a aktuálního vyhodnocení stávající situace vytvořit reálné možnosti, resp. cesty k udržitelnému rozvoji daného území.

Díky vzájemné poloze měst Aš a Selb, které jsou od sebe vzdáleny 8,9 km, je vhodné se zaměřit na rozvoj a zajištění spolupráce mezi těmito městy z důvodu posilování hospodářských, společenských a kulturních vztahů, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu a podnikatelského prostředí vedoucí ke zlepšení kvality života obyvatel těchto měst.

Dokument „Strategický plán spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb“, jako zásadní strategický rozvojový dokument, bude sloužit k nastavení společné strategie měst dle jejich potřeb, priorit a možností financování. Bude sloužit jako podklad pro rozhodování veřejné správy měst o realizaci aktivit vedoucích k udržitelnému rozvoji s využitím vnitřního potenciálu území a zejména k zajištění aktivit vedoucích ke spolupráci v příhraniční oblasti. Při tvorbě strategického plánu jsou respektovány stávající strategické dokumenty měst, regionů, krajů, územně plánovací dokumentace a územně analytické podklady.

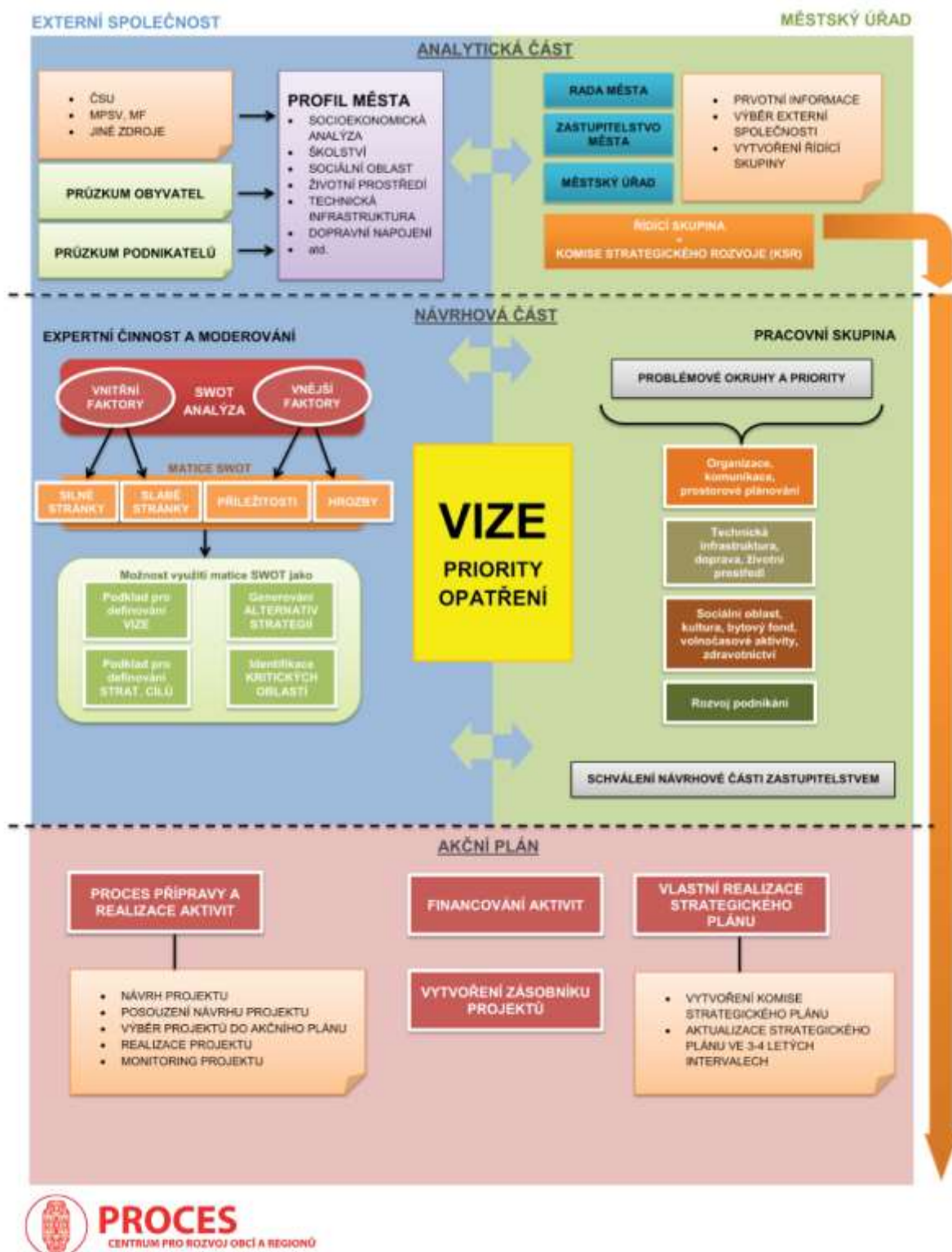
Obrázek 0.1: Strategické plánování

Zdroj: PROCES, 2024.

Při tvorbě strategického plánu je využito principů prostorového plánování. Jedná se o propojení strategického plánování rozvoje, komunitního plánování sociálních služeb, územního plánování s využitím geografického informačního systému a dalších rozvojových dokumentů. Prostorové plánování mapuje změny v prostředí, ve sledované oblasti hledá možné způsoby, jak podpořit rozvoj a zároveň zmírnit negativní dopady. Postup pro zpracování strategického plánu je rozdělen do jednotlivých etap a dílčích aktivit znázorněných v následujícím schématu.

Obrázek 0.2: Ukázka postupu zpracování strategického plánu

Zdroj: PROCES, 2024.

Dokument byl zpracován na základě statistických údajů poskytnutých Českým statistickým úřadem (ČSÚ), Bavorským zemským statistickým úřadem, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (MPSV), Ministerstvem financí ČR (MF), územně plánovací dokumentace a také na základě vlastních šetření měst Selb a Aš uvedených v seznamu zdrojů.

1 Analytická část

Analytickou část Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb tvoří tzv. profil oblasti. Jedná se o analytický dokument charakterizující situaci oblasti v rozsahu nezbytném pro vytvoření výchozí poznatkové základny, z níž bude vycházet strategie dalšího rozvoje. Cílem analýzy není vyčerpávající přehled všech aspektů života v oblasti, ale spíše jejich cílený výběr, provázání a generalizace.

Profil shrnuje základní údaje o vývoji a současnosti a faktografii o všech rozhodujících sférách života. Charakterizuje obyvatelstvo, bydlení, dopravní a technickou infrastrukturu, ekonomiku a trh práce, cestovní ruch, sport a kulturu, sociální sféru, životní prostředí a v neposlední řadě správu města.

1.1 Historie a vývoj měst

MĚSTO AŠ

První oficiální písemná zmínka o Aši pochází z 8. srpna 1281, kdy dal římský král Rudolf Habsburský tržiště Aš a Selb fojtům z Plavna do zástavy za 600 hřiven stříbra. V průběhu 13. století se na Ašsku usadil i rod pánů z Neuberga (Podhradí) a po celé 14. století s fojty z Plavna o nadvládu v oblasti bojoval. Dalším protivníkem pro pány z Neuberga bylo město Cheb, které si také dělalo na Ašsko nároky. Aby se Neubergové vyhnuli problémům, nechali si roku 1331 udělit Ašsko českým králem Janem Lucemburským jako přímé české léno. Tímto bylo Ašsko chráněno od územních nároků svých sousedů, a navíc osvobozeno od všech dávek a daní. Po vymření Neubergů po meči přešlo panství roku 1394 dědickým právem na rod Zedtwitzů. Ti drželi panství až do roku 1945.

Po vystoupení Martina Luthera ve Wormsu se Zedtwitzové přiklonili k reformované víře – církevní patronát Řádu německých rytířů nad Ašskem zanikl a jeho správy se chopili sami Zedtwitzové. Po třicetileté válce zůstalo Ašsko jedinou oblastí české koruny s protestantskou vírou. Autonomní vývoj Ašska ukončila roku 1775 Marie Terezie vydáním tzv. Temperamentních bodů. Tyto nechávaly v platnosti náboženskou svobodu, jinak ale bylo Ašsko začleněno do Čech a celé rakouské říše.

Přičlenění k monarchii znamenalo pro Ašsko období rozvoje řemeslné a průmyslové výroby, zejména výroby textilní. Textilní průmysl v regionu rychle sílil a koncem 18. století se z Aše stalo průmyslové centrum. V roce 1872 získala Aš statut města. V roce 1930 se počet obyvatel zvýšil téměř na 23 000.

Po 2. světové válce byla většina německy hovořícího obyvatelstva vysídlena. Opuštěné domy rychle chátraly, staly se neobyvatelnými a musely být zbořeny.

Textilní éra města Aše skončila v 90. letech 20. století, během nichž došlo k velkým ekonomickým a sociálním změnám. Ale díky otevření hraničního přechodu s Německem a orientaci oblasti směrem na západ se začala Aš opět rozvíjet.

MĚSTO SELB

Selb byl osídlen již ve 12. století kolonisty, kteří přišli z Bavorska. První písemný záznam o Selbu pochází z roku 1281. Roku 1357 byl Selb přepsán jako říšské léno na rod Forsterů, kteří v roce 1412 obec prodali purkrabímu z Norimberku. Roku 1426 propůjčil markrabě Friedrich I. Bayreuthský a Braniborský Selbu městská práva.

Do 18. století bylo město spojováno především s hornictvím, těžila se zde velmi jemná žula. V 18. století se Selb stal řemeslnickým městem. V druhé polovině 19. století se zde začal vyrábět porcelán, na jehož výrobě byl založen rozvoj města. Bylo založeno mnoho porcelánek. Otevření železniční trati Hof – Cheb v roce 1864 podpořilo rychlý průmyslový rozvoj Selbu.

Počet porcelánek však klesl během Světové hospodářské krize v roce 1929. Avšak i v současné době se zde vyrábí porcelán světoznámých značek.

Na konci druhé světové války byl Selb obsazen americkými vojsky. Poté, co hranice uzavřelo Československo a Sasko, přišel Selb o velké množství zdrojů surovin a také o poměrně velký obchodní trh.

Během územní reformy v roce 1972 byl Selb začleněn do zemského okresu Wunsiedel a získal titul Große Kreisstadt (Velké krajské město). V roce 1978 byly k městu přidruženy obce Erkersreuth, Heidelberg-Steinselb, Längenau, Lauterbach-Wildenau, Mühlbach, Oberweißenbach, Selb-Plößberg, Silberbach, Spielberg, Unterweißenbach a Vielitz.

1.2 Základní charakteristiky

MĚSTO AŠ

Město Aš je nejzápadnějším městem České republiky a také nejvýše položeným městem v Karlovarském kraji, leží v nadmořské výšce 666 m n. m. Je situováno v blízkosti hranice se Spolkovou republikou Německo. Nachází se v Ašském výběžku, jenž geograficky náleží do pohoří Smrčiny. V Ašském výběžku se rozprostírá Ašská vrchovina, jejímž nejvyšším vrcholem je Háj (758 m n. m.).

Na západní straně města se nachází hraniční přechod Aš-Wildenau (místní část města Selb). Co se týče osobní dopravy, je tento hraniční přechod jedním z nejfrekventovanějších českých hraničních přechodů s Německem¹.

Správně je Aš součástí Karlovarského kraje a součástí okresu Cheb. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností spadá celkem 5 obcí. Město spravuje obce Aš, Krásná, Hranice, Podhradí a Hazlov. Katastr města o rozloze 55,9 km² tvoří 9 katastrálních území, a to Aš, Dolní Paseky, Doubrava u Aše, Horní Paseky, Kopaniny, Mokřiny, Nebesa, Nový Ždár a Verněřov u Aše.

MĚSTO SELB

Německé město Selb se nachází ve Spolkové republice Německo, Spolkové zemi Bavorsko, v okrese Wunsiedel im Fichtelgebirge. Selb leží na úpatí nejsevernějšího výběžku pohoří Fichtelgebirge v nadmořské výšce 562 m n. m.

Město Selb spadá do kategorie velkých okresních měst. Rozloha katastrálního území města Selb činí 86,1 km². Do správního obvodu města Selb spadá celkem 45 městských částí. Od 1. srpna 2013 byla začleněna nezapsaná oblast Selber Forst a část nezapsaná oblast Hohenberger Forst.

¹ Podle dat Ředitelství silnic a dálnic ČR ze sčítání dopravy z roku 2020 bylo na daném dopravním úseku naměřeno 5 958 osobních a dodávkových vozidel za 24 hodin. Větší intenzita byla zjištěna pouze na hraničním přechodu Breitenau / Krásný Les na dálnici D8 (6 340).

Obrázek 1.1: Území měst Aš a Selb

Zdroj: mapy.cz

POSTOJE OBYVATEL

Spokojenost obyvatel s oblastmi života

Čeští i němečtí respondenti vykazují nadprůměrnou spokojenost se sledovanými oblastmi života. Čeští respondenti vyjadřují nejvyšší spokojenost s prostředím, ve kterém žijí (napříč kategoriemi), ti němečtí pak celkově se životem (méně nezaměstnaní, lépe zajištěni). Nejméně spokojeni jsou respondenti na obou stranách hranice shodně s pocitem bezpečí (v Aši méně často vysokoškolsky vzdělaní a častěji špatně zajištěni, v Selbu méně často mladí do 34 let a častěji špatně zajištěni).

Tabulka 1.1: Spokojenost s oblastmi života na škále 1-velmi nespokojen/a, 7-velmi spokojen/a

Oblast života	Aš	Selb	Rozdíl*
CELKOVĚ SE SVÝM ŽIVOTEM	5,6	5,5	-0,1
Vztahy s příbuznými / širší rodinou	5,7	5,2	-0,5
Okolní prostředí / krajina, kde žijete	5,8	5	-0,8
Osobní život	5,5	5,3	-0,2
Přátelé	5,5	5,2	-0,3
Zdraví	5,2	5,3	0,1
Vztahy s okolím (sousedé apod.)	5,4	5,1	-0,3
Kvalita bydlení	5	5,3	0,3
Životní úroveň	5	5,2	0,2
Volný čas	5	5,1	0,1
Vztah s partnerem/partnerkou	4,7	5,2	0,5
Práce/zaměstnání	4,2	5,2	1,0
Děti	4,3	4,8	0,5
Pocit bezpečí	3,6	4,6	1,0

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Pozn.: * **Záporná hodnota** znamená lepší hodnocení v Aši, kladná v Selbu.

Vzájemné vnímání

Obyvatelé obou měst vnímají druhé město jako svého souseda. Obyvatelé Aše vidí Selb jako dobré místo pro nákupy a město Selb si často spojují i s továrnou na porcelán. Obyvatelé Selbu vnímají Aš jako nejbližší město v ČR, ale také jako město s velkým výskytem romských a asijských obyvatel.

Vnímání vlastního města

U velké části obyvatel obou měst rezonuje sepětí s městem jako s domovem a místem, kde mají rodiny a přátele. V Selbu je vnímání města silně ovlivněno velkou továrnou na výrobu porcelánu. Obyvatelé Aše častěji zmiňují negativní konotace, jako například kriminalitu.

Co se ve městech daří a co ne?

Obyvatelé obou měst hodnotí nejčastěji kladně kulturně-společenské akce a festivaly. Kladně je ve větší míře hodnocena také úprava veřejných prostor v Aši.

Pětině obyvatel Selbu nechybí ve městě vůbec nic. Ostatní se shodují s obyvateli Aše v absenci kaváren, restaurací a dalších služeb (v obou městech zejména ženy) a také zdravotní péče. Problémem je v obou městech také dostupnost dobré práce.

Přednosti a nedostatky

Obyvatelé obou měst se shodují, že mezi největší výhody obou měst patří shodně vzájemná blízkost a zejména okolní příroda a krajina. U Selbu pak lze vyzdvihnout ještě pracovní příležitosti a občanskou vybavenost.

Obyvatelé obou měst se potýkají s nedostatkem zdravotní péče, s kriminalitou a také s nedostatkem dobré práce. V Aši však jednoznačně dominuje problém s nepřízpůsobivými lidmi. V Selbu je naproti tomu vnímání problémů velmi diverzifikováno.

Jaké chtějí obyvatelé změny?

Více než polovina obyvatel Aše by uvítala zvýšení bezpečnosti ve městě. Selbští by pak dali přednost podpoře kulturního života nebo zlepšení nabídky služeb ve městě.

Obrázek 1.2: Kdybyste mohli změnit jednu věc, co by to bylo?

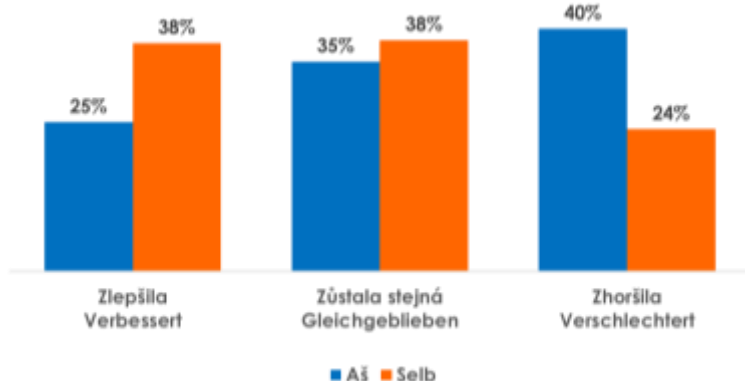

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Vývoj kvality života

V obou městech žije zhruba stejně velká část obyvatel, která považuje kvalitu života ve městě za stejnou jako před 5 lety (asi 35 %). Obyvatelé Aše však významně častěji deklarují zhoršení kvality života (40 %), naproti tomu občané Selbu naopak deklarují její zlepšení (38 %).

Obrázek 1.3: Kvalita života ve městě Aš / Selb se v posledních 5 letech?

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Hodnocení aspektů života ve městě

Nejlépe hodnocena je v obou městech shodně kvalita životního prostředí. V Aši pak ještě možnosti sportovního vyžití a v Selbu kvalita základních škol. Nejhuře jsou pak hodnoceny dostupnost zdravotní péče, možnosti pro mladé rodiny, možnosti podnikání ve městě a pracovní příležitosti v Aši. V Selbu má nízké hodnocení "jen" spolupráce s Aší.

Tabulka 1.2: Hodnocení aspektů života ve městě obyvateli na škále 1–5 bodů

Položka	Aš	Selb	Rozdíl
Kvalita životního prostředí (čistota, zeleň, hluk atd.)	3,6	3,6	0,0
Kvalita základních škol	3,1	3,6	0,5
Možnost sportovního vyžití	3,5	3,1	-0,4
Spolupráce s městem Aš/Selb	3,3	3,0	-0,3
Obchody (dostupnost, nabídka, rozmanitost)	3,0	3,3	0,3
Komunikace městského úřadu	3,3	2,9	-0,4
Kvalita bydlení ve městě	2,9	3,3	0,4
Stav městské infrastruktury (silnice, chodníky, parky atd.)	2,8	3,3	0,5
Dostupnost bydlení ve městě	2,8	3,4	0,6
Služby pro turisty / cestovní ruch	2,8	3,2	0,4
Možnost kulturního vyžití	2,8	3,1	0,3
Kvalita veřejné dopravy	3,1	2,7	-0,4
Sociální služby (pro seniory, pro zdravotně znevýhodněné atd.) ve městě	2,7	2,9	0,2
Možnost podnikání ve městě	2,4	3,2	0,8
Pracovní příležitosti	2,0	3,5	1,5
Možnosti pro mladé rodiny	2,2	3,2	1,0
Úroveň bezpečnosti	2,1	3,1	1,0
Dostupnost zdravotní péče	1,8	2,8	1,0

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Pozn.: * **Záporná hodnota** znamená lepší hodnocení v Aši, kladná v Selbu.

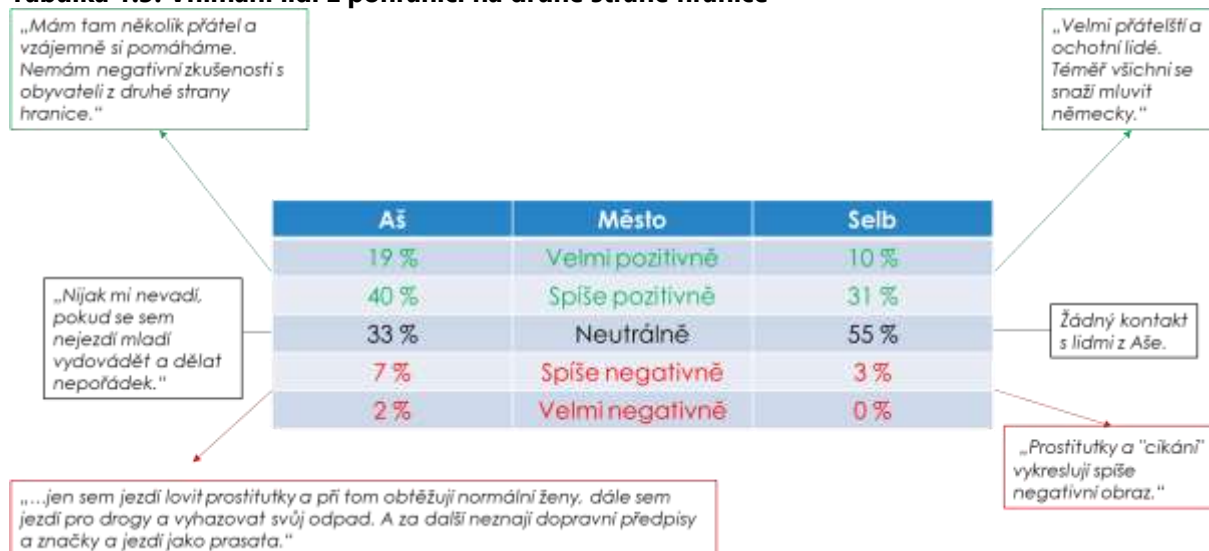
Problematické lokality

V Selbu lze za problematickou lokalitu označit jen nádraží z důvodu krádeží a Ludwigstrasse z důvodu dopravy. Oproti tomu v Aši je problémových lokalit hned několik. Jedná se zejména o centrum, Kamennou ulici a okolí bývalého obchodního domu Centrum a Lidového domu. Společným jmenovatelem je v tomto případě výskyt nepřízpůsobivých lidí, kriminality a prostituce.

Vnímání lidí z pohraničí na druhé straně hranice

Negativně vnímá lidi na druhé straně hranice v obou případech méně než 10 % respondentů. Češi vnímají Němce o něco pozitivněji, ti se pak ve více než polovině případů staví k českým sousedům neutrálně. Většina obyvatel obou měst považuje za hlavní aktéry rozvoje přeshraniční spolupráce obyvatele pohraničí a obce. Selbští však ještě více sázejí na nestátní organizace, školy a podnikatelské subjekty.

Tabulka 1.3: Vnímání lidí z pohraničí na druhé straně hranice

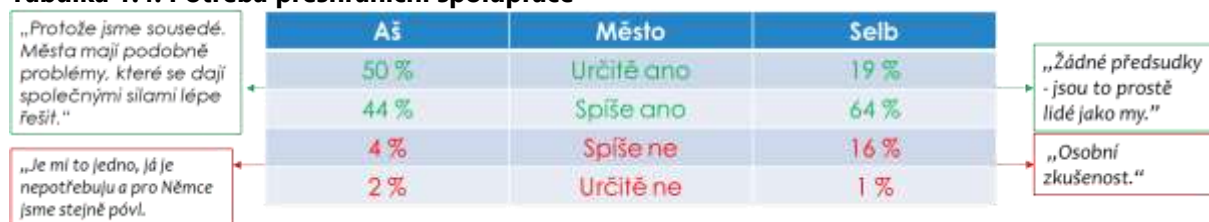

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Potřeba přeshraniční spolupráce

Většina obyvatel považuje přeshraniční spolupráci za potřebnou (spíše muži a v Aši lidé s vysokoškolským vzděláním). Skeptičtější k ní stojí Němci, kde je proti 17 % respondentů (spíše lidé ve věku 35-49 let, dobře zajištěni), na české straně je proti 6 % (napříč kategoriemi).

Tabulka 1.4: Potřeba přeshraniční spolupráce

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Většina respondentů v obou městech považuje za hlavní aktéry rozvoje přeshraniční spolupráce obyvatele pohraničí (spíše mladí do 34 let) a obce (spíše respondenti se středním a vyšším vzděláním). Selbští respondenti však ještě více sázejí na nestátní organizace, školy a podnikatelské subjekty.

Tabulka 1.5: Kdo by měl přeshraniční spolupráci rozvíjet?

Aš	Město	Selb
50 %	Přímo obyvatelé pohraničí	60 %
67 %	Obce	55 %
46 %	Nestátní organizace (např. kulturní sdružení a spolky, sportovní kluby)	68 %
36 %	Školy	63 %
48 %	Podnikatelské subjekty, hospodářské a profesní komory a svazy	61 %
4 %	Jiné:	1 %

„Na rozvoji by se měli podílet všichni, každý dle svých možností.“

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Respondenti v obou městech určili shodně jako nejvhodnější způsob rozvoje dopravy mezi oběma městy posílení autobusového spojení.

Obyvatelé Aše chtějí rozvíjet zejména (seřazeno dle četnosti odpovědí, minimum 40 %):

- Společná zdravotní péče,
- Zdravotnictví, zdravotní záchranná služba,
- Bezpečnost a krizové řízení (Policejní spolupráce, Spolupráce hasičských záchranných sborů),
- Ekonomická spolupráce – společná průmyslová zóna,
- Kultura / kulturní akce / spolky atd. – např. vytvoření společného festivalu přátelství.

Obyvatelé Selbu chtějí rozvíjet zejména (seřazeno dle četnosti odpovědí, minimum 40 %):

- Kultura / kulturní akce / spolky atd. – např. vytvoření společného festivalu přátelství,
- Rekreační a turistika – např. společná turistická karta, cyklistické a turistické trasy,
- Zdravotnictví, zdravotní záchranná služba,
- Bezpečnost a krizové řízení (Policejní spolupráce, Spolupráce hasičských záchranných sborů).

Bariéry znesnadňující vzájemný kontakt

Respondenti v obou městech určili shodně jako bariéru znesnadňující kontakt s lidmi na druhé straně hranice jazyk a také administrativní náročnost (která s jazykem úzce souvisí). Čeští respondenti navíc často zmiňují bariéru cenovou, Němci pak právní. Ostatní nabízené bariéry pak vnímají Němci jako problém více než jejich české protějšky.

Tabulka 1.6: Bariéry znesnadňující kontakty

Aš	Město	Selb
77 %	Jazykové	62 %
25 %	Právní	39 %
39 %	Cenové	15 %
31 %	Administrativní (např. náročnost vyřizování případné úřední záležitosti na úřadě v sousední zemi)	28 %
11 %	Kulturní	27 %
18 %	Různorodost zájmů (např. větší důraz na ochranu životního prostředí nebo naopak na rozvoj průmyslové výroby oproti sousednímu státu)	25 %
12 %	Jiný systém hodnot (např. jiný přístup ke slavení svátků)	16 %
3 %	Jiné	1 %

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

1.3 Demografie měst

VÝVOJ POČTU OBYVATEL

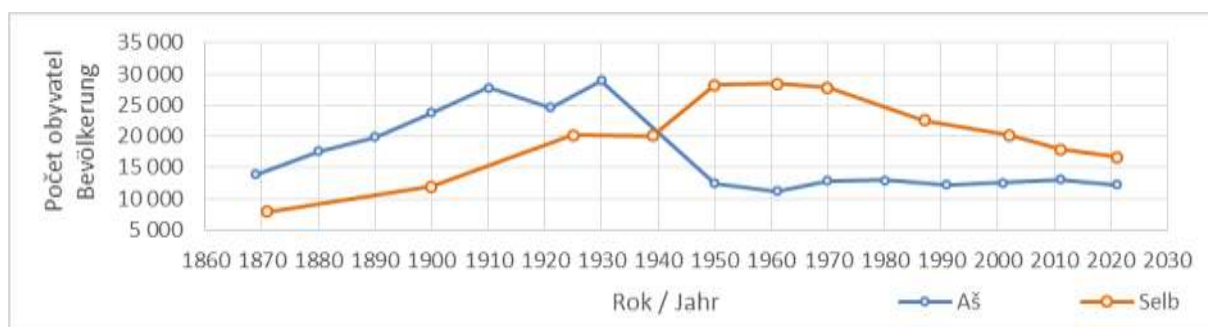
Město Aš

S rozvojem textilního průmyslu v Aši v 18. a 19. století narostl počet obyvatel města v roce 1930 až na 28 916, čímž dosáhl svého maxima. V následujících dvaceti letech nastal z důvodu poválečného odsunu německého obyvatelstva pokles rezidentů o více než polovinu na 12 484 v roce 1950. Od roku 1991, kdy ve městě žilo 12 298 obyvatel, se jejich počet příliš neměnil. V období mezi lety 2000–2010 vzrostl počet rezidentů o více než tisíc. Od roku 2010 do roku 2023 pak nastal pokles obyvatel až na hodnotu 12 804. V posledním roce byl zaznamenán nárůst obyvatel způsobený příchodem osob v souvislosti s válkou na Ukrajině.

Město Selb

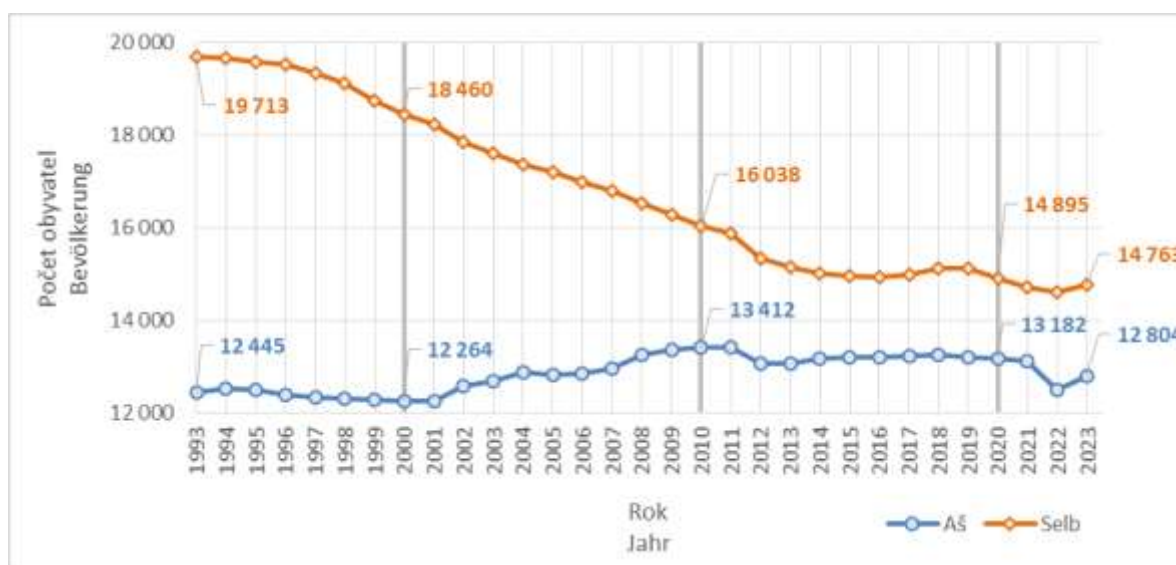
V roce 1871 tvořilo populaci ve městě Selb 7 405 obyvatel. Od tohoto roku počet obyvatel rostl a svého maximálního počtu dosáhl v roce 1961, kdy zde žilo celkem 24 532 osob. Od roku 1961 až doposud však dochází k postupnému úbytku počtu obyvatel. V roce 2023 činil počet obyvatel města Selb 14 763 osob.

Obrázek 1.4: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel ve městech Aš a Selb 1869-2021

Zdroj: ČSÚ, *Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2021*, Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

Obrázek 1.5: Vývoj počtu obyvatel ve městech Aš a Selb 1993-2023

Zdroj: ČSÚ, *Běžná evidence obyvatel 2024*; Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024, stav obyvatel vždy 1.1.

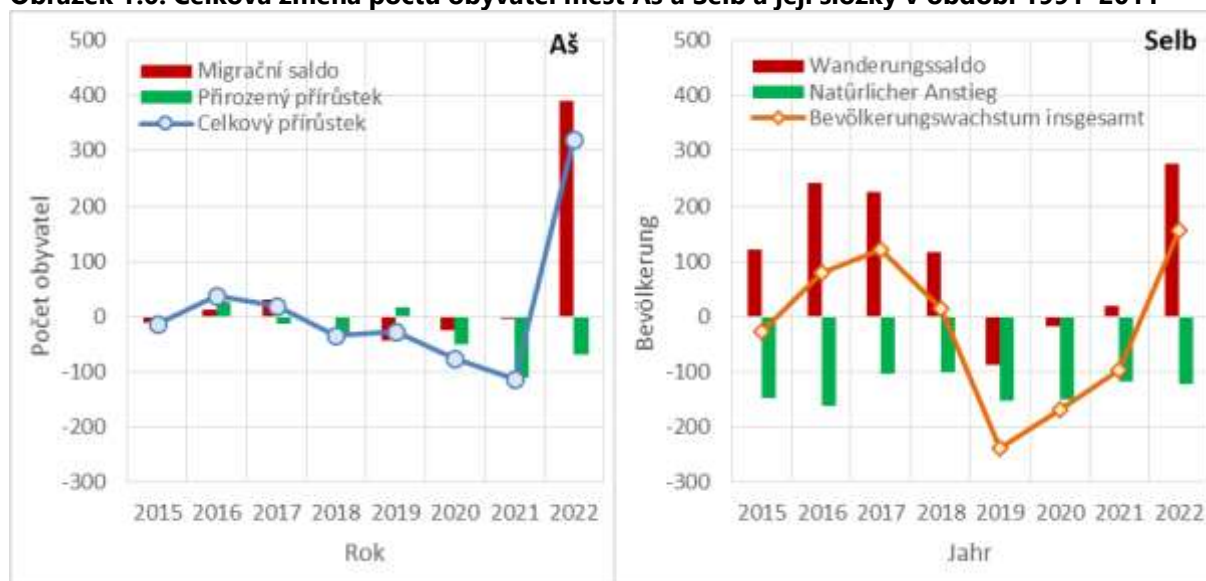
Aš

V letech 2015 až 2019 nedocházelo na území města Aš k výrazným změnám v populačním vývoji obyvatelstva. Celkový přírůstek obyvatelstva, který je dán rozdílem mezi přirozeným přírůstkem a migračním saldem, nebyl větší než 50 obyvatel, ať už v kladných nebo záporných hodnotách. V roce 2020 ubylo celkem 77 obyvatel, v roce 2021 pak 114 obyvatel, populační pokles byl ovlivněn především zápornými hodnotami přirozeného přírůstku. V roce 2022 pak přibyl 390 obyvatel zejména vlivem migrace osob zasažených válkou na Ukrajině, celkový populační nárůst v tomto roce byl 390 obyvatel.

Selb

V období 2015–2022 byl přirozený přírůstek vždy záporný o více než 100 osob, migrační saldo bylo pak do roku 2018 kladné, v roce 2019 ztratil Selb vlivem migrace 87 obyvatel, v následujících letech byla migrační změna minimální (do 20 osob). V roce 2022 se projevil výrazný migrační nárůst o 277 obyvatel. Z počátku období migrační zisky do značné míry kompenzovaly ztráty přirozeného úbytku obyvatel, v letech 2019–2021 však bylo migrační saldo záporné, případně zanedbatelné, což se projevilo na celkové populační ztrátě. V roce 2022 celkový byl zaznamenán populační nárůst Selbu o 321 obyvatel. V posledních letech Selb zažívá značný příliv obyvatel, přičemž zejména nové rozvojové oblasti jsou velmi žádané. Do města se stěhuje mnoho lidí z německých velkoměst. Selb byl vždy městem s kosmopolitní atmosférou a od začátku industrializace se opíral o přistěhovalce.

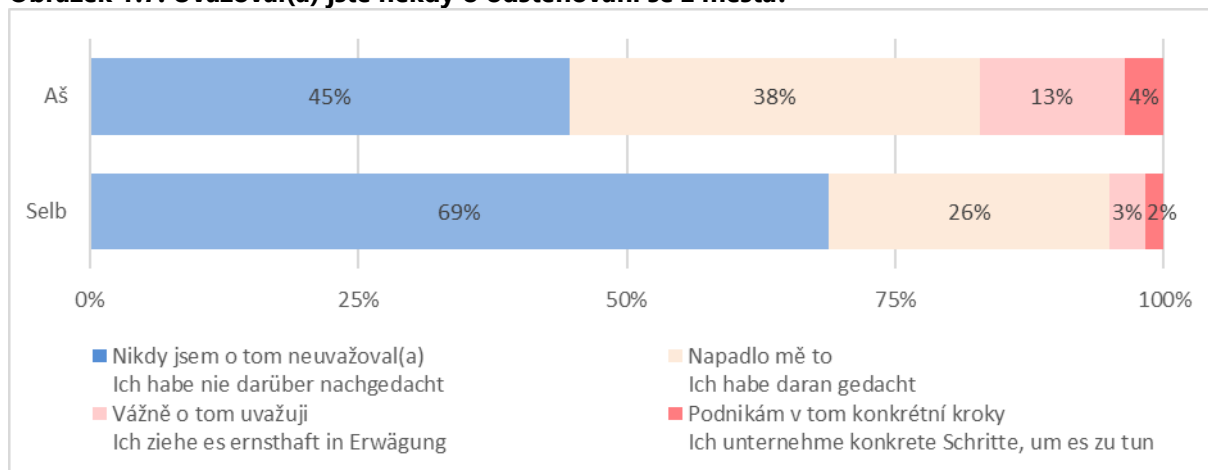
Obrázek 1.6: Celková změna počtu obyvatel měst Aš a Selb a její složky v období 1991–2011

Zdroj: ČSÚ, *Balance obyvatelstva, 2024*; Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

V Aši vážně zvažuje stěhování nebo již podniká konkrétní kroky 17 % občanů, zatímco v Selbu je tato situace podobná pouze u 5 % obyvatel. Hlavním důvodem v obou městech je nedostatek kvalitních pracovních příležitostí a omezená dostupnost sociálních a zdravotních služeb.

Obrázek 1.7: Uvažoval(a) jste někdy o odstěhování se z města?

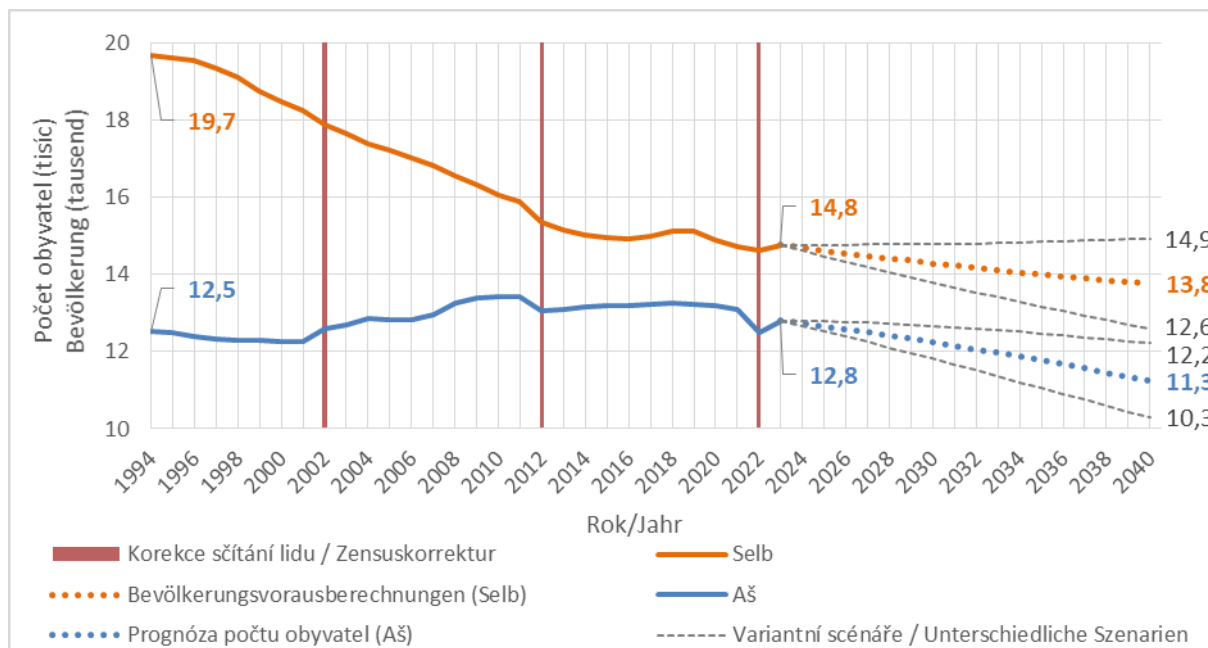

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

Demografická prognóza

Dle prognózy počtu obyvatel je v obou městech předpokládán pokles počtu obyvatel. V Aši do roku 2040 poklesne počet obyvatel zhruba o 1,6 tis. obyvatel, v Selbu pak zhruba o 1 tis. obyvatel. Budoucí vývoj obyvatel může být ovlivněn celou řadou faktorů, především je problematické odhadnout budoucí migrační proudy, z tohoto důvodu byly vytvořeny variantní scénáře vývoje populace, které představují optimistický a pesimistický vývoj.

Obrázek 1.8: Vývoj počtu obyvatel a jeho prognóza ve městech Aš a Selb do roku 2040*

Zdroj: ČSÚ, Běžná evidence obyvatel 2024; Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024, stav obyvatel vždy 1.1.

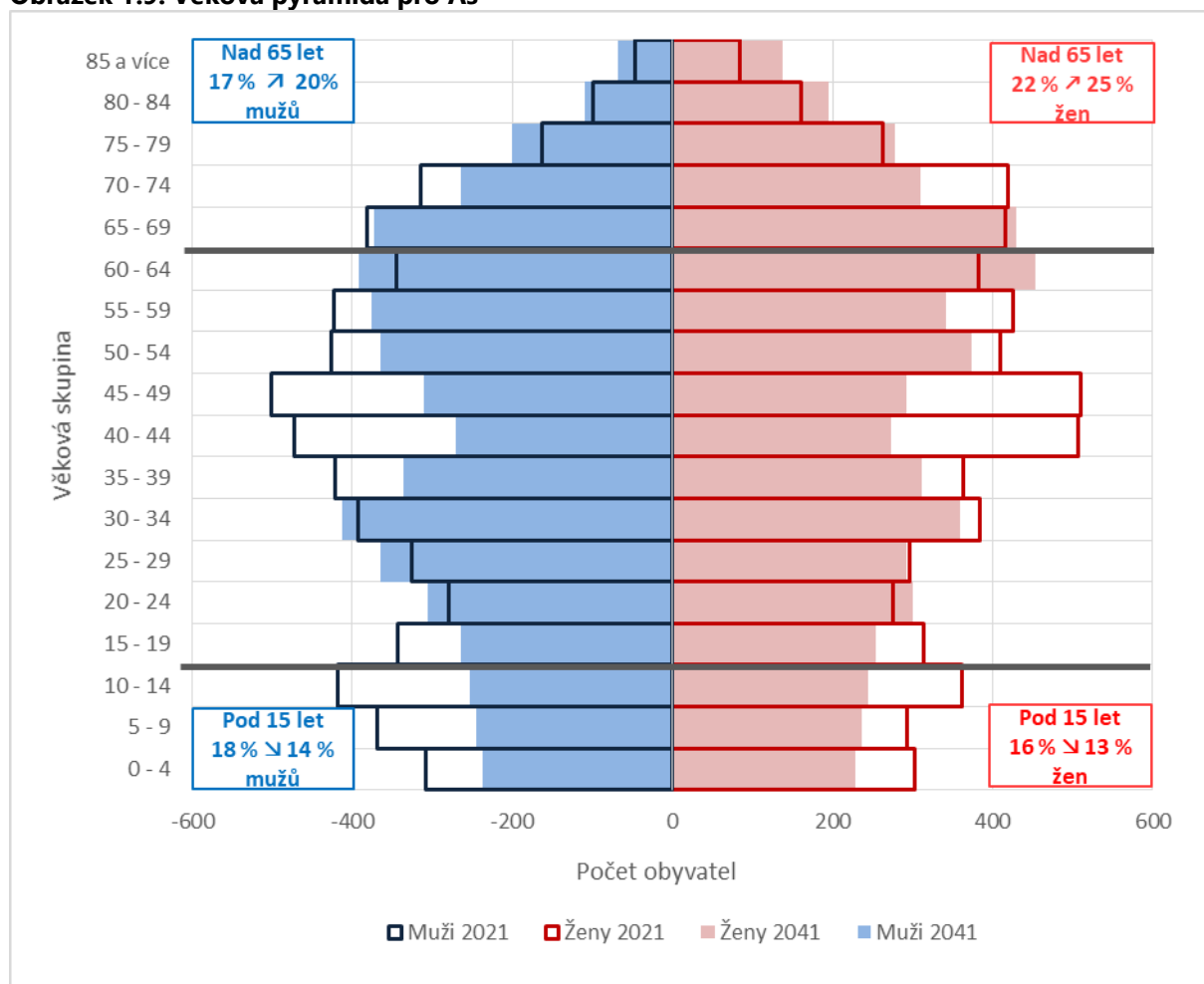
*Data prognóz byla upravena na základě aktuálních údajů z roku 2023

STRUKTURA OBYVATEL DLE VĚKOVÉHO SLOŽENÍ

Město Aš

V roce 2021 bylo v Aši 12 201 obyvatel, z nichž 2 054 (16,8 %) bylo mladších 15 let (předproduktivní věk) a 2 406 (19,6 %) bylo starších 65 let (postproduktivní věk). Podle prognózy zde bude v roce 2041 žít 10 565 obyvatel, z nichž bude 1 444 (13,7 %) mladších 15 let a 2 466 (23,3 %) starších 65 let. Podíl obyvatel mladších 15 let tedy poklesne o 3,1 % a podíl obyvatel starších 65 let vzroste o 3,7 %. V roce 2041 tedy bude vyšší podíl postproduktivní složky obyvatel.

Obrázek 1.9: Věková pyramida pro Aš

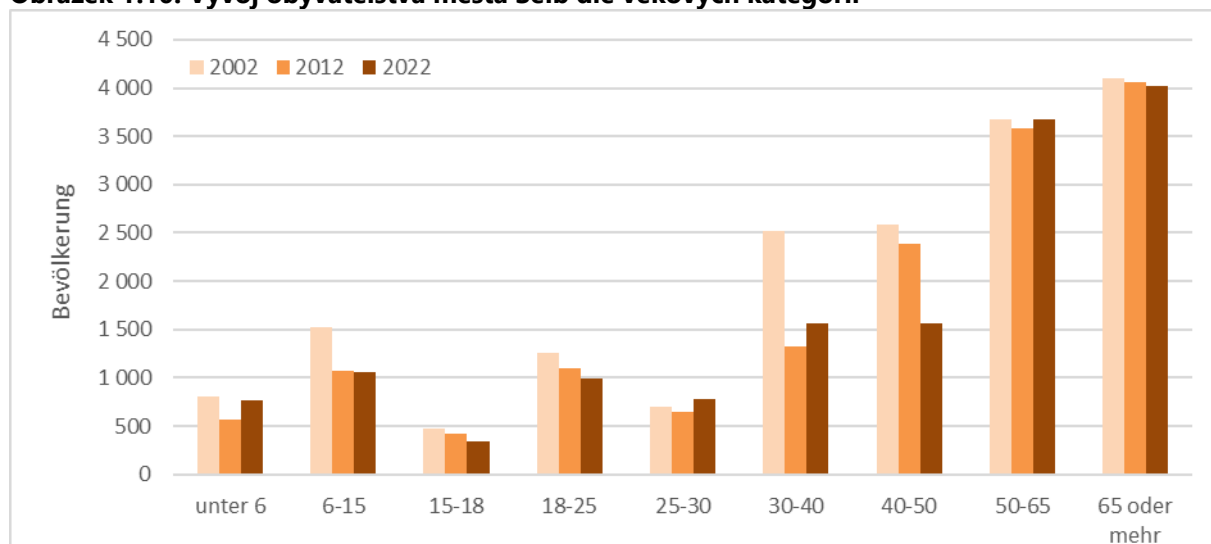

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021, prognóza PROCES

Město Selb

Mezi lety 2002 a 2022 došlo ve městě Selb k výraznému poklesu obyvatel ve všech věkových skupinách mladších 50 let. Nejvíce ubylo obyvatel ve věkové kategorii 40–50 let, a to o více než 1 000 obyvatel. Výrazně také poklesl počet obyvatel ve věku 30–40 let (téměř 1 000 obyvatel). Počet obyvatel starších 50 let zůstal na obdobné úrovni.

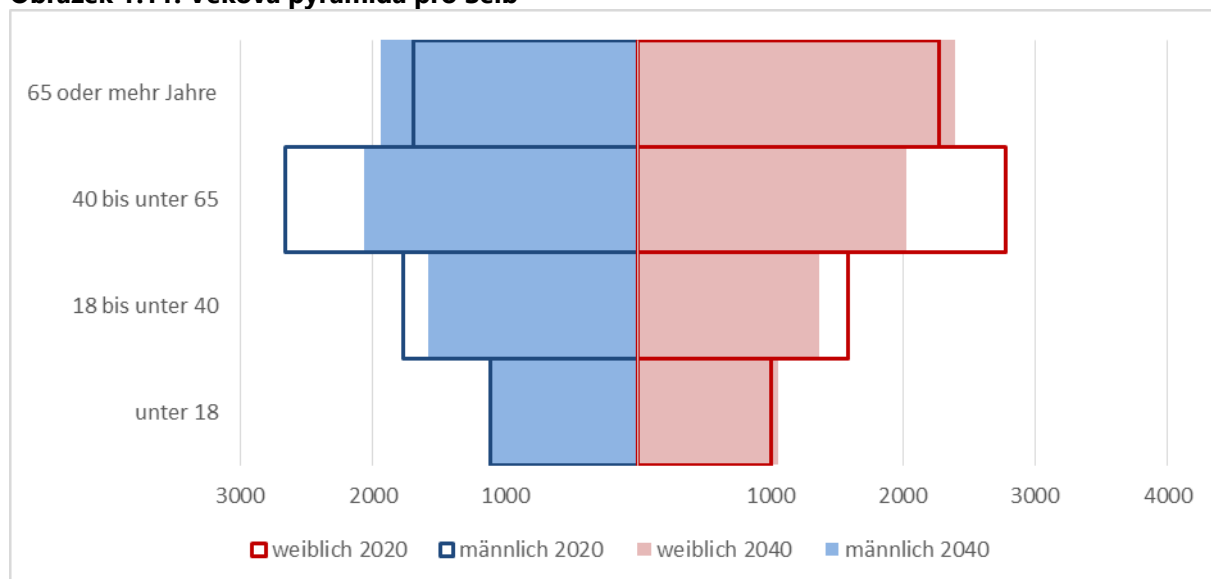
Obrázek 1.10: Vývoj obyvatelstva města Selb dle věkových kategorií

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

Podle predikce Bavorského statistického úřadu se mezi lety 2020 a 2040 očekává výrazný pokles věkové skupiny 40–65 let, a to o 1,3 tis. obyvatel, k populačnímu poklesu dojde rovněž ve věkové skupině 18–40 let, a to o 410 obyvatel, naopak věková skupina 65 let a více vzroste o 370 obyvatel, věková skupina do 18 let pak bude přibližně stejně početná jako v současnosti.

Obrázek 1.11: Věková pyramida pro Selb

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

NÁRODNOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL

Město Aš

Obyvatelé města Aš se v rámci SLDB 2021 hlásili z 57,8 % k české národnosti. Z hlediska národnosti osob bez ohledu na počet uvedených národností se k jiné národnosti přihlásilo 908 osob (7,4 %) a 4 390 osob neuvedlo žádnou národnost (36 %). Obyvatelé Aše se dále hlásili ke slovenské (2,3 %, 288 osob), vietnamské (2,3 %, 282 osob) či německé národnosti (1,3 %, 164 osob). Podíl osob hlásící se ke slovenské a k vietnamské národnosti převyšuje jak průměr kraje, tak i celé ČR. Na základě národnosti osob, které uvádějí pouze jednu národnost, se k jiné národnosti než české hlásily osoby k národnosti vietnamské (233 osob), slovenské (158 osob), a k německé (76 osob).

Tabulka 1.7: Struktura obyvatel města Aš dle národnosti za rok 2021²

	Počet obyvatel	z toho národnost v %										
		česká	moravská	slezská	slovenská	německá	polská	romská	ruská	ukrajinská	vietnamská	neuvedeno
ČR	10 524 167	61,0	5,3	0,3	1,5	0,2	0,4	0,2	0,3	0,9	0,4	31,6
Karlovarský kraj	279 103	60,6	0,2	0,0	2,1	1,3	0,1	0,4	0,5	0,9	1,2	34,3
Aš	12 257	57,8	0,1	0,0	2,3	1,3	0,3	0,2	0,2	0,6	2,3	35,8

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Město Selb

Na území města Selb se v roce 2011 přihlásilo 14 530 obyvatel k německé národnosti, což představuje 94,2 %. K cizí národnosti se přihlásilo pouze 890 obyvatel (5,8 %). Podíl osob hlásící se k německé národnosti převyšuje jak průměr Bavorska, tak i celého Německa. Data ze sčítání 2024 budou dostupná v létě 2024.

Tabulka 1.8: Struktura obyvatel města Selb dle národnosti za rok 2011

Národnost v %	Selb	Bavorsko	Německo
Německá národnost	94,2	91,8	92,3
Cizí národnost	5,8	8,2	7,7

Zdroj: ergebnisse.zensus2011.de

1.4 Ekonomika a trh práce

Již od 18. století až do období před druhou světovou válkou se v Aši intenzivně rozvíjel především textilní průmysl. Z Aše se postupně stalo průmyslové centrum. Po druhé světové válce se Aš stále orientovala především na textilní průmysl, ale začal se také rozvíjet průmysl strojírenský, který se po převratu na konci 80. let stal dominantním a hraje významnou roli ve městě i okolí.

Lokalita Selb se v posledních letech vyvinula z monostrukturální lokality porcelánového průmyslu v lokalitu s vysoce inovativními podniky v oblasti strojírenství, automobilového průmyslu nebo také technické keramiky. Dochází k růstu pracovních míst zejména v oblasti

² Národnost osoby bez ohledu na počet uvedených národností

přírodních věd a k poklesu míry nezaměstnanosti. V roce 2014 došlo ke zvýšení počtu pracovních míst o téměř 200 z důvodu Evropského centra pro dispergování (výzkumné zařízení) a působnosti Spolkové policie.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ZAMĚSTNAVATELÉ

V současnosti jsou největšími zaměstnavateli v SO ORP Aš společnosti Heinz-Glas Decor s.r.o. Hranice, Slévárna HEUNISCH, s.r.o. Krásná, HG tronic, spol. s.r.o. Hranice, Petainer Czech Holdings s.r.o. Aš, Abydos s.r.o. sídlící v obci Hazlov, GRUPO ANTOLIN HRANICE s.r.o. a město Aš. Všechny zmíněné firmy zaměstnávají v rozmezí 100–400 zaměstnanců. Z největších zaměstnavatelů v rámci SO ORP Aš sídlí dva přímo v Aši. Nejvíce největších zaměstnavatelů sídlí ve městě Hranice. Ve městě působí množství menších stavebních firem, které sezónně najímají pracovníky na stavební práce. Přehled největších zaměstnavatelů SO ORP Aš je znázorněn v následující tabulce.

Tabulka 1.9: Největší zaměstnavatelé v SO ORP Aš

Obchodní jméno	Sídlo	Převažující činnost	Počet zaměstnanců k 31.12.2023
Heinz-Glas Decor s.r.o.	Hranice	Výroba dutého skla	373
Slévárna HEUNISCH, s.r.o.	Krásná	Výroba odlitků z lehkých neželezných kovů	260
HG tronic, spol. s r.o.	Hranice	Výroba elektrických spotřebičů převážně pro domácnost	200
Petainer Czech Holdings s.r.o.	Aš	Výroba plastových obalů	170
Abydos s.r.o.	Hazlov	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	133
Město Aš	Aš	Všeobecné činnosti veřejné správy	121
GRUPO ANTOLIN HRANICE s.r.o.	Hranice	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	100-199

Zdroj: ČSÚ, RES, 2024

V Selbu působí větší zaměstnavatelé než v ORP Aš. Největšími zaměstnavateli jsou společnost Vishay (cca 870 zaměstnanců, výroba polovodičů a pasivních elektronických součástek), RAPA (cca 840 zaměstnanců, automobilový průmysl) a Erich NETZSCH (cca 800 zaměstnanců, výroba strojů a strojního zařízení). Další významní zaměstnavatelé v Selbu jsou uvedeni v následující tabulce.

Tabulka 1.10: Největší zaměstnavatelé v Selbu

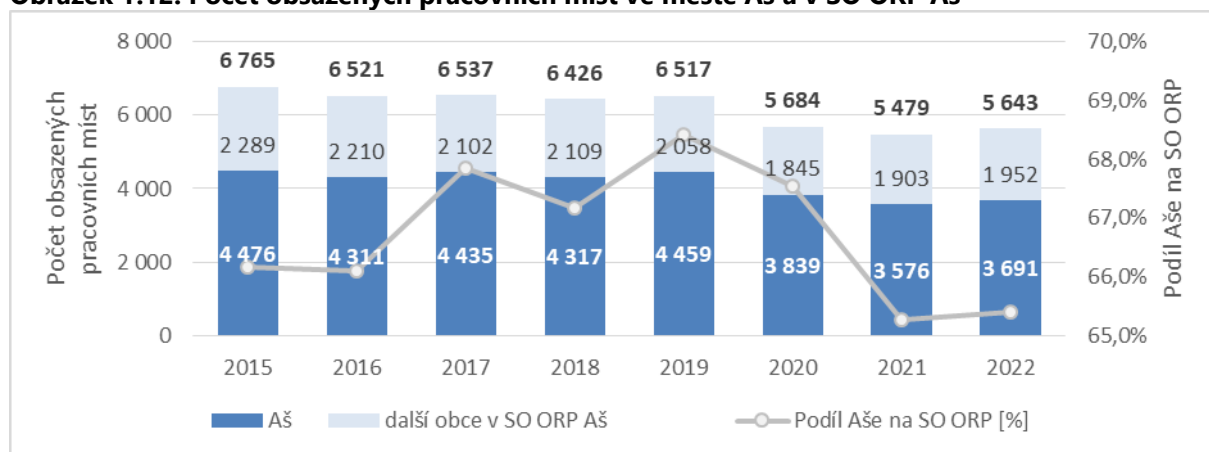
Obchodní jméno	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Vishay Electronic GmbH	Výroba elektronických součástek	870
RAPA Automotive GmbH & Co. KG	Automobilový průmysl (ventily)	840
Erich NETZSCH B.V. & Co. Holding KG	Stroje a strojní zařízení	800
KYOCERA Fineceramics Europe GmbH	Výroba technické keramiky	330
Rosenthal GmbH	Výroba porcelánových výrobků a dalšího zboží pro domácnost	240
BHS tabletop AG Dekorations- und Logistikzentrum	Výroba hotelového porcelánu	190
Sparkasse Hochfranken	Finanční služby	160
Textilveredlung Drechsel GmbH	Konečná úprava textilií	145
Energieversorgung Selb-Marktredwitz GmbH	Zásobování elektrickou energií, plynem a pitnou vodou	100
Hans Fröber Hoch- und Tiefbau GmbH	Stavební inženýrství	100

Zdroj: MěÚ Selb, 2024

OBSAZENÁ PRACOVNÍ MÍSTA

Procentuálně se podíl města Aš na počtu obsazených pracovních míst v SO ORP pohybuje v rozmezí 65–69 %. Od roku 2020 lze pozorovat tendenci ubývání pracovních míst v Aši, tento výrazný pokles pracovních míst lze přičíst zejména důvodům vzniklým při celosvětové pandemii covid-19. V rámci počtu obsazených míst v SO ORP Aš lze sledovat, že tendence ubývání pracovních míst započala s drobnými odchylkami již po roce 2015.

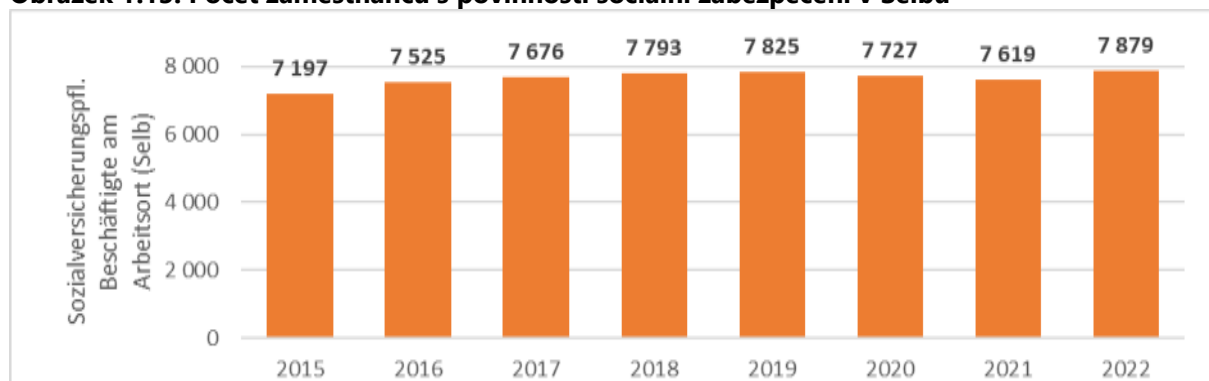
Obrázek 1.12: Počet obsazených pracovních míst ve městě Aš a v SO ORP Aš

Zdroj: Ministerstvo financí, vždy k 1.12.

V Selbu celkem pracuje 9,6 tis. osob (k 30. 6. 2022), přičemž počet zaměstnanců podléhajícím sociálnímu pojištění je 7,9 tis., vývoj počtu těchto zaměstnanců má rostoucí trend, od roku 2015 tak vzrostl o 682 osob.

Obrázek 1.13: Počet zaměstnanců s povinností sociální zabezpečení v Selbu

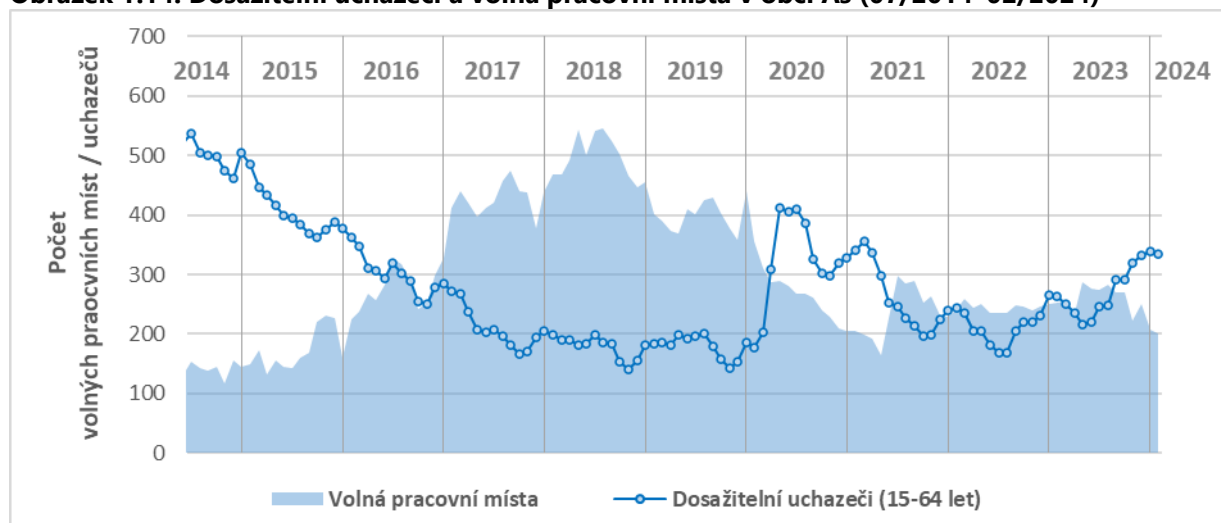
Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024, data k 30.6. daného roku

DOSAŽITELNÍ UCHAZEČI

Mezi roky 2014–2024 měl počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání klesající tendenci až do roku 2019, poté je vidět značné ovlivnění a nárůst vlivem pandemie covid-19 v roce 2020, zvýšené hodnoty jsou vidět také začátkem roku 2021. Poté pokračuje klesající tendence s opětovným nárůstem v roce 2023 způsobeným zejména válečným konfliktem na Ukrajině a tímto ovlivněnými změnami cen a příchozem osob.

Počet volných pracovních míst v letech 2017–2019 výrazně převyšoval počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání, v posledních letech byly tyto hodnoty obdobné, přičemž je vidět pravidelné sezónní výkyvy. V únoru roku 2024 vychází na jedno volné pracovní místo 1,7 obyvatel.

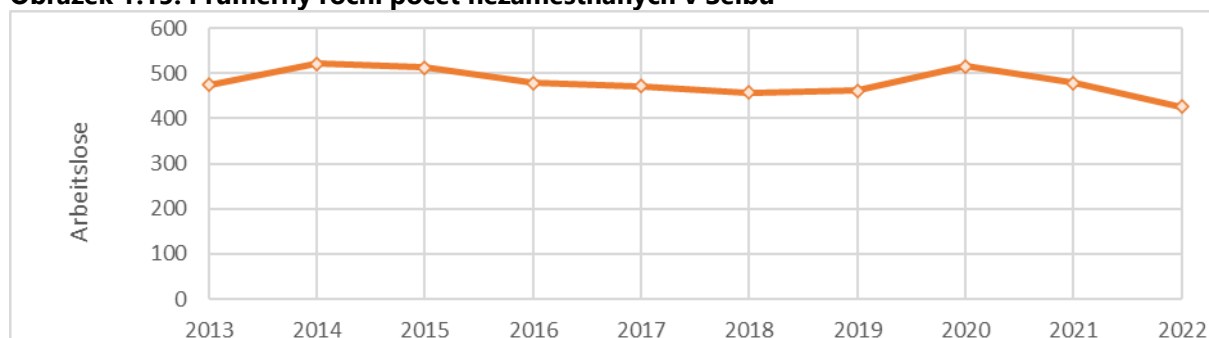
Obrázek 1.14: Dosažitelní uchazeči a volná pracovní místa v obci Aš (07/2014–02/2024)

Zdroj: MPSV, 2024

Celkový počet nezaměstnaných osob v průběhu let 2013 až 2022 vykazoval mírné kolísání, přičemž nejvyšší počet byl zaznamenán v roce 2014 s 521 nezaměstnanými a nejnižší v roce 2022, kdy počet nezaměstnaných klesl na 426 osob. Dlouhodobě nezaměstnaných (langzeitarbeitslos) bylo nejvíce v roce 2014 a 2021 (165, respektive 158 osob), zatímco v roce 2022 došlo k jejich poklesu na 139 osob. Počet nezaměstnaných se zdravotním postižením (schwerbehindert) ukázal vzestupný trend s vrcholem v roce 2021, kdy dosáhl 58 osob. Skupina nezaměstnaných cizinců (ausländer) se zvýšila mezi lety 2013 až 2020, ale pak došlo k poklesu na 107 v roce 2022. Mladí lidé ve věku 15 až 20 let dosáhli maxima v roce 2020 s 17 nezaměstnanými, ale tento počet se následně snížil na 7. Skupina osob ve věku 15 až 25 let vykázala obdobný trend, s nejvyšším počtem 56 v roce 2017 a poklesem na 29 v roce 2022. Starší pracovní skupina 55 až 65 let ukázala nejvýraznější nárůst v roce 2021 s 148 nezaměstnanými, což bylo více než v předchozích letech, v roce 2022 bylo v této skupině 139 nezaměstnaných.

Obrázek 1.15: Průměrný roční počet nezaměstnaných v Selbu

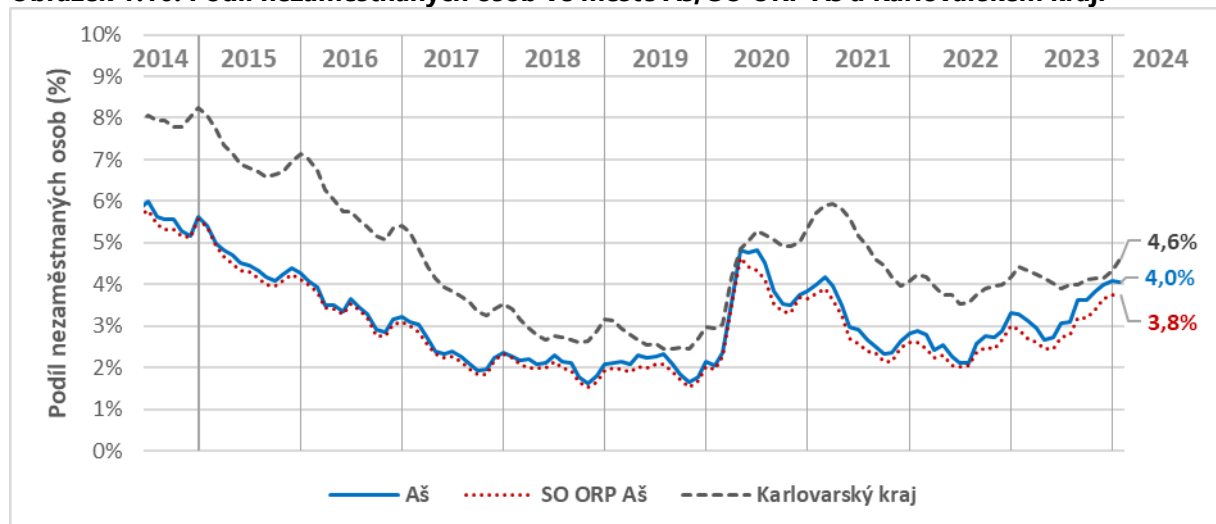
Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB

Město Aš

Od roku 2014 pozvolna klesal podíl nezaměstnaných osob v Aši a v listopadu roku 2019 se dostal na své minimum 1,7 %. Následný nárůst v roce 2020 je způsoben pandemií covid-19, poté je v Aši vidět pozvolné klesání, které je podstatně rychlejší než v celém Karlovarském kraji. V roce 2023 je vidět opětovný nárůst až na hodnotu 3,8 % v únoru 2024. Hodnota v Karlovarském kraji je vyšší, pohybuje se na 4,6 %.

Obrázek 1.16: Podíl nezaměstnaných osob ve městě Aš, SO ORP Aš a Karlovarském kraji

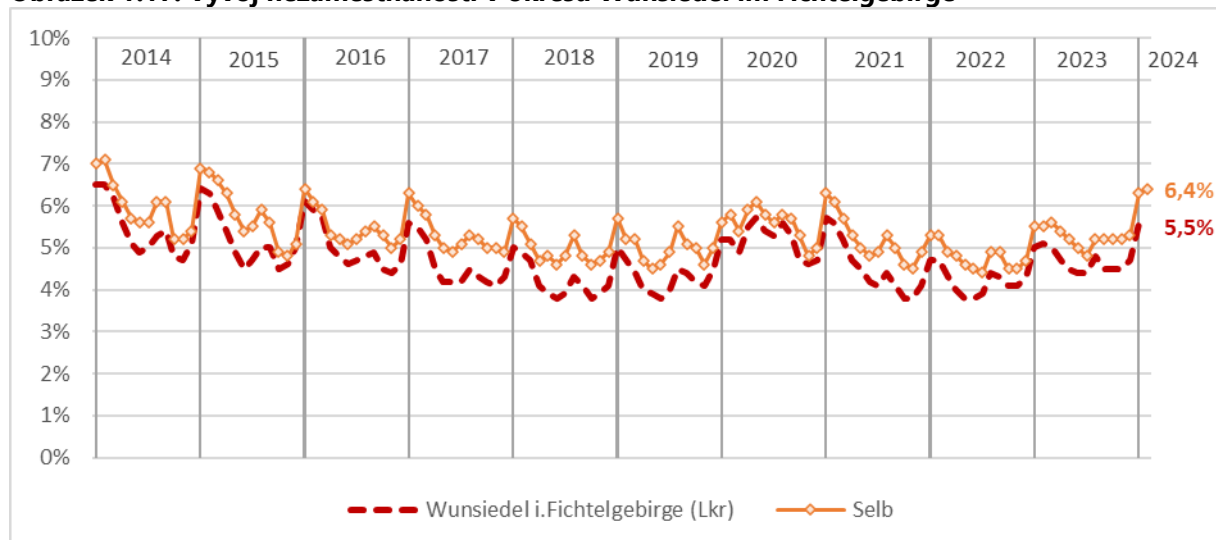

Zdroj: MPSV, 2024

Město Selb

V Selbu bylo v roce 2021 celkem 479 nezaměstnaných osob, což je méně než roku 2020 (516 osob). Podíl nezaměstnaných osob je tedy 5,8 %, o 2,0 % více než v Aši. Srovnáme-li vývoj míry nezaměstnanosti v Selbu a okresu Wunsiedel im Fichtelgebirge, můžeme sledovat mírně vyšší hodnoty, než na okresní úrovni. Vzhledem k hodnotám na české straně hranice jsou hodnoty na německé straně vyrovnanější. Nezaměstnanost se dlouhodobě pohybuje zhruba mezi 6–4 %.

Obrázek 1.17: Vývoj nezaměstnanosti v okrese Wunsiedel im Fichtelgebirge

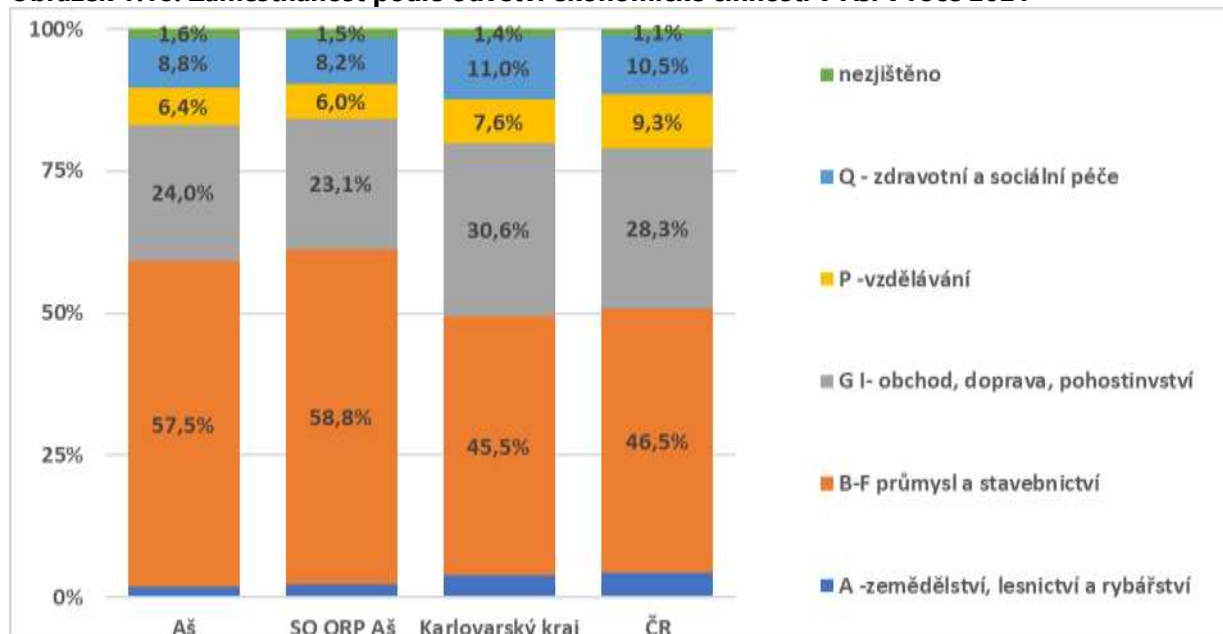
Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

ZAMĚSTNANOST PODLE ODVĚTVÍ EKONOMICKÉ ČINNOSTI

V Aši je 52,2 % obyvatel zaměstnáno v průmyslu, což je významně vyšší podíl než v roce 2011, kdy činil 33,6 %. Tento podíl je o 15 % vyšší než v Karlovarském kraji i v celé České republice.

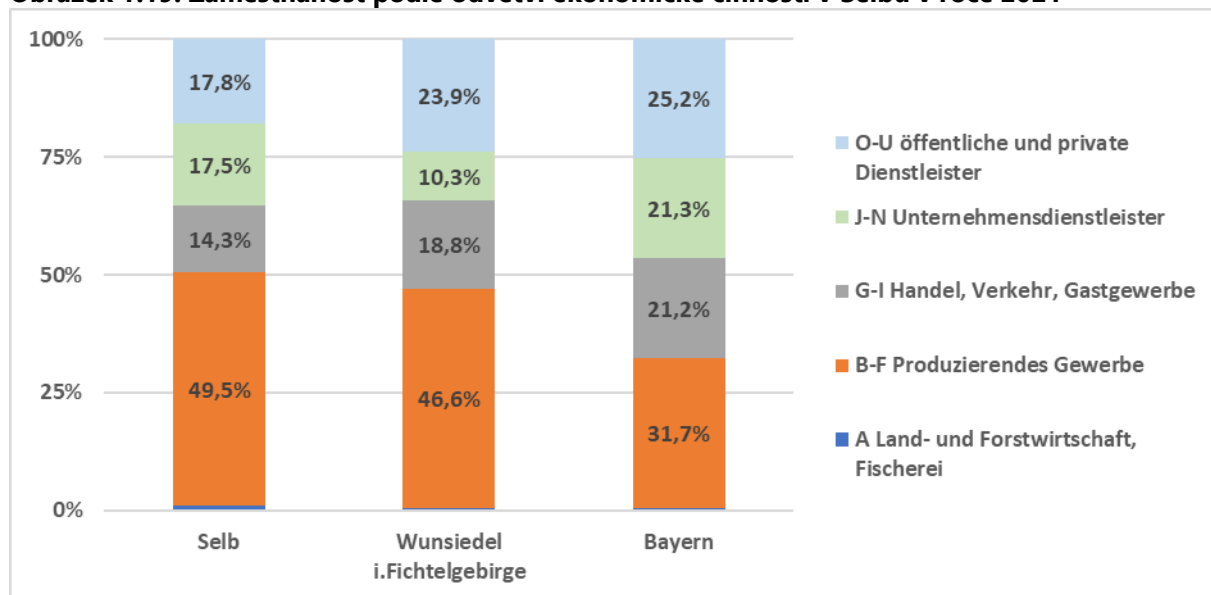
Podobně i v Selbu je největší část obyvatel zaměstnána v průmyslu a stavebnictví, v samotném Selbu se jedná o 49,5 %. V okrese Wunsiedel im Fichtelgebirge je tento podíl ještě výraznější (58,8 %), v Bavorsku je pak výrazně menší (31,7 %).

Obrázek 1.18: Zaměstnanost podle odvětví ekonomické činnosti v Aši v roce 2021

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021, dle klasifikace CZ-NACE

Obrázek 1.19: Zaměstnanost podle odvětví ekonomické činnosti v Selbu v roce 2021

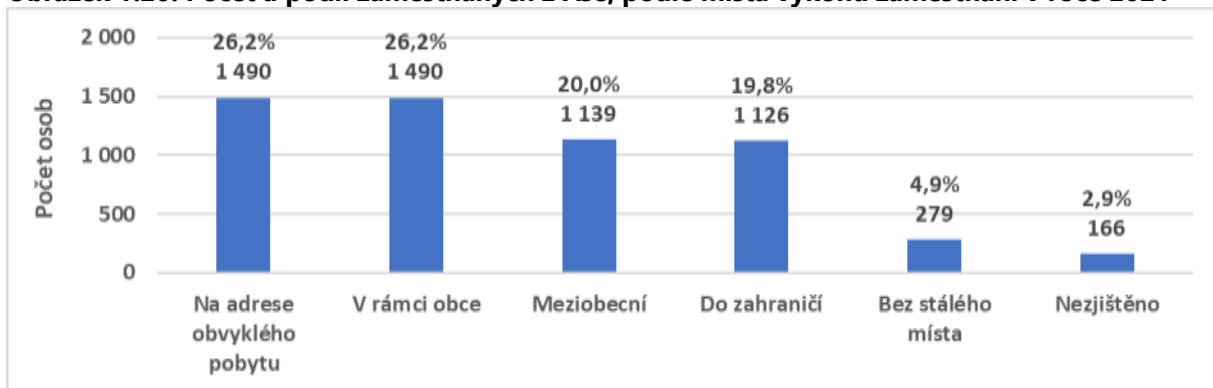

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024

VYJÍŽDKA A DOJÍŽDKA DO ZAMĚSTNÁNÍ

Vyjíždka a dojíždka jsou neoddělitelnou součástí ekonomického a sociálního života, ovlivňují životy jednotlivců, dynamiku pracovního trhu a urbanizační trendy. Celkem 52 % obyvatel pracuje přímo v Aši (zhruba 3 tis. osob), 20 % (1,1 tis. osob) dojíždí do zaměstnání do jiné obce v ČR a dalších zhruba 20 % vyjíždí za zaměstnáním do zahraničí, více viz následující graf.

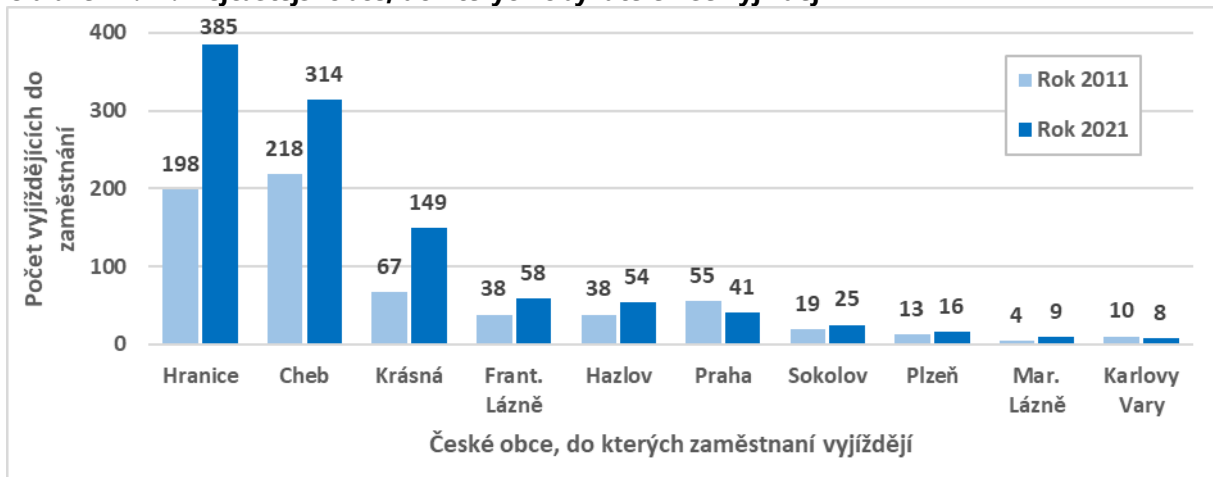
Obrázek 1.20: Počet a podíl zaměstnaných z Aše, podle místa výkonu zaměstnání v roce 2021

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Celkem tedy z Aše za zaměstnáním vyjíždí zhruba 2,2 tis. osob, naopak za prací do Aše dojíždí 641 osob, bilance vyjíždky a dojíždky do zaměstnání byla v Aši záporná (-1,6 tis. osob). V samotné Aši tak pracuje 82 % místních a 18 % pracujících z jiných obcí ČR, nejčastěji z Chebu (89), Hazlova (69) a Hranic (62), přehled nejčastějších je uveden v příloze, v obrázku P4. Z českých obcí, do kterých obyvatelé Aše vyjíždí, pak dominují Hranice (385), Cheb (314) a Krásná (149). Oproti roku 2011 vzrostly počty osob vyjíždějících za prací jak do českých obcí, tak do zahraničí. Další směry vyjíždky obyvatel za prací jsou uvedeny v obrázku níže.

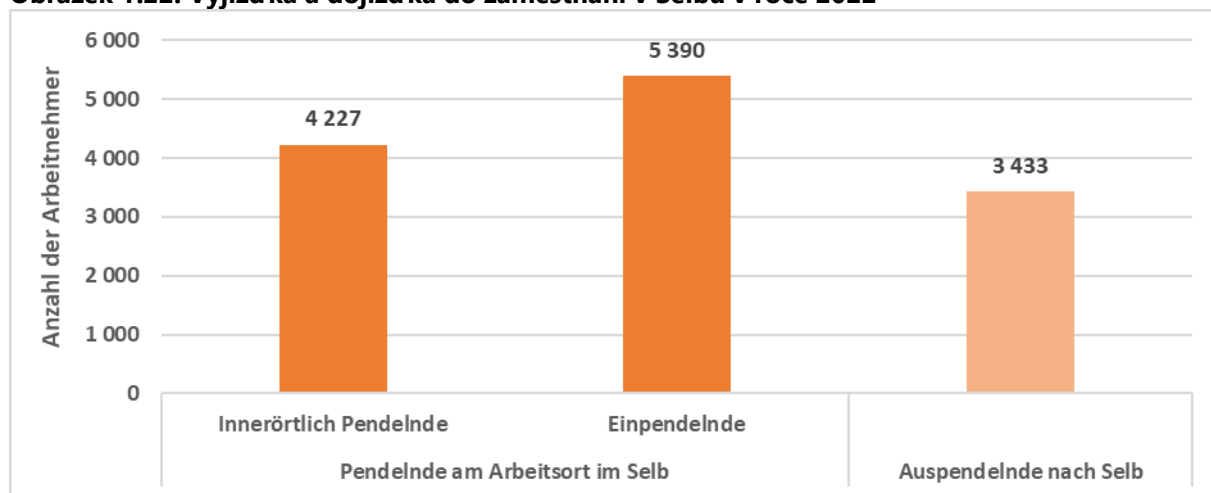
Obrázek 1.21: Nejčastější obce, do kterých obyvatelé Aše vyjíždějí

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

V Selbu celkem pracuje 9,6 tis. osob, z toho místní obyvatelé tvoří 44 % (4,2 tis.) a dojíždějící pak zbylých 56 % (5,4 tis.), z Česka dojíždí do Selbu 543 osob. Ze Selbu pak do zaměstnání vyjíždí 3 433 osob, přičemž do zahraničí za práci nevyjíždí nikdo. Nejvíce osob dojíždí za práci do měst Hof (523), Marktredwitz (426), Rehau (392), Schönwald (292) a Wunsiedel (201). Počty pracujících jsou uvedeny v grafu níže.

Obrázek 1.22: Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání v Selbu v roce 2022

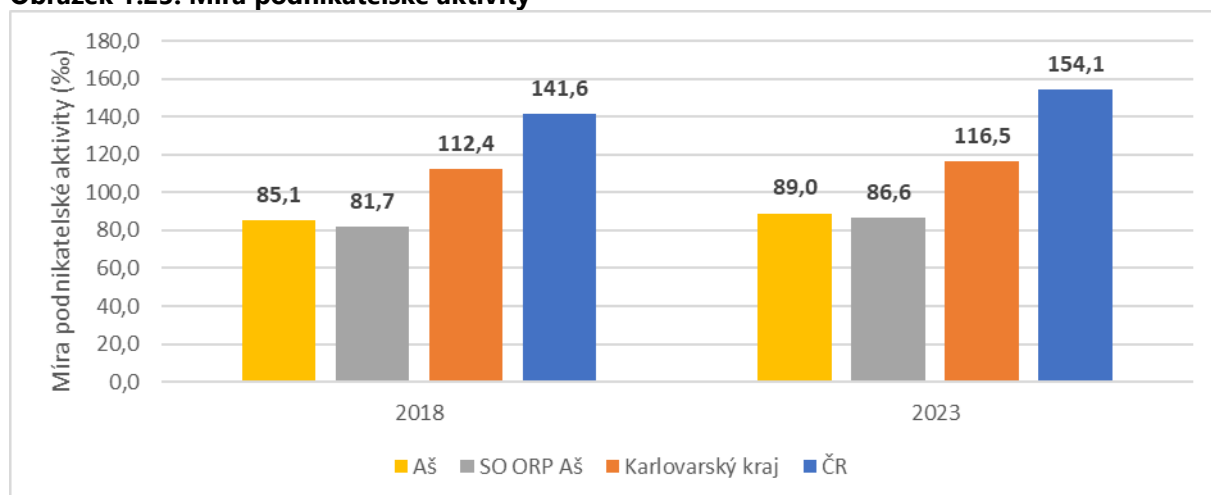

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024, data k 30.6.2022

MÍRA PODNIKATELSKÉ AKTIVITY

Míra podnikatelské aktivity, tedy počet podnikatelských subjektů³ na tisíc trvale bydlících obyvatel, mezi roky 2018 až 2023 mírně vzrostla. Zatímco v roce 2018 byla na úrovni 85,1 %, v roce 2023 dosahovala hodnoty 89,0 %. V SO ORP Aš se míra podnikatelské aktivity pohybuje ještě na nižších hodnotách. V porovnání s mírou Karlovarského kraje je míra podnikatelské aktivity v Aši na podstatně nižší úrovni. Výrazný rozdíl je u míry podnikatelské aktivity poté vidět ve srovnání Aše s krajem a celou republikou, kde je podnikatelská aktivita výrazně vyšší.

Obrázek 1.23: Míra podnikatelské aktivity

Zdroj: ČSÚ, 2024

³ Počítány pouze podnikatelské subjekty se zjištěnou aktivitou.

1.5 Doprava

Území Aše není přímo napojeno na dálniční, rychlostní síť, ani na komunikace mezinárodního významu, ale je charakteristické exponovanou dopravní polohou umožňující snadné dopravní napojení na klíčové tepny v ČR i Německu. V příhraniční oblasti má v rámci dopravy významnou roli německá dálnice A93, která je v těsné blízkosti měst Selbu i Aše.

SILNIČNÍ SÍŤ

Základní komunikační síť je tvořena silnicí I. třídy I/64 ve směru jihozápad a silnicí II. třídy č. 217. Hlavním silničním spojením města Aš s okolím je silnice I/64, která město spojuje s Německem na západě a na jihu s Františkovými Lázněmi. Na této trase byl zbudován obchvat Aše, ale pouze v jihozápadní části. To se odráží na intenzitě dopravní situace v centru města, kudy prochází silnice II. třídy č. 217. Pro dopravu ve městě Aš má velký význam silnice II/217. Tato silnice je na jižní straně napojena kruhovým objezdem na silnici I. třídy č. 64 u Nového Žďáru a dále na sever pokračuje k novému obchvatu Hranic a německé hranici). Tyto komunikace jsou doplněny sítí silnic III. třídy a dalšími místními komunikacemi, které zprostředkovávají přímou dopravní obsluhu jednotlivých obcí a osad.

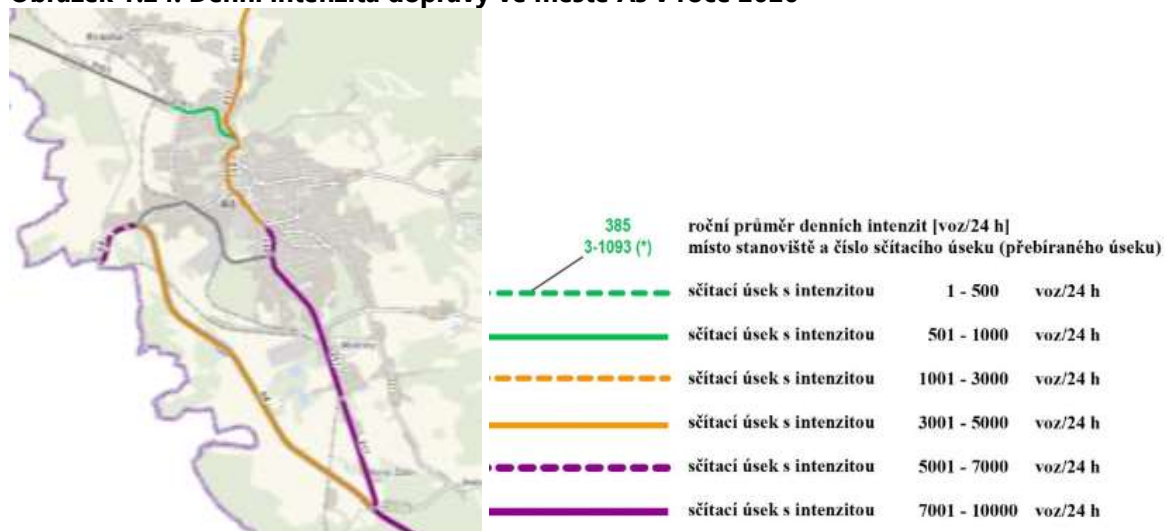
V blízkosti města Selb se nachází dálnice A 93.

INTENZITA DOPRAVY

Zjišťování intenzity dopravy je předpokladem pro objektivizaci potřeb rozšíření kapacity silniční sítě a budování obchvatů. Postupné zkvalitnění dopravní infrastruktury je předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu, zvýšení atraktivity území a pro rozvoj podnikatelské sféry.

Z údajů Ředitelství silnic a dálnic ČR o intenzitě silniční dopravy z roku 2020 vyplývá, že nejvíce zatíženou silnicí v území Aše je silnice I. třídy č. 64, která má intenzitu dopravy u hraničního přechodu Aš-Selb 6 913 vozů za den (oproti roku 2016 došlo k poklesu o 1 398 vozů za den) a silnice II. třídy č. 217 s intenzitou dosahující v centru města Aš hodnoty 9 971 vozů za den (v roce 2016 činila intenzita 8 291 vozů za den). Ostatní silnice nižších tříd na území města Aš dosahují výrazně nižších intenzit dopravy. Silnice I/64, která je hlavním komunikačním tahem z Aše do Chebu, má vzhledem k intenzitě dopravy nedostatečnou kapacitu.

Obrázek 1.24: Denní intenzita dopravy ve městě Aš v roce 2020

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR

HROMADNÁ DOPRAVA OSOB

Město Aš je obsluženo 3 linkami MHD a funguje zde Integrovaný dopravní systém Karlovarského kraje. Město Aš je s okolím spojeno 3 linkami krajské autobusové linky, které provozuje dopravce Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.

Obrázek 1.25: Veřejná doprava na území města Aš, stav k 1. 1. 2024

Zdroj: Integrovaná doprava Karlovarského kraje

Některé linky mají rekreační charakter. V roce 2023 v Karlovarském kraji byly provozovány celkem 4 linky cyklobusů a dvě linky cyklobusů pouze na objednání. Tyto autobusy převážejí cyklisty se svými koly do atraktivních míst kraje. Městem Aš prochází azurová linka a oranžová linka. Azurová linka směřuje do Mariánských Lázní a oranžová linka, která jezdí pouze na objednávku, směřuje do Nejdku a prochází přes Aš, Kraslice, Bublavu a Přebuz. Mapa cyklodopravy Karlovarského kraje je uvedena v příloze (obrázek P1).

Město Selb je dobře obsluženo autobusovými spoji, které provozuje společenství dopravců Verkehrsgemeinschaft Fichtelgebirge (VGF). Funguje zde 1 linka MHD, 5 dálkových spojů a 2 turistické spoje (Porcelánová trasa – Fichtelberg a Lázeňská trasa - Adorf).

V obou městech je provozován také bezplatný seniorbus, jenž je určen osobám starším 65 let a osobám s postižením pro zajištění jejich potřeb.

Obrázek 1.26: Schéma veřejné dopravy v Selbu

Zdroj: VGF Geschäftsstelle

V zájmovém území by měla být obnovena mezinárodní autobusová linka Aš – Selb. Autobusy na této mezinárodní lince mezi Aší a Selbem by měly začít opět jezdit (po přerušení spoje v období covid-19) v obou směrech pětkrát denně v pracovních dnech.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

V zájmovém území je provozována síť příhraniční vlakové dopravy a integrovaný systém Egronet, které spolu tvoří páteřní systém veřejné hromadné dopravy mezi městy na obou stranách hranice. Systém Egronet představuje přeshraniční tarifní ujednání, prostřednictvím něhož lze cestovat vlaky, autobusy a městskou hromadnou dopravou v regionu čtyř zemí, a to po části Karlovarského kraje a ve vybraných okresech Bavorska, Durynska a Sasko v Euroregionu Egrensis.

Město Aš leží na regionální trati č. 148 (Cheb – Aš – Hranice), která spojuje město Aš s celostátní trati č. 170 (Praha – Plzeň – Cheb) a celostátní trati č. 140 (Chomutov – Karlovy Vary – Cheb). Železniční trať č. 170 je součástí třetího tranzitního koridoru, který spojuje západ a východ České republiky.

V Selbu existuje železniční spojení Selb – Hof, které je provozováno společností Agilis. Město Selb leží na trati č. 858, která se napojuje na železniční trať č. 148.

Obnovou trati Selb-Plößberg – Aš, resp. trati mezi Chebem a Hofem, v roce 2015, došlo díky znovuobnovení tohoto spojení k nárůstu významu této příhraniční oblasti a lepšímu dopravnímu spojení s Německem.

Obrázek 1.27: Schéma železničního spojení Aš – Selb-Plößberg

Zdroj: Mapy.cz

Respondenti v obou městech (V Aši výrazně více) určili shodně jako nejvhodnější způsob rozvoje dopravy mezi oběma městy posílení autobusového spojení (napříč všemi kategoriemi).

Tabulka 1.11: Doprava mezi Aš a Selbem

Aš	Město	Selb
11 %	Posílení cyklo dopravy	14 %
71 %	Posílení veřejné dopravy – Bus	59 %
14 %	Posílení veřejné dopravy – Vlák	22 %
4 %	Jiné	5 %

„Rozvíjet by se měly všechny uvedené druhy dopravního spojení.“

Zdroj: Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb, SC&C 2024

LETECKÁ DOPRAVA

Na území příhraniční oblasti měst Aš – Selb se nenachází letiště pro vnitrostátní ani mezinárodní přepravu. Mezinárodní letiště v Karlových Varech je vzdáleno od příhraniční oblasti 75,5 km. V blízkosti příhraniční oblasti se nachází regionální letiště Hof-Plauen, které je vzdáleno od příhraniční oblasti 35 km. Regionální letiště Hof-Plauen nenabízí od ledna 2013 žádné linkové lety. V okruhu 200 km je možné využít mezinárodních letišť v Praze, Norimberku a Drážďanech.

1.6 Školství

Město Aš

Síť školských zařízení na území města dostatečně pokrývá jeho potřeby i potřeby širšího okolí. Na území města je zabezpečeno předškolní, základní a středoškolské vzdělání. Na území města se nachází 4 mateřské školy a 5 základních škol, z nichž 1 je speciální⁴. Ve městě Aš je dále provozována základní umělecká škola a městský dům dětí a mládeže Sluníčko zajišťující volnočasové aktivity. Zřizovatelem výše zmíněných škol, s výjimkou jedné soukromé základní školy, je město Aš. Středoškolské vzdělání lze získat na gymnáziu, jehož zřizovatelem je Karlovarský kraj.

⁴ Základní škola a střední škola Aš, Studentská 13 nabízí **základní vzdělání** pro žáky s lehkým mentálním postižením, případně kombinací zdravotního postižení, a také pro žáky se středně těžkým, těžkým či hlubokým mentálním postižením, žáky s kombinovanými vadami a autisty. V rámci praktické školy poté nabízí denní formu **středního vzdělávání** pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením. Jednu třídu pro děti se speciálními potřebami má také MŠ Moravská 10.

Tabulka 1.12: Seznam škol a školských zařízení ve městě Aš v roce 2024

Název školy	Adresa	Kapacita	Zřizovatel
Mateřská škola Aš	Neumannova 2560, Aš	100	město
Mateřská škola Aš	Nohova 2201, Aš	70	město
Mateřská škola Aš	Moravská 10, Aš	80	město
Základní škola a mateřská škola Aš*	Okružní 57, Aš	MŠ 183 ZŠ 380	město
Základní škola Aš	Kamenná 152, Aš	540	město
Základní škola Aš	Hlávkova 26, Aš	490	město
NEOnová základní škola	Luční 2653, Aš	80	soukromý
Základní škola a střední škola Aš	Studentská 13, Aš	ZŠ 120 SŠ 40	město
Gymnázium Aš, příspěvková organizace	Hlavní 106, Aš	615	kraj
Základní umělecká škola Roberta Schumanna Aš	Kostelní 42/12, Aš	600	město
Městský dům dětí a mládeže Sluníčko Aš	Štěfánikova 2515, Aš	neuvádí se	město
Zařízení školního stravování Aš	Dlouhá 2618, Aš	970	město

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, 2024

Pozn. * Pod základní školu Aš spadá také Geipelova mateřská škola a Mateřská škola Mokřiny

V rámci města Aš převažuje vyjízdka nad dojíždkou do škol, z města vyjíždí za vzděláním 433 osob, z toho pak 16 osob do škol v zahraničí, naopak do Aše za vzděláním dojíždí 151 osob. Žáci a studenti z města Aš nejčastěji vyjíždějí do škol v Chebu (119), dále pak do Plzně (68), Karlových Varů (49) a do Prahy (46), do dalších obcí dojíždí méně než 30 osob. Do města Aše dojíždí studenti a žáci především z okolních obcí, a to z Krásné (65), Hranic (23) a Podhradí (14). Detailní zobrazení vyjíždky a dojíždky do škol v rámci Aše v roce 2021 je uvedeno v příloze (obrázky P2 a P3).

Město Selb

Ve městě Selb jsou 4 základní školy. Kromě reálné školy umožňující získání středoškolského vzdělání, zde existuje také gymnázium a škola pro II. stupeň ZŠ.

Volnočasové aktivity mohou být provozovány např. v Centru pro mládež a kulturu (JAM Jugend- & Kulturzentrum) nebo v hudební škole. Působí zde také soukromé speciálně pedagogické centrum (Siebensternschule Selb) a vzdělávací centrum pro dospělé Fichtelgebirge, které nabízí široké spektrum možností pro zvyšování kvalifikace a dalšího vzdělávání.

Tabulka 1.13: Vzdělávací zařízení ve městě Selb

Škola	Počet	z toho		Učitelé	Učebny	Žáci	z toho cizinci
		veřejné	soukromé				
Základní školy	4	4	-	64	39	786	147
Střední školy	1	1	-	27	13	308	16
Gymnázia	1	1	-	40	18	551	17
Odborné školy s maturitou	1	1	-	25	33	747	51
Odborné učiliště	1	1	-	11	5	84	2
Zdravotnické školy	1	-	1	2	1	22	5
Odborné střední školy (bez zemědělských)	2	2	-	12	8	100	5
Vzdělání celkem	11	10	1	181	117	2 598	243

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik, 2023

1.7 Volnočasové aktivity obyvatel (kultura a sport)

KULTURA

Kulturní a společenský život v obci Aš je poměrně bohatý a různorodý. Každoročně se zde pořádají úspěšné společenské a kulturní akce. Celkem se v Aši v roce 2023 konalo 66 akcí, z toho 35 kulturních.

Kulturní vyžití občanů Aše zabezpečují mimo jiné i příspěvkové organizace Knihovna, Muzeum a Informační centrum Aš, příspěvková organizace a Kulturní centrum LaRitma, příspěvková organizace. V rámci Sadů míru je otevřena letní scéna, na níž se pořádají různé kulturní akce včetně letního kina.

Seznam kulturních zařízení ve městě Aš:

- Kulturní centrum LaRitma, příspěvková organizace
- Knihovna, Muzeum a Informační centrum Aš, příspěvková organizace
- Městský dům dětí a mládeže Sluníčko Aš
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež FÉNIX
- Základní umělecká škola Roberta Schumanna Aš

Městský dům dětí a mládeže Sluníčko Aš má k dispozici multifunkční místnost o kapacitě maximálně 20 osob s kompletním vybavením vč. kuchyňky, wi-fi, projektoru apod. Další tři místnosti (ve více budovách) jsou o maximální kapacitě 20 osob, menší učebny poté o kapacitě cca 10 osob. **Kulturní centrum LaRitma** disponuje hudebním sálem o kapacitě 300 osob ve variantě na stání, 126 míst ve variantě sezení bez stolů a 46 míst + 12 stolů ve variantě sezení se stoly. Celková kapacita divadelního sálu je 152 míst k sezení, reálná kapacita je však 122 míst kvůli umístění sloupů v sále. **Knihovna** má k dispozici přednáškovou místnost o kapacitě 30 osob, v prostorách bývalé **hasičárny** je sál o kapacitě 60 osob, na **zámečku** badatelna o kapacitě 30 osob.

Ve městě působí také mnoho kulturních a společenských organizací a spolků. Jejich přehled je uveden v přílohách (tabulky P 3 a P4).

Na Základní umělecké škole Roberta Schumanna (514 žáků ve šk. roce 2022/2023) působí hudební obor, který poskytuje výuku na hudební nástroje a sólový zpěv. Dále na škole působí výtvarný obor, který zahrnuje výtvarnou a multimediální tvorbu. Dalšími obory jsou literárně – dramatický obor nabízející přípravnou dramatickou výchovu a taneční obor.

V Selbu patří mezi nejvýznamnější kulturní pamětihodnosti především Rosenthalovo divadlo, kde se odehrávají nejrozličnější opery, operety nebo také klasické divadelní hry a různé koncerty a kabaretní akce, kapacita divadla je 620 míst. Divadlo nemá vlastní soubor, často zde však hostují divadelní soubory např. z Hofu. Podél Červené stezky (Roter Faden) vedoucí centrem města jsou k vidění mnohé další pamětihodnosti jako například Porcelánová ulička nebo Porcelánová kašna. Muzeum porcelánu dokumentuje historii místního tradičního průmyslového odvětví. Dalším muzeem je kamenolom v části Häuseloh, který slouží jako muzeum pod širým nebem. Konají se zde také umělecké výstavy pořádané městem a uměleckým sdružením Hochfranken Selb.

V Selbu se koná celá řada kulturních a společenských akcí. Za zmínku stojí např. Týdny Bílého zlata (Wochen des Weißen Goldes), Heimat- und Wiesenfest, Porzellienrfest, Bürgerfest a mnohé další.

Tradiční akcí propojující německou a českou filmovou scénu jsou Filmové dny Selb – Aš.

SPORT A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

V Aši se nachází fotbalové hřiště, tenisové kurty, tělocvičny, krytý a venkovní bazén, několik víceúčelových hřišť, fitness studia, lyžařské středisko, skatepark, bikecentrum a další zařízení pro tělovýchovu. Výčet sportovních objektů ve městě Aš je k dispozici na stránkách města⁵.

Největší sportovní areály jsou např. Sportovní areál vrch Háj, který nabízí inline dráhu, běžeckou osvětlenou dráhu, lezeckou stěnu, minigolf, čtyři venkovní hřiště různého zaměření, venkovní stoly pro stolní tenis a ruské kuželky. Z krytých sportovních hal je zde sportovní hala Geipelova, kde lze provozovat širokou škálu sportů jako např. basketbal, volejbal, badminton, fotbal, futsal, tenis a další. Dále tělocvična Keller se dvěma tělocvičnami, hlavní k provozování především míčových sportů a pořádání turnajů a malá tělocvična pro provozování jiných než míčových sportů, např. pro aerobic, powerjógu, zumbu apod.

Lyžařské středisko Aš na vrchu Háj nabízí 2 lyžařské vleky, 3 sjezdové tratě lehké a střední obtížnosti. Sjezdovky č. 1 a č. 3 jsou vybaveny systémem zasněžování. Pro nejmenší návštěvníky je zde lyžařská školička s lanovým vlekem. Pro běžkaře jsou zde okružní trasy v délce 1, 3, 5 a 7 km.

Výčet sportovních organizací působících ve městě Aš nalezneme v příloze (tabulka P 5).

Město Aš má v oblasti sportu zpracováno „Koncepti rozvoje sportu města Aše 2019–2023“ a současně se nyní zpracovává Koncepti sportu 2025–2050.

V Selbu je také široká nabídka sportovních zařízení, například několik fotbalových hřišť, atletický stadion, víceúčelové haly a sportoviště škol. Krytý plavecký bazén, lesní koupaliště a zimní stadion slouží k závodnímu i rekreačnímu sportování a k volnočasovým aktivitám. Volnočasová zařízení doplňuje pump track, skate park, bowlingové dráhy, horolezecká stěna, krytý a venkovní tenisové kurty, jezdecké centrum a v zimě lyžařské sjezdovky a přibližně 25 km běžeckých tratí na Kornbergu a Wartbergu. Ve městě se lze věnovat široké nabídce sportovních disciplín ve více než 100 klubech.⁶

POSTOJE OBYVATEL

Obyvatelé obou měst shodně označují jako nejžádanější akce ty kulturně-společenské a sportovní. Relativně velká poptávka je také po dopravním spojení a spolupráci ve zdravotnictví. Pro Selb opět platí, že je názorově roztříštěnější.

Tabulka 1.14: Jaké akce chcete k podpoře komunitního života v Aši i Selbu?

Typ akcí k podpoře komunitního života	Obyvatelé Aše	Obyvatelé Selbu
Kulturně společenské a sportovní akce	70%	40%
Spolupráce v dopravě a zdravotnictví	13%	19%
Výměnné pobyty, spolupráce škol		8%
Akce pro děti/mladé	4%	
Nic	3%	8%
Kino	2%	
Všeobecná spolupráce		6%
Naučit se česky		3%
Nevím	4%	6%
Jiné	3%	11%

⁵ Seznam služeb „Fitness a sport“ na stránkách města Aš; dostupné z: <https://www.info-as.cz/sluzby/fitness-a-sport?p=1#sluzby>

⁶ Více informací dostupných na: <https://www.selb.de/freizeit-tourismus/sport-und-fitness>

1.8 Cestovní ruch

Cestovní ruch a lázeňství jsou významným průřezovým odvětvím. To znamená, že jejich rozvoj souvisí s celou řadou dalších oblastí, jakými je např. doprava, technická a občanská vybavenost jednotlivých středisek, jejich vzhled, čistota anebo možnosti trávení volného času, které rozvoj cestovního ruchu a lázeňství umožňují. Vztahům mezi rozvojem cestovního ruchu a lázeňství a celkovým rozvojem území Karlovarského kraje se zabývá „Program rozvoje Karlovarského kraje na období 2021–2027“. V rámci rozvoje cestovního ruchu má město Aš zpracován dokument „Studie rozvoje cestovního ruchu pro město Aš a jeho okolí“ (zpracován v roce 2014).

Na území působí destinační agentura pro Karlovarský kraj „Živý kraj“⁷.

TURISTIKA

Příhraniční oblast Aš – Selb má ideální přírodní a klimatické podmínky pro celoroční rekreační využití. Výhodou oblasti je bezesporu také její poloha v lázeňském regionu. Pro turisty se v příhraniční oblasti nachází mnoho atraktivních míst. Turistické trasy jsou uvedeny v příloze v tabulce P2.

V Aši a okolí se nachází například 34 metrů vysoká rozhledna na vrchu Háj, pramen Bílého Halštrova, barokní stavba městské radnice, památník vyhořelého evangelického kostela, socha Dr. Martina Luthera, muzeum a další památky. I v oblasti kultury patří město Aš mezi aktivní (viz kapitola Kultura).

Dalšími zajímavostmi v Aši a jeho okolí jsou historický silniční most z roku 1724 spojující starý a nový hřbitov, nejzápadnější bod České republiky v obci Újezd u Krásné u Aše či zřícenina hradu Neuberg v Podhradí, o němž první písemná zmínka pochází již z roku 1288.

Městské muzeum patří mezi nejvýznamnější pamětihodnosti Ašska. Z národopisného muzea se postupem času s rozvojem textilního průmyslu stalo i muzeum textilní. V muzeu se pořádají i krátkodobé výstavy či přednášky s nejrůznější tematikou.

V Selbu jsou klíčovými turistickými cíli Porzellanikon (Státní muzeum porcelánu), umělecké fasády firmy Rosenthal od Hundertwassera, Piene a Morandiniho, Porzellangässchen, porcelánová fontána a také historická strojovna lokomotiv. V bezprostřední blízkosti města jsou oblíbené pěší túry, a to nejen v Egertalu, ale i v celé oblasti Fichtelgebirge, která nabízí celou řadu zajímavých turistických cílů.

CYKLOTURISTIKA

Území příhraniční oblasti má velmi rozvinutou strukturu cyklistické dopravy. Ašský region má jednu z nejhustších sítí značených cyklotras v Karlovarském kraji. Velký potenciál má zde i pěší turistika. Přehled existujících cyklotras procházejících městem Aš znázorňuje příloha tabulka P1.

České cyklotrasy navazují na státních hranicích na cyklotrasy v sousedních německých spolkových zemích – Bavorsku, Sasku. V rámci přeshraniční spolupráce jsou budovány přeshraniční cyklistické stezky. Uvedená mapa znázorňuje napojení Aše a Selbu na cyklistické

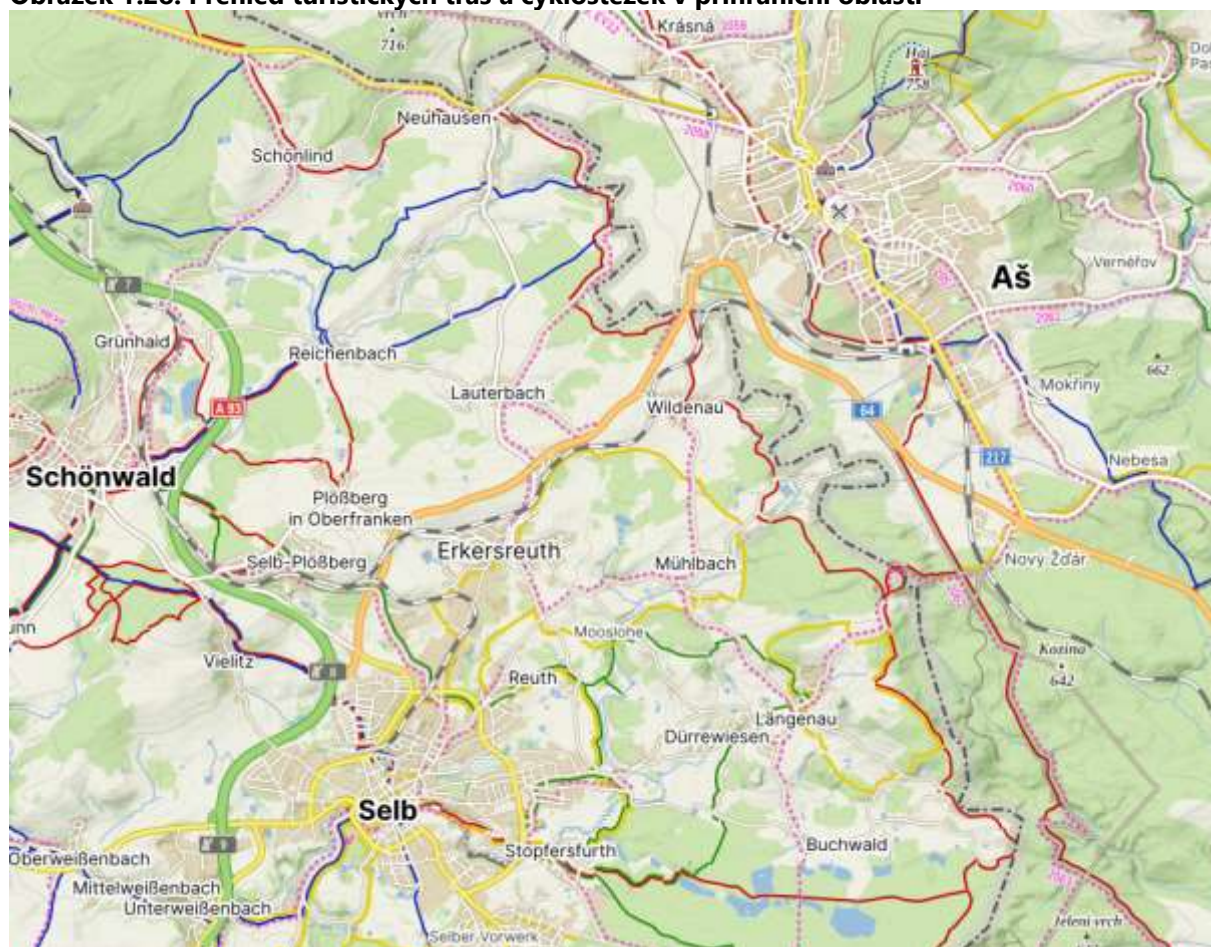
⁷ Webové stránky destinační agentury dostupné na: <https://zivykraj.cz/>

stezky. V příloze je dále mapa znázorňující frekventovanost tras cyklistů z GPS dat zadaných cyklisty v mobilních aplikacích.

Městem Aš prochází Evropská síť dálkových cyklistických tras EuroVelo, a sice trasa EV13 – Stezka Železné opony: Barentsovo – Černé moře o celkové délce 9 000 km. V rámci ČR tento úsek vede od Aše jižní hranicí s Německem a Rakouskem až k soutoku Dyje a Moravy u Břeclavi.

V oblasti kolem Selbu se nachází řada možností pro cyklistiku. Cyklisté mohou využít cyklostezek kolem Selbského jezera nebo se vydat na cyklostezky Fichtelgebirge, které nabízejí trasy vhodné pro horská kola i cestovní kola. V okolí Selbu vedou různé regionální cyklostezky jako jsou Brückenradweg, Egerradweg nebo Perlenroute.

Obrázek 1.28: Přehled turistických tras a cyklostezek v příhraniční oblasti

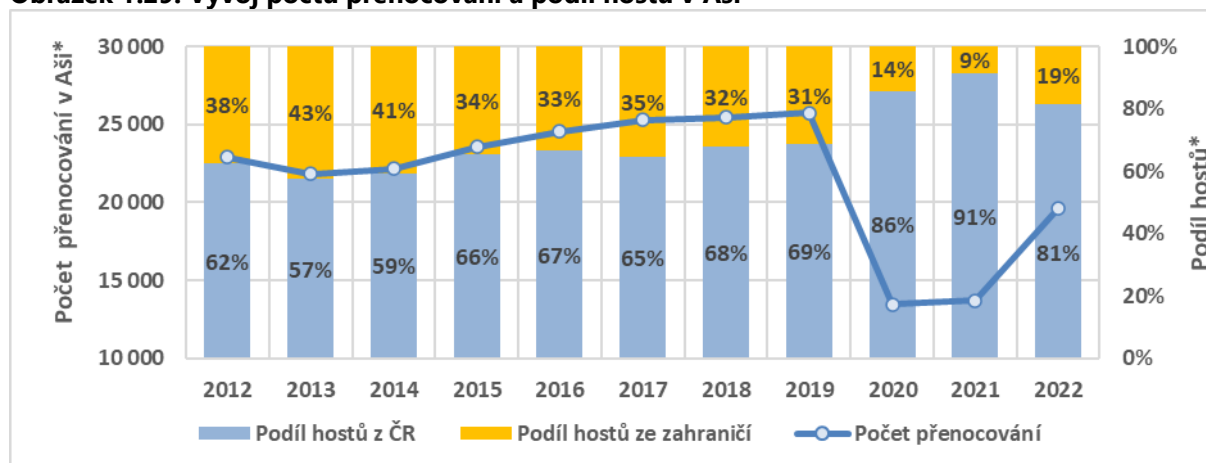
Zdroj: mapy.cz, 2024

UBYTOVÁNÍ

Ve městě Aš funguje hned několik ubytovacích zařízení. Český statistický úřad ve své databázi k 21. 11. 2023 eviduje v Aši celkem 9 hromadných ubytovacích zařízení (přičemž 2 z nich již nejsou v provozu), mezi největší, s kapacitou 11–50 pokojů, patří Hotel Goethe, Hotel U Radnice, Grand Casino Aš a Ubytování Dukelská. Další možnosti ubytování jsou například v Kempu Pod Rozhlednou, či celé řadě menších ubytovacích zařízení a penzionů, ať už přímo v Aši (např. Perfect Place, Penzion Nebesa u lesa, Penzion Pavlík, Penzion Petřík, Penzion Vendetta), či blízkém okolí, převážně v Hazlově, Krásné a Skalně (např. Apartmán U Lípy s terasou, Kamenka u Babi).s

Podle odhadu⁸ vývoje počtu přenocování a počtu hostů mezi lety 2012–2022 byl do roku 2019 patrný mírně rostoucí trend, přičemž v tomto roce byl počet přenocování v Aši zhruba 26 tis., což odpovídá přibližně 9 tis. hostů, s příchodem pandemie covid-19 klesl počet přenocování o polovinu, přibližně na 13 tis., což odpovídá asi 5 tis. hostů, obdobná situace byla i v roce 2021. V roce 2022 pak počet přenocování (cca 20 tis.) i hostů (8,5 tis.) vzrostl zhruba o polovinu přechodného poklesu. Z hlediska národnosti převažovali mezi turisty návštěvníci z ČR, kteří do roku 2019 tvořili zhruba dvě třetiny návštěvníků, od roku 2020 výrazně klesl podíl zahraničních turistů, a to až na 9 % v roce 2021, v roce 2022 se podíl zahraničních turistů mírně zvýšil (19 %).

Obrázek 1.29: Vývoj počtu přenocování a podíl hostů v Aši

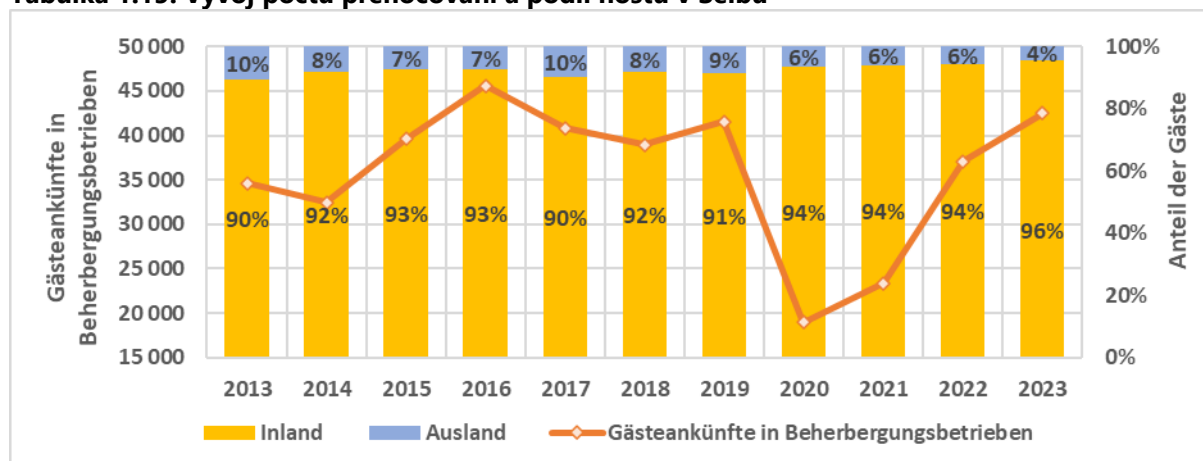
Zdroj: ČSÚ, 2024

Ve městě Selb je nabídka ubytovacích zařízení poměrně široká. Ubytování zde nabízí hned několik hotelových zařízení. Jedná se o Hotel & Restaurant Rosenthal Casino, Hotel - Schade's Wohlfühlhotel, Hotel Haus Silberbach, Hotel Schmidt, Boutique Hotel, či Hotel - Gasthof Bräustübl. Další hotely se nachází také v nejbližším okolí města. Ubytovat se je možno také v několika apartmánech, penzionech, kempech, či prostřednictvím nabídek na ubytování prostřednictvím Airbnb. Město Selb dále disponuje stáním pro obytné automobily s napojením na technickou infrastrukturu v centru města.

Ubytovací kapacita ve městě je přibližně 320 lůžek, ale nebývá plně vytížena. Průměrná roční obsazenost mezi lety 2014–2019 vzrostla z 30 % na 44 %, s příchodem pandemie covid-19 klesla na 21 %, v letech 2022 a 2023 se pohybovala kolem 35 %. Počet přenocování byl největší v roce 2016, kdy dosáhl hodnoty 45,6 tis., což představovalo 23 tis. hostů, v dalších letech pak mírně klesal až na 41,6 tis. V roce 2020 pak počet přenocování klesl téměř o polovinu na 19 tisíc, přičemž v následujících letech se dostal zhruba na hodnoty před pandemií covid-19. V roce 2023 byl tak počet přenocování 42,5 tis., Selb v tomto roce navštívilo 20,6 tis. hostů. Většinu hostů pak dlouhodobě tvoří Němci (přes 90 %).

⁸ Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Aši je vzhledem k jejich počtu důvěrným údajem. Nejmenší územní jednotka, za kterou jsou data dostupná, je okres Cheb, přičemž z posledních dostupných dat za Aš tvoří počet přenocování v Aši zhruba 1 % (téměř 23 tis. přenocování) počtu přenocování v celém okrese, obdobně je tomu u ukazatele počet hostů (poslední známý údaj z roku 2012 byl 7,4 tis. hostů). Pro lepší představu byl vývoj počtu přenocování a hostů odhadnut z poslední známé hodnoty.

Tabulka 1.15: Vývoj počtu přenocování a podíl hostů v Selbu

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik, 2024

1.9 Životní prostředí

Oblast měst Aš – Selb se rozkládá v pohoří Smrčiny. Město Selb leží ve střední nadmořské výšce 562 m n. m. U města Aš je střední nadmořská výška o 100 metrů vyšší.

OCHRANA PŘÍRODY

V příhraniční oblasti se nenachází žádné velkoplošné chráněné území, nicméně jsou zde lokalizovány dva přírodní parky, a to park Smrčiny a Halštrov a také evropsky významná lokalita Bystřina – Lužní potok.

Maloplošným zvláště chráněným územím v okolí Aše jsou Verněřovské doly z důvodu zachování odvalu důlního díla s žilníkem složeným z křemene a Goethova skalka.

Nedaleko Aše se nachází čtyři maloplošná chráněná území, dvě národní přírodní památky a jedna národní přírodní rezervace. Národní přírodní památka Lužní potok severně od města, národní přírodní památka Komorní hůrka jižně od Aše, národní přírodní rezervace Soos jihovýchodně od města a národní přírodní památka U Cihelny, která je jediným nalezištěm vzácného nerostu vesuvian-egeran v celé Evropě.

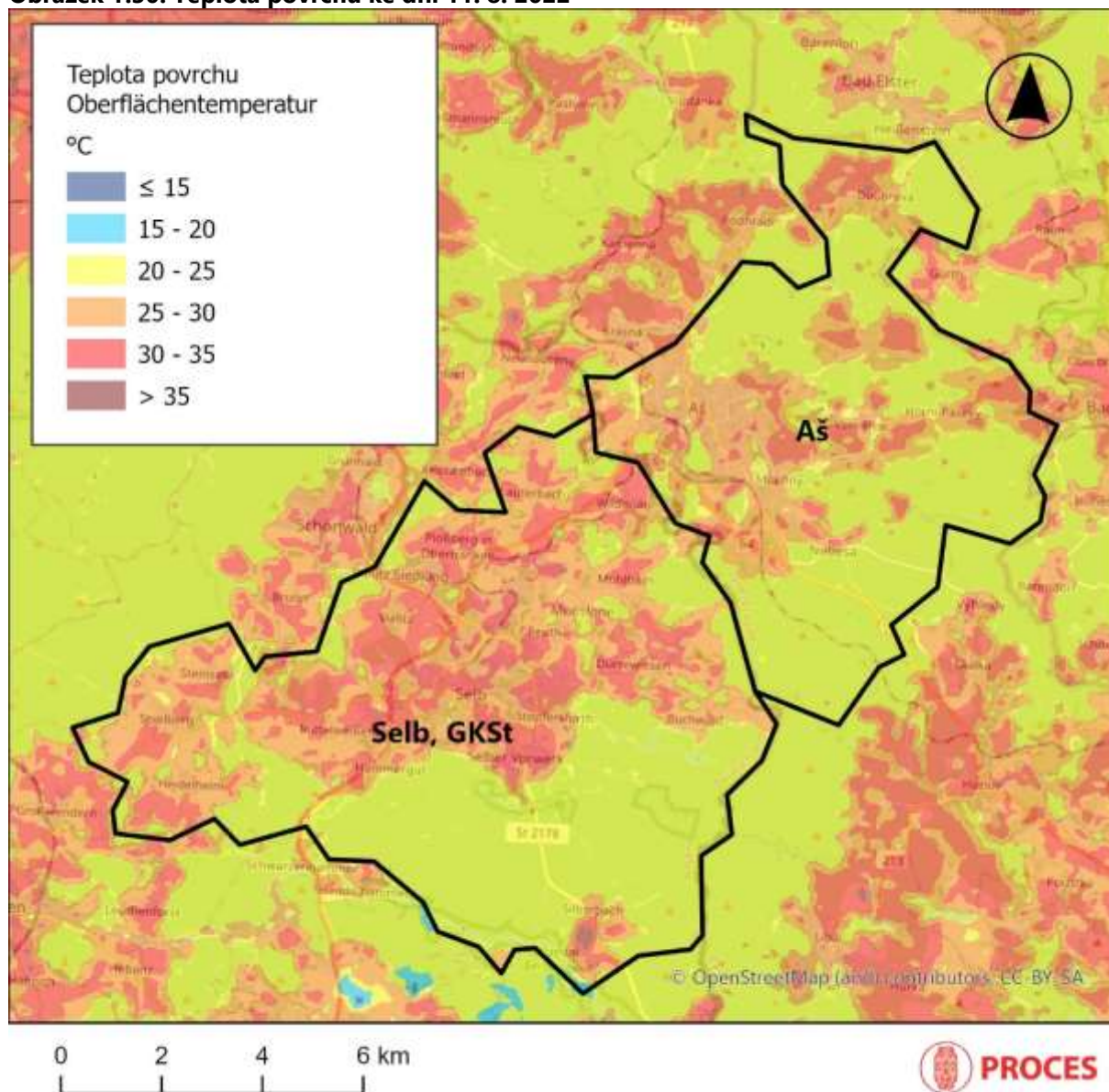
V okolí města je také zastoupeno několik skladebných částí ÚSES nadregionální, regionální i lokální úrovně. Ptačí oblast se v této lokalitě nenachází žádná.

V okolí Selbu se nachází několik chráněných území, například Přírodní park Fichtelgebirge. V těchto oblastech je chráněna fauna a flóra a jsou zde omezeny lidské aktivity.

ZMĚNA KLIMATU

V kontextu stále se prohlubujícího problému klimatických změn se strategie přeshraniční spolupráce mezi českým městem Aš a německým městem Selb stává klíčovým nástrojem pro implementaci adaptačních a mitigačních opatření. Změny v klimatu mají stále zřetelnější dopady na městská prostředí, a to včetně vzrůstajících teplot a častějších extrémních povětrnostních jevů. Jako důležitý nástroj pro identifikaci problematických oblastí slouží mapování teploty povrchu, které umožňuje identifikovat tepelné ostrovy a stanovit prioritní oblasti pro přijetí opatření v souladu s cíli udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí. Tepelné ostrovy ve sledované oblasti jsou vedeny na mapě níže. Nejteplejšími oblastmi jsou urbanizovaná území a zemědělské plochy po sklizni (bez vegetačního pokryvu).

Obrázek 1.30: Teplota povrchu ke dni 11. 8. 2022

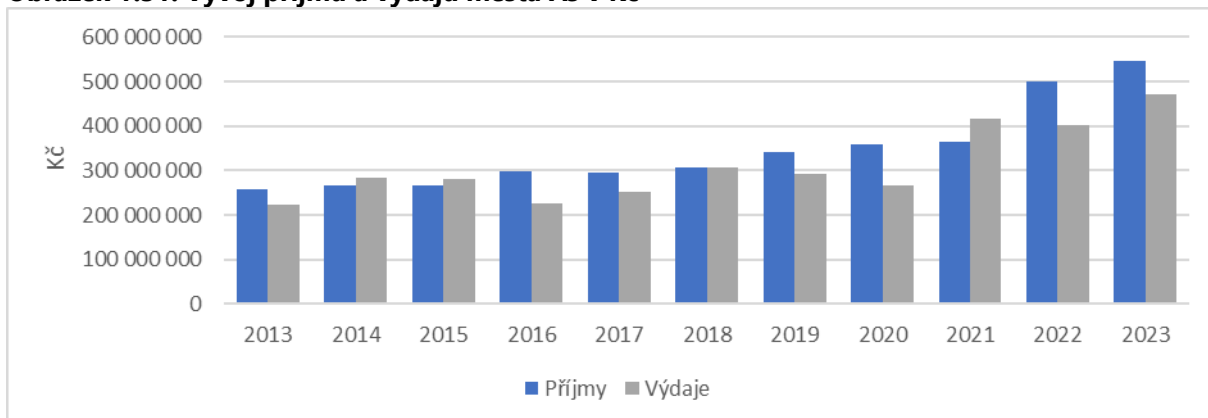

Zdroj: Družicové snímky LANDSAT 9, zpracování PROCES (2024)

1.10 Rozpočet města a financování městských aktivit

Město Aš

Město Aš hospodařilo v roce 2023 s největším objemem finančních prostředků za sledované období, a to s cca 546,5 mil. Kč. V předchozích letech byly příjmy města nižší (v průběhu let postupně rostly). Za sledované období od roku 2013 město většinou hospodařilo mírným přebytkem, případně mírným deficitem, největší deficit byl pak v roce 2021, kdy město hospodařilo s deficitem 53 mil. Kč, naopak největší přebytek byl v roce 2022, a to téměř 99 mil. Kč.

Obrázek 1.31: Vývoj příjmů a výdajů města Aš v Kč

Zdroj: Ministerstvo financí – MONITOR Státní pokladny

Celkové příjmy města Aš v roce 2022 činily 500 439 186 Kč, byly tvořeny ze 70,98 % daňovými příjmy. Dalším významným zdrojem příjmů města byly přijaté transfery, které představovaly 19,27 % z celkových příjmů. Nedaňové příjmy tvořily 7,96 % a kapitálové příjmy tvořily 1,80 %. Konkrétní částky jednotlivých dílčích položek příjmu města Aš jsou níže uvedeny v tabulce.

Tabulka 1.16: Specifikace příjmů města Aš v Kč

Název	2020	2021	2022
Daňové	254 799 900	268 553 678	355 203 006
Nedaňové	29 337 536	32 577 805	39 816 633
Kapitálové	6 522 260	19 336 917	8 992 196
Přijaté transfery	67 591 734	42 921 025	96 427 351
Celkem	358 251 431	363 389 424	500 439 186

Zdroj: Ministerstvo financí – MONITOR Státní pokladny

Výdaje města Aš za rok 2022 činily 401 762 328 Kč, přičemž největší část těchto výdajů byla tvořena položkou „Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany“ (17,9 %). Dále byl podíl výdajů města tvořen bydlením, komunálními službami a územním rozvojem (16,4 %). Dalšími oblastmi, jež se významným způsobem podílely na výdajích města, bylo vzdělávání a školské služby (12,4 %), doprava (11,8 %), ochrana životního prostředí (11,6 %). Méně než 10 % výdajů města tvořily sport a zájmová činnost, kultura, církve a sdělovací prostředky. V tabulce níže jsou uvedeny oddíly paragrafů, které tvořily více než 5 % výdajů města, všechny oddíly jsou pak uvedeny v příloze – tabulka P6.

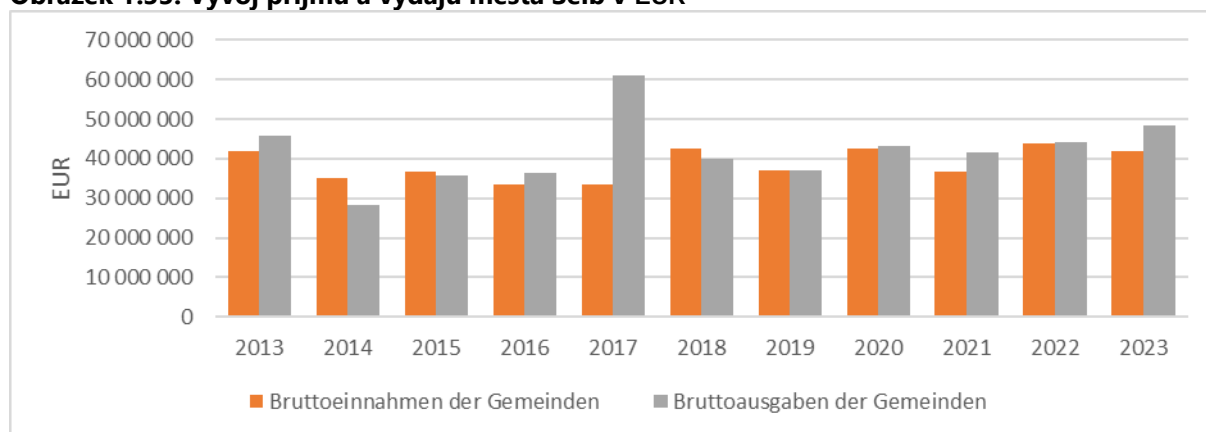
Obrázek 1.32: Celkové výdaje města Aš dle oddílů paragrafů za rok 2022 (více než 5 % výdajů)

Zdroj: Ministerstvo financí – MONITOR Státní pokladny

Město Selb

Město Selb hospodařilo v roce 2023 s objemem finančních prostředků ve výši 41 930 602 EUR, zatímco výdaje činily 48 277 578 EUR. V roce 2023 tak skončilo hospodaření města se záporným saldem rozpočtu. Na základě grafu uvedeného níže lze shledat, že v hospodaření je město nejčastěji v mírném deficitu, případně mírném přebytku. S výrazným deficitem město hospodařilo v roce 2017 (27 755 053 EUR).

Obrázek 1.33: Vývoj příjmů a výdajů města Selb v EUR

Zdroj: Bayerisches Landesamt für Statistik, 2024

1.11 Analýza potřeb příhraniční oblasti

Tato část dokumentu popisuje a vyhodnocuje aktuální potřeby příhraniční oblasti. Na základě tohoto zhodnocení lze zpozorovat žádoucí intervence ve vazbě na spolupráci s bavorským městem Selb. Cílem příhraniční spolupráce města Aš a Selb je zvýšit intenzitu součinnosti mezi různými subjekty působícími v území a omezit tak bariéru, kterou tvoří státní hranice.

Ekonomický rozvoj

Téma posílení ekonomické úrovně města je pro rozvoj území zásadní. Vzhledem k potenciálnímu odlivu kvalifikované pracovní síly vychází potřeba týkající se podpory podnikatelského prostředí. Další potřebu lze shledat v zajištění využití prostor pro podnikání, zejména průmyslové plochy přímo u hraničního přechodu Aš-Selb. Ekonomika českého a bavorského příhraničí vykazuje řadu podobností, zejména ve zpracovatelském průmyslu, který, z hlediska budoucího poklesu produktivní složky obyvatel, klade požadavky na rozvoj robotizace a automatizace výrobních procesů, které však znamenají značné finanční investice do současného provozu a kladou rovněž požadavky na vyšší kvalifikaci osob obsluhujících a udržujících novou techniku. Intenzita přeshraniční spolupráce a součinnost firem, škol, regionálních institucí je na poměrně nízké úrovni. Z tohoto důvodu je mimo jiné potřeba se zaměřit i na rozvoj aktivit směřujících k této spolupráci a potřebu zvyšovat vzájemnou informovanost o možnostech a podmínkách investování a podnikání na území měst Aš a Selb.

Rozvoj cestovního ruchu

Cestovní ruch je důležitou součástí ekonomické struktury na obou stranách česko-bavorské hranice. Na území se nachází řada oblíbených destinací cestovního ruchu, avšak potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v příhraniční oblasti je značný. Je potřeba zkvalitnit infrastrukturu, jež by usnadnila propojení atraktivit v území do společných celků a umožnila tak přilákat větší počet návštěvníků. Zároveň je potřeba zvýšit informovanost o turistických atraktivitách a kulturních akcích konaných jak na území města Aš, tak ve městě Selb. Ubytovací kapacita ve

měště Aš je na nedostatečné úrovni. Z tohoto hlediska je potřeba podpořit zkvalitnění a rozšíření kapacit ubytovacích služeb a podpořit investice do cestovního ruchu.

Vzdělávání

Vzdělávací síť ve městě Aš a Selb je poměrně dobře rozvinuta. V obou městech se nachází vzdělávací instituce zajišťující preprimární, primární a sekundární vzdělání. Lze však shledat potřebu vzájemné spolupráce jednotlivých vzdělávacích zařízení za účelem zajištění dostatečného množství kvalifikovaných odborníků pro potřeby firem v území a propojit tak vzdělávací sféru s potřebami trhu práce. Dále je nutné zaměřit se na zvýšení jazykové znalosti z důvodu usnadnění vzájemné komunikace v příhraniční oblasti a získání zaměstnání na zahraničním trhu práce. Jak na území České republiky, tak na území Spolkové republiky Německo dochází k úbytku dětské složky obyvatelstva. V souvislosti s tímto demografickým vývojem je potřeba se zaměřit na řešení problémů spojených s klesajícím využitím kapacit jednotlivých škol. Přeshraniční spolupráce Aše a Selbu v oblasti vzdělávání má potenciál.

Dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura je v současnosti jedním z rozhodujících činitelů rozvoje území, je podstatným faktorem ekonomického rozvoje a kvality života. Dopravní obslužnost města Aš je na dobré úrovni, avšak se stoupajícím objemem dopravy vzniká potřeba výstavby silniční sítě a jejího zkvalitnění. Existence široké dopravní obslužnosti území má pozitivní dopad na přeshraniční mobilitu pracovních sil a dostupnost základních služeb. Na území města Aš lze spatřit potřebu lepší dostupnosti do sousedního bavorského centra Selb. Mimo jiné také potřebu zapojení nových linek či častějších spojů do integrované sítě EgoNetu k podpoření mobility obyvatel a zvýšení zaměstnanosti včetně zatraktivnění lokalit pro cestovní ruch.

Životní prostředí

Jednou z oblastí potřeb území je zajistit ochranu a dlouhodobý udržitelný rozvoj území a zároveň přírodně šetrné hospodářství za účelem zajištění kvalitního zázemí pro život občanů. Vzhledem ke globální změně klimatu a rozšiřování tepelných ostrovů je nutné podporovat adaptační a mitigační opatření⁹. Na území města Aš jsou ve velmi malé míře využívány obnovitelné zdroje, i přestože česko-bavorské pohraničí disponuje dobrým potenciálem pro využití obnovitelných zdrojů energie jako je např. biomasa, geotermální energie, bioplynové stanice.

Zdravotnictví a sociální služby

Karlovarský kraj je v porovnání s ostatními kraji v České republice z hlediska sociálních a zdravotních služeb nejhůře vybaven a v oblasti vysoce specializované péče je závislý na okolních regionech. V Karlovarském kraji se nachází 5 nemocnic, z čehož Chebská nemocnice poskytuje lékařskou pohotovostní službu městu Aš. V bavorské části je 9 nemocnic. Z důvodu absence nemocnice na území města Aš, dojezdové vzdálenosti do Chebské nemocnice a přeplnění kapacit, lze shledat potřebu využití jiného bližšího zdravotnického zařízení pro obyvatele města Aš. Pro využití vybraných zdravotních služeb se nabízí možnost využití budoucí polikliniky Selb (MVZ – Medizinisches Versorgungszentrum), která je od města

⁹ Zatímco mitigační opatření se snaží omezit globální oteplování a snížit emise skleníkových plynů, adaptační opatření se zaměřují na přizpůsobení se již probíhajícím změnám klimatu a minimalizaci jejich negativních dopadů. Oba typy opatření jsou důležité pro řešení problémů souvisejících se změnou klimatu a udržitelným rozvojem.

Aš vzdálena cca 10 km. Úhrada zdravotních úkonů v zahraničí je však problematická a v souvislosti s léčbou českého pacienta v německém zdravotnickém zařízení je finančně náročnější než v případě ošetření německého pacienta v českém zdravotnickém zařízení. Z tohoto hlediska lze shledat potřebu v užší přeshraniční spolupráci v přístupech v nemocničním sektoru a také v rámci využití záchranné služby. Z důvodu překrývající se dojezdové oblasti zdravotních záchranných služeb lze tyto jednotky využít v případě souběžného výjezdu jako náhradní prostředky. V současnosti dochází k postupnému nárůstu počtu osob ve starším věku, který představuje růst potřeby na zajištění různých druhů sociálních služeb. Z tohoto důvodu je důležité směřovat aktivity a opatření zaměřující se na aktivní stárnutí s ohledem na potřeby starších občanů obou měst a propojit jednotlivé činnosti sociálních služeb.

1.12 Analýza vnitřního a vnějšího prostředí rozvoje

ANALÝZA VNĚJŠÍCH VZTAHŮ

Zkoumaná příhraniční oblast má charakter venkovského území, jednotlivé sídelní útvary a krajina mají řadu vzájemných souvislostí v dopravě, technické infrastruktuře a vztazích k vyšším centrům osídlení (městům) apod. K řešení zkoumaného území nelze přistupovat izolovaně od okolního prostředí, ale v kontextu širšího území se zohledněním vazeb na celou strukturu sídelní sítě.

K analýze a hodnocení vnějších vztahů zkoumaného regionu je využita metoda PEST analýzy. Smyslem této metody je rozbor faktorů a okolních vlivů, které působí na realizovanou rozvojovou strategii (jako celek i na dílčí části ve formě konkrétních projektů). Analýza tak představuje komplexní pohled na prostředí území regionu, které není stabilní a mění se. Faktory a vlivy jsou členěny do tematických kategorií, které jsou odvozeny od počátečních písmen názvu analýzy:

- Policy (P): politické a legislativní faktory,
- Economic (E): ekonomické faktory,
- Social (S): sociální faktory,
- Technology (T): technologické faktory.

Politické a legislativní faktory

Politické prostředí ČR

Charakter politického prostředí v České republice je dán především systémem parlamentní demokracie, doprovázeným relativně vysokou formální stabilitou institucí, striktním dodržováním procesů a poměrně rigidní Ústavou. Na těchto základech je vystavěn legitimní zastupitelský systém. Samo politické prostředí v České republice je značně nestabilní, již od 90. let nevznikají dostatečně konzistentní většinové vlády, dochází ke střídání pravicových a levicových vlád, což má za následek neochotu přijímat dlouhodobá a koncepční řešení (např. při nepopulárních restriktivních opatřeních). Dosáhnout politické shody při prosazování zásadnějších reforem je velmi obtížné. Bez účinného tlaku občanské společnosti však nelze očekávat významnější změnu. Role veřejnosti je zpravidla omezena na volební proces. Politická scéna je veřejností vnímána jako korupční prostředí s nátlakovými formami a lobbingem. Důsledkem je nízká důvěra občanů jak v politické strany, tak i v instituce státní moci, čehož je projevem např. nízká volební účast. Lepší situace je v municipálním politickém prostředí, i když

se v regionální politice objevují situace, kdy skutečně prosazované rozvojové tendence jsou mnohdy podřízeny stranickým hlediskům, bez zohlednění skutečných potřeb území. Míra důvěry občanů v Krajský úřad a obecní/městské úřady je poměrně stabilně na vysoké úrovni.

Politické prostředí Německa

Německo je demokratickou republikou. Politický systém je založený na pravidlech stanovených Ústavou z roku 1949, zvanou Grundgesetz (Základní zákon). Mezi politickými stranami se již od roku 1949 nejlépe prosazují Křesťanskodemokratická unie (CDU) a Sociálnědemokratická strana Německa (SPD), z nichž vzešli všichni dosavadní němečtí kancléři a kancléřky. Politický systém Německa je považován za stabilní. Jednou z nejvýznamnějších změn v německé politice v posledních letech je vzestup Alternativy pro Německo (AfD). Tato strana, založená v roce 2013, se zpočátku zaměřovala na kritiku eura a záchranných programů pro Řecko. Postupně se ale AfD posunula doprava a stala se platformou pro protiimigrační a protiislámské postoje.

Německá vláda stojí na třech pilířích – legislativě, exekutivě a jurisdikci, reprezentovaných Spolkovým parlamentem, Spolkovou vládou a Spolkovým ústavním soudem.

Prezident je formálním představitelem země a jeho volební období trvá pět let. Jmenuje spolkového kancléře (předsedu vlády) a jeho kabinet. Právě kancléř je skutečnou hlavou vlády a ve většinovém hlasování jej volí Bundestag (Německý Spolkový sněm). Je zodpovědný za realizaci vládní politiky. Z úřadu jej může odvolat pouze absolutní většina Bundestagu, pokud se současně shodla na jeho nástupci.

Ústavu Spolkové republiky Německo představuje Základní zákon, vstoupil v platnost 23. března 1949, poté, co Spojené státy americké, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Francie svolily se založením Spolkové republiky. Stanovuje fundamentální strukturu vlády a hodnotový systém, jež by měla následovat. Jasně definuje principy, podle kterých by vláda měla pracovat. Vedle dalšího popisuje postup a způsob volby nejvyššího orgánu legislativy – Bundestagu. Právě ten poskytuje úřední moc a základní vůdčí filozofii všem, kteří se podílejí na vládě, a současně jistotu spravedlnosti a svobody a práv německým občanům.

V Německu jsou tři úrovně vlády, a to Spolková, která je dvoukomorová, tvořená Bundestagem (Spolkovým sněmem) a Bundesratem (Spolkovou radou). Obě komory jsou zodpovědné za vnitrostátní zákonodárství, například za daňový systém. Státní úrovně vlády mají vlastní ústavy, vládu i parlament. Tři celostátní úkoly zajišťují spolkové země zcela ve vlastní režii, a to oblast školství a vysokého školství, dále vnitřní bezpečnost, do níž spadá i policie, a naplňování úloh obecní samosprávy. Místní úrovně vlády mají relativně velkou moc, v jejich kompetenci je např. naříditi odvod obchodní daně.

Politicko-ekonomická situace v EU a přeshraniční spolupráce

Evropská unie se v poslední době potýká s krizí v mnoha oblastech, které zahrnují ruskou invazi na Ukrajinu, následky pandemické krize covid-19, problémy v síti dodavatelských řetězců, energetickou krizi, migrační krizi, Brexit a vzestup politického extremismu. Tyto krize jsou způsobeny komplexní kombinací faktorů, včetně bezprostředních příčin, jako je válka na Ukrajině, a hlubších strukturálních problémů EU.

Jak již bylo uvedeno, má zkoumaná příhraniční oblast charakter venkovského regionu. Tento typ regionu je spojen s poměrně vysokou mírou ohrožení regionálními disparitami, zejména z důvodu specifického socioekonomického chování obyvatel. Region je tudíž jedním z cílových území evropské kohezní politiky, na které lze čerpat prostředky i v novém programovacím

období. Vlivem výše uvedených krizí také dochází ke změně charakteru poskytované podpory v rámci kohezní politiky EU a především k jejímu zeštíhlení.

Zkoumaný region spadá do příhraniční/periferní oblasti, tzn. jedním ze stěžejních směrů rozvoje musí být orientace na přeshraniční spolupráci, která pomáhá překonávat okrajovou polohu příhraničních oblastí a zlepšovat životní podmínky obyvatel. K rozvíjení přeshraniční spolupráce v území je založen Euroregion Egrensis, jehož členy jsou mimo jiné obě města.

Regionální politika

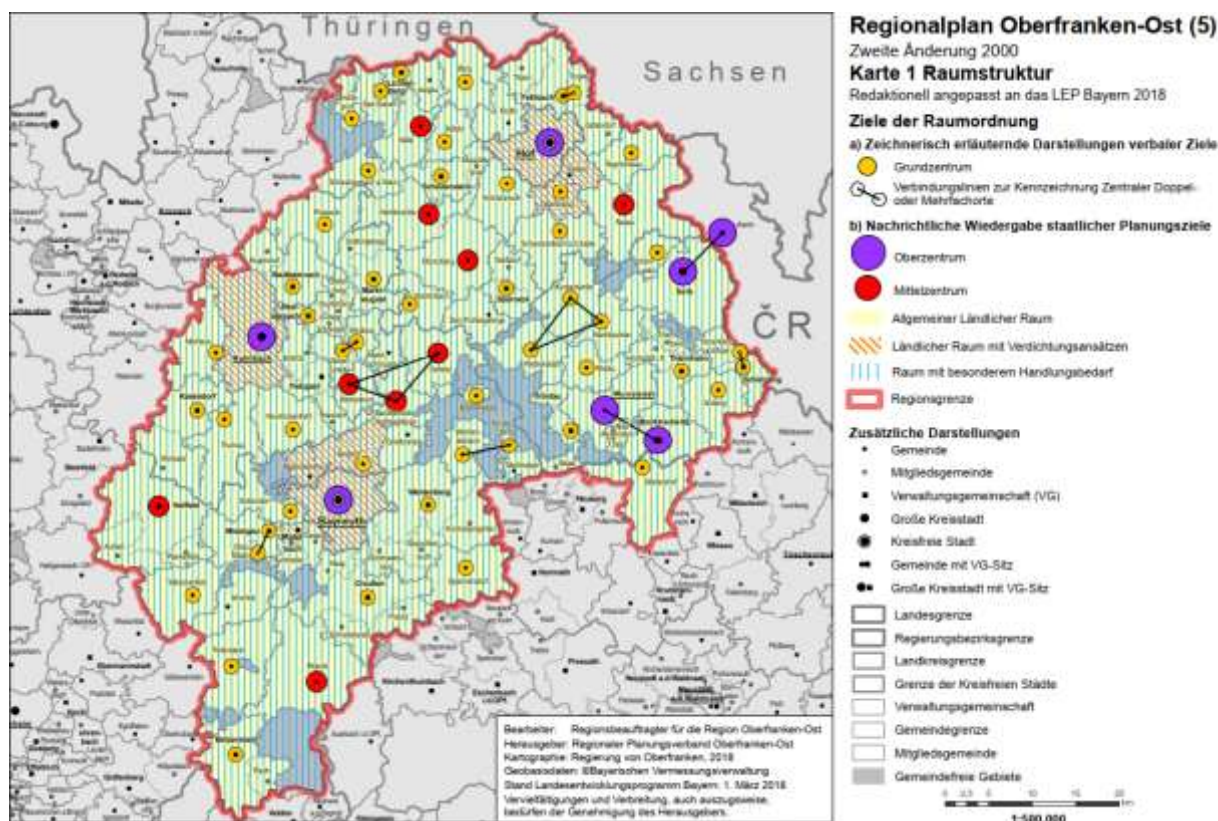
Hlavním úkolem regionální politiky v Německu je překonat nemalé regionální disparity, zejména mezi tzv. starými a novými zeměmi vzniklými po znovusjednocení východní a západní části v roce 1990. Klíčovou roli mají spolkové země, orgány na spolkové úrovni (spolková vláda, spolková ministerstva) působí jako koordinátoři celého implementačního procesu. Vysoká míra decentralizace způsobuje značnou míru diverzity mezi konkrétními podobami regionální politiky. Silná pozice spolkových zemí v oblasti regionální politiky je zakotvena v německé ústavě a dále v zákoně o územním uspořádání (Raumordnungsgesetz), novelizovaném v roce 1998. Struktura aktérů regionální politiky je v jednotlivých zemích podobná, liší se pouze míra jejich zapojení. Mezi nejdůležitější aktéry mimo centrální veřejnou správu patří komory (průmyslové a obchodní komory, živnostenské komory), odbory (Německý odborový svaz), sdružení měst a obcí (Deutscher Städte- und Gemeindebund), sněm krajů (Deutscher Landkreistag), společnosti na podporu hospodářství (obdobu českých rozvojových agentur), regionální management a další zájmová sdružení (např. organizace na ochranu životního prostředí, vysoké školy, německý svaz rolníků, organizace zastupující práva žen atd. Územní plánování je v Německu zabezpečováno na lokální úrovni.

V České republice je dle ústavy nastaven smíšený model výkonu veřejné správy, kde je kladen důraz na postavení měst a obcí. Parametry vztahů samospráv a orgánů státní správy jsou definovány Ústavou ČR. Stát může zasahovat do výkonu samosprávných kompetencí krajů a obcí pouze na základě zákona, a naopak svěřuje krajům a obcím část své působnosti, tzv. přenesený výkon státní správy. Přesto jsou v české veřejné správě dlouhodobě patrné centralizační tendence, které se projevují především rostoucím zatěžováním obcí a krajů agendami státní správy (mnohdy bez adekvátní úhrady) a nadměrnou regulací výkonu povinností krajů a obcí ve sféře jejich samostatné působnosti (např. školství, veřejná doprava, kultura). Popsané tendence jsou však jen velmi těžko ovlivnitelné a změnu by mohl přinést jen silný společný tlak občanské společnosti a reprezentace krajských i obecních samospráv.

Dalším z faktorů je poměrně slabá národní regionální politika ČR, která má za následek prohlubující se územní diferenciaci rozvoje ČR. U nejvýznamnějších sektorových politik a programů však již dochází k postupnému zakomponování regionální dimenze, které mají za cíl posílení podpory slabých oblastí.

Z hlediska rozvojových os a rozvojových oblastí definovaných v Politice územního rozvoje ČR 2023 neprochází žádná rozvojová osa městem Aš, ani se v území nenachází rozvojová oblast. Nejbližší rozvojová osa ke zkoumanému území je OS7, která prochází následujícími městy: Ústí nad Labem – Chomutov – Karlovy Vary – Cheb – hranice ČR/Německo (Nürnberg). Nejbližší rozvojová oblast je vymezena v oblasti Karlových Varů, která je charakteristická silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž převážná část má republikový význam, lázeňství dokonce mezinárodní význam. V rámci regionálního plánu Horních Franků je Selb společně s Aší identifikován jako dvoujaderném regionální centrum, viz následující mapa.

Obrázek 1.34: Územní plánování v Horních Francích

Zdroj: Regionaler Planungsverband Oberfranken Ost, 2024

Ekonomické faktory

Vývoj ekonomiky

Ekonomický vývoj v Česku a Německu byl v letech 2014–2024 ovlivněn řadou globálních i specifických faktorů. Obě země čelí podobným výzvám, ale existují i rozdíly v jejich ekonomické struktuře a výkonnosti. Do budoucna bude klíčová spolupráce na řešení společných problémů a podpora inovací a udržitelného růstu.

Obě země zažily v daném období růst i stagnace ekonomiky. Česká republika zaznamenala silný růst v letech 2016–2017, zatímco Německo mělo stabilnější, ale pomalejší růst. Obě země zasáhla pandemie covid-19 v roce 2020 a válka na Ukrajině v roce 2022, což vedlo k poklesu HDP a nárůstu inflace.

Společné trendy:

- Dopad globálních krizí.
- Zvýšená inflace a tlaky na zvyšování mezd.
- Nárůst státního dluhu.
- Narušení dodavatelských řetězců.
- Potřeba investic do inovací a technologií.
- Tlak na snižování emisí CO₂ a investice do zelených technologií.

Rozdíly:

- Česká republika zaznamenala silnější růst v letech 2016–2017.
- Německo má dlouhodobě stabilnější ekonomiku s nižší mírou inflace.

Prognózy pro obě země jsou nejisté kvůli pokračující válce na Ukrajině. Očekává se zpomalení růstu. Důležitá bude snaha o řešení strukturálních problémů a investice do inovací, technologií a zelené ekonomiky.

Vývoj veřejných rozpočtů

Na centrální úrovni obě země zažily v daném období nárůst schodku a dluhu v důsledku globálních krizí. Česká republika dosáhla přebytku v roce 2017, ale od roku 2020 se schodek opět zvyšuje. Německo mělo přebytky do roku 2019, ale od roku 2020 se také potýká se schodkem.

Na regionální a místní úrovni je v České republice systém financování centralizovanější, s větším důrazem na rozpočet ČR a EU fondy. V Německu je systém decentralizovanější, s větší fiskální autonomií regionů a obcí. Obě země čelí tlaku na snižování výdajů a hledání úspor.

Příjmy obcí v ČR v daném období rostly. Celkové příjmy obcí se mezi lety 2014 a 2023 více než zdvojnásobily, ze 190,5 miliardy Kč na 403,3 miliardy Kč. Celkové výdaje obcí se pak mezi lety 2014 a 2023 více než zdvojnásobily, ze 182,4 miliardy Kč na 398,5 miliardy Kč.

Celkové příjmy německých obcí se mezi lety 2014 a 2023 zvýšily o cca 35 %. V roce 2014 dosahovaly celkové příjmy 560 miliard EUR, v roce 2023 to bylo 756 miliard EUR. Celkové výdaje německých obcí mezi lety 2014 a 2023 vzrostly přibližně o 40 %. V roce 2014 dosahovaly celkové výdaje 520 miliard EUR, v roce 2023 to bylo zhruba 728 miliard EUR.

Změny na trhu práce

Trh práce v zájmové oblasti prošel v letech 2014–2024 značnými změnami. Míra nezaměstnanosti se v obou regionech snížila, ale stále existují značné disparity. Obyvatelé Aše musí často hledat práci mimo region, což je spojeno s náklady na dojížděku a nižšími výděly v porovnání s Německem. Odliv mladých lidí z regionu je dalším negativním dopadem. Důležité je nadále podporovat podnikatelské aktivity – zjednodušovat administrativu, poskytovat poradenské služby a finanční podporu. Dále je nutné investovat do vzdělání a rekvalifikace pracovní síly, rozvíjet infrastrukturu a dopravní spojení a podporovat přeshraniční spolupráci. V některých oborech, jako je strojírenství a IT, je jak v Aši, tak v Selbu nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.

Nové programové období EU

Současné programové období EU probíhá od roku 2021 do roku 2027. Je nazýváno „NextGenerationEU“ a klade důraz na oživení po pandemii covid-19, zelenou transformaci a digitální transformaci. Rozvoj přeshraniční spolupráce v zájmové oblasti je podpořen v rámci programu INTERREG Bavorsko - Česko 2021 – 2027. Oblasti podpory v rámci těchto programů jsou specificky přizpůsobeny příslušné programové oblasti s cílem konkrétně podpořit a posílit přeshraniční spolupráci. Program má 5 priorit: 1. Výzkum a přenos znalostí, 2. Přizpůsobení se

změně klimatu a ochrana životního prostředí, 3. Vzdělávání, 4. Kultura a udržitelný cestovní ruch, 5. Lepší správa spolupráce.

Sociální faktory

Demografický vývoj

Klíčovým procesem ovlivňujícím vývoj socioprostorové struktury příhraniční oblasti je demografický vývoj, a především stárnutí populace. Hlavní příčinou je zejména snižující se porodnost, snižování měr úmrtnosti a prodlužující se délka života. Periferní poloha příhraniční oblasti a její hospodářská slabost vůči jádrovým oblastem příslušných zemí má značnou roli při opuštění území obyvatelstvem. V zájmovém území je tento stav ještě více umocněn odchodem mladého a vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva za prací mimo města Aš a Selb, což také snižuje optimistické očekávání zvýšení porodnosti.

Systém sociálního zabezpečení v ČR je postaven na 3 pilířích, a to povinné sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc. V České republice systém sociálního pojištění zahrnuje dvě odvětví pojištění, a to základní povinné důchodové pojištění a nemocenské pojištění.

Německo disponuje obsáhlejším systémem sociálního zabezpečení než Česká republika. Systém sociálního zabezpečení v Německu zahrnuje pět odvětví pojištění, a to nemocenské pojištění, pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči, důchodové pojištění, úrazové pojištění a pojištění pro případ ztráty zaměstnání, a chrání tak německé obyvatele před finančními následky existenčních rizik. Kromě výše uvedených typů sociálního zabezpečení existuje také státní sociální podpora, minimální dávky pro uchazeče o zaměstnání, podpora ve stáří a v případě snížené výdělečné schopnosti a různé rodinné dávky a příspěvky na bydlení. Současná doba však vyžaduje zásadní a strukturální modernizaci těchto systémů, zejména z důvodu trvalé finanční udržitelnosti. Stále se zvyšující podíl starších lidí k celkovému počtu obyvatelstva v souvislosti s poměrně nízkou porodností a stávajícím vývojem na trhu práce přivádí sociální systém na hranici možností udržitelnosti.

V České republice i v Německu tak dochází k trvalému podceňování tohoto trendu a k odkládání přijetí potřebných reforem (zejména důchodové), což může mít za následek kolaps sociálního systému jednotlivých států a následně i prudký nárůst podílu obyvatel přímo ohrožených sociálním vyloučením ve zkoumaném území.

Jedním z negativních faktorů je destabilizace sociálního prostředí v ČR a Německu. Roste společenský a sociálně-ekonomický tlak zejména na mladé rodiny a jednočlenné domácnosti (zejména nárůst finančních nároků na zajištění domácnosti a životních potřeb). Dochází k rozpadu rodinných a sociálních vazeb ve společnosti. Mladí lidé odkládají vstup do manželství a početí potomků, snižuje se počet sňatků a zvyšuje rozvodovost.

Prohlubování sociální polarizace

V České republice i Německu roste politická polarizace, kdy se politické strany a jejich stoupenci stávají stále více rozdělenými. To vede k neschopnosti vést konstruktivní dialog a řešit problémy. Migrace a globalizace vyvolávají obavy u některých lidí, kteří se cítí ohroženi ve svém kulturním a ekonomickém postavení. V Německu je tato problematika obzvláště silná kvůli velké vlně migrace v posledních letech. Sociální média usnadňují šíření dezinformací a nenávistných projevů, které dále prohlubují polarizaci. V České republice je toto znepokojivé, protože důvěra v instituce je již tak nízká. V obou zemích je důležité bojovat proti těmto

trendům podporou inkluzivního a tolerantního dialogu, bojem proti dezinformacím a nenávistným projevům a posilováním demokratických institucí.

Vzdělávací systém

Vzdělávací systém v Německu a České republice je odlišný. Avšak souhrnně lze konstatovat, že vzdělávací systém a jeho kvalita je jedním z klíčových faktorů ovlivňujících úroveň lidských zdrojů a jejich uplatnitelnost na trhu práce.

V souvislosti s demografickým vývojem se celá příhraniční oblast potýká s klesajícím vývojem počtu žáků na základních školách a školách nižšího sekundárního stupně. Školy tak musí reagovat na tuto situaci a postupně řešit úbytek těchto žáků vč. využití kapacit jednotlivých škol.

Současné vzdělávací systémy obou zemí se potýkají s nedostatkem financí na straně jedné a na straně druhé s nesouladem mezi požadavky trhu práce a nabídkou vzdělávacích oborů a následně absolventů. V souvislosti s všeobecným tlakem na růst vzdělanosti ubývá zájmu studentů o učební a praktické obory, ačkoliv poptávka po jejich absolventech roste. Naopak se zvyšuje zájem studentů o studium na vysoké škole. Zároveň s tímto trendem dochází ke snižování úrovně vysokého školství na úkor kvantity. V oblasti terciálního vzdělávání je proto nutné zaměřit pozornost na podporu rozvoje kooperačních vazeb mezi firmami a jednotlivými školami, a to vč. vysokých škol, a mezi firmami a studenty, s cílem zajistit kvalifikované zdroje pro rozvoj místních podniků jak na české, tak na německé straně. Pozitivním jevem je preference přírodovědných a technických oborů v chystané reformě vysokého školství v České republice.

Technologické faktory

Podpora vědy a výzkumu

V programovacím období 2021–2027 hraje podpora vědy a výzkumu klíčovou roli v politice EU. Hlavními nástroji financování jsou Horizont Evropa, Nástroj pro oživení a odolnost a Evropské strukturální a investiční fondy. Existuje i řada dalších programů na národní a mezinárodní úrovni. Česká republika podporuje vědu a výzkum v rámci Národní strategie výzkumu, vývoje a inovací na léta 2021–2030. Tato strategie definuje hlavní cíle a priority podpory výzkumu a vývoje v České republice. Podpora je zaměřena na základní i aplikovaný výzkum, transfer technologií, infrastrukturu a internacionalizaci. V Německu je podpora vědy a výzkumu také prioritou. Spolková vláda investuje do výzkumu a vývoje více než 3 % HDP, což je jeden z nejvyšších podílů v EU. Německo se aktivně podílí na programu Horizont Evropa a je jedním z jeho největších příjemců financí.

Růst významu technologií

Technologický pokrok hraje v moderním světě klíčovou roli a jeho vliv na společnost neustále roste. Moderní technologie, jako je umělá inteligence a robotizace, otevírají dveře k vyšší produktivitě, efektivitě a inovacím, čímž se mění ekonomika, práce i společnost jako celek. Ekonomické dopady zahrnují zvyšování produktivity a efektivity, snižování nákladů a podporu inovací, které vedou ke zvyšování životního standardu. Na trhu práce se s automatizací úkolů mění poptávka po specifických dovednostech, čímž se zvyšuje důležitost rekvalifikace a celoživotního učení. Zároveň hrozí prohloubení nerovnosti a vyvstávají etické otázky a rizika kybernetické bezpečnosti, které je nutné aktivně řešit. Kromě umělé inteligence a robotizace existuje mnoho dalších oblastí, které hrají důležitou roli v technologickém rozvoji. Patří mezi ně informační a komunikační technologie, biotechnologie, nanotechnologie a zelené

technologie. Všechny tyto oblasti otevírají širokou škálu možností pro inovace a zlepšování života ve všech oblastech.

Spolupráce na národní i mezinárodní úrovni je klíčová pro sdílení know-how a zkušeností, urychlení technologického pokroku a posílení konkurenceschopnosti. Česká republika a Německo úzce spolupracují v oblasti technologií a společně se podílejí na projektech v rámci Evropské unie, jako je program Horizont Evropa. Tato spolupráce umožňuje oběma zemím sdílet své znalosti a zkušenosti a společně řešit výzvy, které technologický pokrok přináší.

Závěrem lze říci, že technologický rozvoj je nezvratný trend s velkým potenciálem pro zlepšení života ve všech oblastech. Je důležité, aby se technologie využívaly zodpovědně a eticky a aby se s riziky, která s sebou přinášejí, aktivně pracovalo. Spolupráce na národní i mezinárodní úrovni je klíčová pro dosažení maximálního užítu z technologického pokroku pro všechny.

Změna energetického mixu a zelená tranzice

Změna energetického mixu a zelená tranzice jsou klíčové koncepty pro dosažení klimatické neutrality a udržitelné budoucnosti. Zahrnují transformaci energetických systémů s důrazem na snižování závislosti na fosilních palivech, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Fosilní paliva, jako je uhlí, ropa a zemní plyn, jsou hlavními zdroji emisí skleníkových plynů, které vedou ke změně klimatu. Postupné snižování jejich používání je nezbytné pro dosažení klimatických cílů. Na druhou stranu obnovitelné zdroje energie, jako je sluneční energie, větrná energie, vodní energie a bioenergie, jsou nízkoemisní a hrají klíčovou roli v zelené tranzici. Důležitým faktorem je také snižování energetické náročnosti ve všech sektorech, od průmyslu a dopravy až po domácnosti.

Zelená tranzice přináší mnoho benefitů. Snižuje emise skleníkových plynů a znečišťování ovzduší, čímž chrání životní prostředí. Diverzifikace energetických zdrojů posiluje energetickou bezpečnost a snižuje závislost na dovozu fosilních paliv. Vznikají nová pracovní místa v oblasti zelených technologií a podporuje se inovační vývoj. Zdravější životní prostředí a nižší závislost na fosilních palivech vedou k celkovému zlepšení kvality života.

Transformace energetických systémů s sebou přináší i výzvy. Vyžaduje značné investice do infrastruktury a technologií. Změna energetického mixu vyžaduje adaptaci a zapojení spotřebitelů i firem. Transformace může vést k úbytku pracovních míst v některých sektorech.

K překonání těchto výzev je nezbytná vládní podpora, která zahrnuje financování investic do zelených technologií a zavádění politik podporujících zelenou tranzici. Důležitá je i mezinárodní spolupráce, která umožňuje sdílení know-how a technologií mezi zeměmi. V neposlední řadě je nezbytné vzdělávání a zvyšování povědomí o významu zelené tranzice a zapojení všech aktérů do procesu.

Změna energetického mixu a zelená tranzice představují komplexní proces s mnoha aspekty. I když s sebou přináší výzvy, je nezbytná pro dosažení klimatické neutrality a zajištění udržitelné budoucnosti s mnoha benefity pro životní prostředí, ekonomiku a společnost.

IDENTIFIKACE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ ROZVOJE

Na základě provedené analýzy města je provedeno zhodnocení silných a slabých stránek města ve vztahu k příležitostem a hrozbám, vnějším i vnitřním faktorů ovlivňujících zkoumanou oblast. Toto zhodnocení je realizováno metodou SWOT analýzy, která přináší přehledně strukturovaný a ucelený souhrn informací o území a umožní identifikovat potenciál budoucího

rozvoje, současné problémy, se kterými se město musí potýkat, a definuje tak rozvojové potřeby měst.

KVALITA ŽIVOTA (SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ SLUŽBY, ŠKOLSTVÍ, KULTURA, VOLNÝ ČAS A ŽIV. PROSTŘEDÍ)

Silné stránky	Slabé stránky
• Dobrý stav životního prostředí včetně ovzduší ve městech Aš i Selb, v okolí měst je řada přírodně chráněných oblastí • Pozitivní vnímání osob z druhé strany hranice • Dobré pokrytí sociálních služeb v Aši • Stabílní struktura základního školství a předškolní přípravy, rozvinutá síť škol poskytujících primární vzdělávání • Konání tradičních kulturních a sportovních akcí na území Aše a Selbu • Široká nabídka kulturních, sportovních spolků a organizací působících na území měst	• Klesající počet obyvatel • Selb má dlouhodobě záporný přirozený přírůstek • Stárnutí obyvatelstva • Nízký pocit bezpečí obyvatel Aše • Zejména obyvatelé Aše postrádají dostupnou zdravotní péči • Pětina obyvatel obou měst vnímá nedostatek služeb ve městech (obchody, restaurace, kavárny apod.) • Více než polovinu obyvatel Aše minimálně napadlo se z města odstěhovat, 17 % o tom vážně uvažuje nebo již podniká kroky
Příležitosti	Hrozby
• Využití migračního potenciálu atraktivního a dostupného území – zvýšený počet obyvatel vlivem migrace, zejména mladých rodin s dětmi • Rozvoj dvojjazyčných výukových programů • Zvýšená míra porodnosti ve městě Aš • Potenciální srůstání měst a vytváření střediska nadregionálního významu a vzájemná kompenzace silných a slabých stránek (vyvážený rozvoj) • Rozvoj dalšího profesního vzdělávání včetně rekvalifikačních kurzů zaměřených na průmyslový rozvoj – dvojjazyčné • Větší míra spolupráce vzdělávacích zařízení v příhraniční oblasti mezi městy Aš a Selb	• Nárůst sociálně slabého obyvatelstva • Pokračující stárnutí obyvatelstva • Pokles produktivní složky obyvatel • Nárůst sociálních rizik v souvislosti s drogovou problematikou • Odliv obyvatel do větších měst s větší občanskou vybaveností • Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro seniory, především kapacity zařízení • Rostoucí nedostatek lékařské péče

CESTOVNÍ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
• Množství turistických atraktivit • Dobrá poloha z hlediska nabídky cestovního ruchu • Blízké napojení na německou dálniční síť • Atraktivní příroda a zdravé životní prostředí • Atraktivita pro specifické cílové skupiny – turistika, muzea • Vysoký výskyt průmyslových a dalších kulturně historických památek • Výskyt lokalit a zařízení vhodných pro sportovní využití • Široká síť cyklostezek • Golfové hřiště v Hazlově • Vlakové spojení mezi městy Aš a Selb, využitelné pro cestovní ruch • Provoz cyklobusů	• Nedostatek ubytovacích zařízení na území města Aš a doplňkových služeb pro cestovní ruch • Absence turistických atraktivit nadregionálního významu • Dopravní zatížení centra města Aše • Nedostatečná úroveň ubytovacích zařízení v Aši • Nízká kvalita a nedostatek služeb pro cestovní ruch
Příležitosti	Hrozby
• Rozvoj přeshraniční infrastruktury pro aktivní trávení volného času • Zvýšení atraktivity Přírodního prahu Smrčiny pro návštěvníky • Koordinovaný rozvoj měst eliminující největší problémy • Zlepšit image města Aš • Společná propagace regionu jako turistické atraktivity • Vytvoření společného destinačního managementu, marketingu cestovního ruchu pro příhraniční oblast Aš – Selb • Tvorba společných produktů destinačního managementu • Rozvoj turisticky atraktivních lokalit • Komplexní přírodní i turistická propojenost česko-německého příhraničí • Intenzivnější využívání potenciálu rozvoje cestovního ruchu pro rozvoj podnikání • Zvýšení počtu ubytovacích zařízení v Aši a okolí vč. využití alternativních forem ubytování (např. Airbnb, steelplatzy, ...)	• Snížení přírodní atraktivity ve vazbě na zvýšení návštěvnosti • Zvyšování dopravní intenzity ve vazbě na zvýšení návštěvnosti oblasti • Proměna cílových skupin návštěvníků v kontextu stárnutí populace • Nedostatek personálu v cestovním ruchu • Turistika za hazardem

EKONOMIKA, PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOST, DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Silné stránky	Slabé stránky
• Průmyslová tradice na území měst Aš a Selb • Sídla významných zaměstnavatelů v okolí Aše a Selbu • Nízká míra nezaměstnanosti • Existence volných průmyslových objektů pro využití • Dostatek parkovacích míst v Aši i v Slebu • Dobrá dopravní obslužnost u obou měst umožňující dopravní napojení na Německo • Existence příhraniční vlakové dopravy a integrovaného systému Egronet • Dobré pokrytí Aš stanicemi železniční dopravy • Podpora podnikání v Aši prostřednictvím projektů Correny a vl:áštovka • Obnovení autobusové linky mezi Aší a Selbem	• Nerovnováha ve mzdovém ohodnocení (pracovní příležitosti nemohou mzdově konkurovat pracovním příležitostem v Selbu) • Periferní poloha města Aš, neexistence přirozeného zázemí města v rámci ČR • Nízká mzdová úroveň obyvatel Aše a s tím spojená menší kupní síla • Vyšší intenzita nákladní dopravy při hraničním přechodu Aš-Selb a v centru města Aš • Nevyhovující kapacita, četnost spojů veřejné hromadné dopravy v Aši • Nedostatečná kapacita silniční infrastruktury mezi Aší a Chebem
Příležitosti	Hrozby
• Využití volných průmyslových ploch a prostor pro rozvoj podnikání • Větší míra spolupráce v příhraniční oblasti – možnost využívání dotačních titulů na podporu podnikání • Diverzifikace průmyslového potenciálu obou měst • Potenciál pro vznik Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS/EGTC) • Posílení propagace systému ErgoNet • Rozvoj elektromobility a nízkoemisní dopravy • Vytvoření speciální ekonomické zóny, v níž se zavede soubor opatření pro zvýhodnění zaměstnavatelů na území Ašska – Lex Aš	• Ekonomický úpadek města Aš – z důvodu vyšší vyjíždky do zaměstnání než dojíždky • Odliv kvalifikované pracovní síly – nedostatečná nabídka kvalifikované pracovní síly dle poptávky zaměstnavatelů • Snižování významu veřejné dopravy – zvýšení podílu osobní automobilové dopravy na přepravě osob

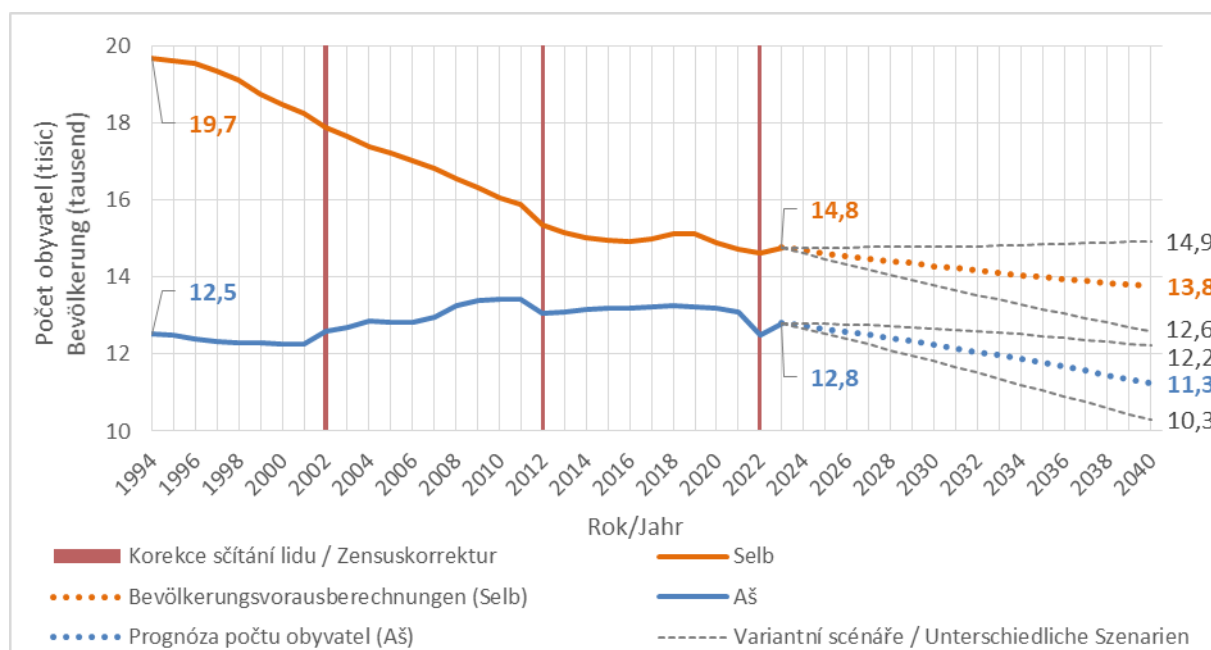
1.13 Popis nejpravděpodobnějšího vývoje

Vývoj vnějšího prostředí a vnitřních zdrojů v západní Evropě není srovnatelný s vývojem česko-německé pohraniční oblasti. I přes to, že se tato oblast nalézá ve středu Evropy, zároveň je sledované území tvořeno periferními oblastmi vůči jádrovým oblastem a přirozeným centrům Bavorska a České republiky. V obou zemích je patrná centralizace do metropolitních oblastí hlavních měst, které jsou dominantní jak ekonomicky, tak z hlediska obyvatelstva. Zatímco se větší města vlivem opožděné suburbanizace stále rozrůstají, periferní oblasti jsou špatně dostupné, nemají dostatek financí a sociálního kapitálu a trpí sociálním vyloučením. V oblasti podpory širších procesů integrace hraje významnou roli přeshraniční spolupráce, ke které přispívá i rozvojová osa Bavorska, jež prochází územím Selbu a směřuje do České republiky přes město Aš.

Sociodemografický vývoj

Stárnutí obyvatelstva je spolu se snižujícím se počtem obyvatelstva největším problémem z hlediska demografického vývoje. Vývoj počtu obyvatelstva bude dle prognózy v české a bavorské příhraniční oblasti v do roku 2040 obdobný. Populace obou měst bude dle projekce počtu obyvatel mírně klesat.

Obrázek 1.35: Vývoj počtu obyvatel a jeho prognóza ve městech Aš a Selb do roku 2040*

Zdroj: ČSÚ, Běžná evidence obyvatel 2024; Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung, 2024, stav obyvatel vždy 1.1.]]

*Data prognóz byla upravena na základě aktuálních údajů z roku 2023

V horizontu 20 let bude docházet ke stárnutí obyvatelstva v celé příhraniční oblasti, ale stárnutí bude probíhat rozdílným tempem. Lze předpokládat, že počet obyvatel v předproduktivním věku nebude nadále výrazně klesat, protože se již nepředpokládá klesání porodnosti. Tuto skutečnost však může ovlivnit migrace obyvatelstva. V absolutních číslech dojde v celé příhraniční oblasti k výraznému úbytku obyvatel v produktivním věku (15–64).

V Aši bude docházet k postupnému stárnutí populace, ale mnohem nižším tempem než v bavorské příhraniční oblasti. Proces demografického stárnutí populace bude v obou městech

zapříčiněn převážně klesajícím počtem obyvatel v produktivním věku a zvyšujícím se počtem seniorů.

Podle predikce Bavorského statistického úřadu se mezi lety 2020 a 2040 očekává výrazný pokles věkové skupiny 40–65 let, a to o 1,3 tis. obyvatel, k populačnímu poklesu dojde rovněž ne věkové skupině 18–40 let, a to o 410 obyvatel, naopak věková skupina 65 let a více vzroste o 370 obyvatel, věková skupina do 18 let pak bude přibližně stejně početná jako v současnosti.

Ekonomický vývoj

Vzájemná provázanost české a německé ekonomiky je výrazná a zesiluje. Z Česka mířilo 22,9 % celkové hodnoty exportu v roce 2023 do Německa, čímž se Německo potvrdilo jako nejdůležitější obchodní partner Česka. Rovněž celková hodnota vývozu a dovozu zboží mezi Českem a Německem dlouhodobě roste. Výjimkou byl rok 2020 (pandemie covid-19), kdy vývoz i dovoz mírně klesnul. Bilance obchodu se zbožím s Německem je kladná (více se do Německa vyváží, než z Německa dováží).

Vzhledem k odlišnostem v předpokládaných tendencích vývoje a rozdílům v oblasti trhu práce na obou stranách hranice lze předpokládat nárůst přeshraniční vyjíždky a migrace za prací z českého do bavorského příhraničí. Navíc v Selbu je velká poptávka po službách, která má velký potenciál pro rozvoj podnikatelské činnosti Čechů. Předpokladem rozvoje přeshraniční vyjíždky je omezení, popřípadě odstranění stávajících bariér, jako jsou jazyková vybavenost, požadovaná odborná vzdělanost, zprostředkování pracovních nabídek nebo dopravní dostupnost.

Následky vývoje v příhraniční oblasti

Všechny výše zmíněné faktory ovlivňující vývoj území budou bez přeshraniční spolupráce zesilovat charakter periferních oblastí bavorské i české části regionu Aš-Selb. V Bavorsku regionální centrum Hof patří mezi ekonomicky nejslabší centra, kde dochází k výraznému poklesu obyvatelstva. Karlovarský kraj je v rámci krajů ČR z hlediska HDP na obyvatele nejslabším územím, přičemž nůžky mezi průměrem ČR a Karlovarským krajem se dále rozevírají.

Jednou z příležitostí je rozvoj vzájemných vztahů včetně ekonomických vazeb, tvorba společných projektů na evropské úrovni (v rámci studie prokázáno, že přes tyto projekty zesiluje i širší inovační systém území). Pokud nebudou vzájemné vztahy rozvíjeny a nezvýší se schopnost získávat projekty např. z programů Interreg CENTRAL EUROPE nebo Interreg EUROPE, zhorší se atraktivita regionu i kvalita života místních obyvatel. Díky snižujícím se příjmům obyvatelstva se sníží jejich kupní síla a dojde k odlivu a demotivování stávajících investorů. Podniky se začnou z důvodů aglomeračních úspor stěhovat do velkých center v ČR, v Bavorsku nebo Sasku. Se změnou sídel podniků dojde také k vystěhovávaní obyvatel za prací do velkých center. Tyto procesy povedou k dalšímu snižování atraktivity pro potenciální investory.

Selb se bude potýkat se stárnutím obyvatelstva. Lidé v produktivním věku se budou stěhovat za prací do větších center. Bude docházet k postupnému vymírání obyvatelstva a nárůstu osob v postproduktivním věku závislých na sociálních službách. Sníží se kupní síla obyvatelstva a bude docházet k poklesu ekonomické aktivity v okrese. Část služeb budou poskytovat podnikatelé z Aše.

Další příležitostí je zapojení do mezinárodní spolupráce měst City Twins Association, kde lze sdílet příklady dobré praxe v podobných městech rozdělených hranicí, včetně implementace společných rozvojových strategií do činností městských úřadů.

2 Návrhová část

2.1 Struktura návrhové části strategického plánu

Strategický plán je definován na 10 let do roku 2034. Návrhová část strategického plánu navazuje na Analytickou část a popisuje možné a žádoucí zásahy, které by se měly na území měst realizovat. Při tvorbě Návrhové části reaguje na identifikované silné a slabé stránky měst ze SWOT analýzy s přihlédnutím k možným příležitostem a hrozbám dalšího rozvoje. Návrhová část pracuje s pojmy **vize**, **strategické cíle**, **tematické oblasti**, **opatření** a **projekty** které vycházejí z Metodiky přípravy veřejných strategií (aktualizace 2019), přijaté usnesením vlády ČR č. 71/2019.

- **Vize** je popis žádoucího budoucího stavu, kterého chceme prostřednictvím realizace strategie dosáhnout. Vztahuje se na strategii jako celek. K naplnění vize by mělo dojít ve dlouhodobém horizontu roku 2034.
- **Strategické cíle** rozvádí nadefinovanou vizi Strategie v jednotlivých oblastech. Jedná se o konkretizovaný (jasný, faktický a srozumitelný) popis budoucího stavu, jehož prostřednictvím bude naplněna stanovená vize. K naplnění strategického cíle by mělo dojít v dlouhodobém horizontu.
- **Tematická oblast** – Oblasti, na jejichž rozvoj je strategický plán zaměřen.
- **Opatření** – specifikují konkrétní kroky vedoucí k dosažení požadovaných cílů v rámci tematické oblasti, prostřednictvím typových aktivit/projektů (návrhy na možné projekty, které mohou být v rámci opatření realizovány).
- **Projekty/aktivity** jsou obsaženy v akčním plánu pro realizaci strategie.

Platforma pro společnou komunikaci

„Komise pro přeshraniční spolupráci Aš-Selb“ společné jednání jednou ročně

2.2 Vize

Partnerství v srdci Evropy

Partnerschaft im Herzen Europas

Spolu jsme silnější / Gemeinsam stärker

Sociální, ekonomické a kulturní centrum příhraniční oblasti. Vize a cíle pro přeshraniční spolupráci v letech 2024–2034 jsou pak stanoveny v jednotlivých oblastech: kvality života a ekonomického rozvoje s důrazem na rozvoj cestovního ruchu a kulturní spolupráce.

Všechny realizované aktivity v příhraniční oblasti by měly směřovat k naplnění vize, jež zní: „**Spolu jsme silnější**“. Spolupráce obou měst představuje velký potenciál k rozvoji území. Města Aš a Selb budou rozvíjet vzájemnou spolupráci a podporovat všechny aktéry působící v příhraniční oblasti, což přispěje k rozvoji této příhraniční oblasti a snížení bariéry, kterou hranice tvoří. Fungující a stabilní spolupráce mezi všemi aktéry upevní pozici obou měst v příhraniční oblasti.

Spojení bez hranic – města jsou propojena silniční a železniční infrastrukturou zajišťující kvalitní osobní a veřejnou dopravu

Podnikání bez hranic – ekonomická spolupráce a podpora pro podnikatele a firmy v obou městech, odstranění administrativních a legislativních bariér, které by mohly bránit společnému podnikání, podpora společné průmyslové zóny

Kultura bez hranic – rozvoj společných kulturních a uměleckých projektů, které překonávají kulturní rozdíly a spojují obě komunity, festivaly, výstavy, hudební a divadelní představení, které slaví diverzitu a sdílené kulturní dědictví obou měst

Turistika bez hranic – města by spolupracovala na propagaci svých atraktivit jako jednotného cíle, což by zahrnovalo sdílení turistických zdrojů a vytváření společných balíčků, které umožňují návštěvníkům snadno objevovat obě lokality

Zážitky bez hranic – bohatství unikátních zážitků, které města mohou nabídnout, od gastronomie po outdoorové aktivity. Zdůrazňuje propojení obou měst prostřednictvím nezapomenutelných událostí a zážitků, které jsou přístupné obyvatelům i návštěvníkům bez ohledu na jejich původ.

Energie bez hranic – spolupráce v oblasti udržitelné energie, kde města investují do společných projektů obnovitelných zdrojů jako jsou větrné farmy, solární parky a další technologie. Tento přístup nejenže podporuje ekologičtější budoucnost, ale také zajišťuje energetickou soběstačnost regionu.

Příroda bez hranic – společné projekty ochrany životního prostředí, obnovy ekosystémů a biodiverzity, které přesahují administrativní hranice

Zdraví bez hranic – spolupráce mezi městy v oblasti zdravotní a sociální péče. Cílem je sdílení zdravotnických zdrojů, koordinace v reakci na zdravotní krize a zajištění přístupu k zdravotní péči pro obyvatele obou měst bez ohledu na hranice. To může zahrnovat společné zdravotní programy, výměny lékařů a odborníků a rozvoj přeshraničních zdravotnických zařízení, které posilují celkovou zdravotní infrastrukturu regionu.

Rozvoj potenciálu

Přeshraniční spolupráce rozvíjí synergie, území se společným potenciálem nebo problémy spolupracují při nalézání společných řešení a využívají svůj územní potenciál sdílením zkušeností. Území s navzájem se doplňujícím potenciálem mohou spojit síly, prozkoumat své komparativní výhody společně a vytvořit tak další rozvojový potenciál. Území je svými charakteristikami periferní oblastí s venkovským charakterem osídlení. Řada specifických problémů zkoumané oblasti Aš-Selb plyne především z geografické polohy (odlehlost od sídelních center, příhraniční oblast).

Při plánování rozvoje přeshraniční spolupráce mezi městy Aš a Selb je nutné se zaměřit na stěžejní problémy regionu. Největšími problémy příhraniční oblasti jsou:

- vystěhovávání mladých lidí z příhraniční oblasti,
- nedostatek kvalifikované pracovní síly v příhraniční oblasti,
- stárnutí populace.

Strategické cíle / Strategische Ziele

Kvalita života

Posílit územní identitu obyvatel, soudržnost, mezigenerační solidaritu, zabezpečit kvalitu a dostupnost veřejných služeb a zlepšit úroveň bezpečnosti.

Konkurenceschopnost a cestovní ruch

Rozvinout společnou konkurenceschopnost měst v evropském prostoru s diverzifikovaným podnikatelským prostředím, s vyšší přidanou hodnotou a dostupnou kvalifikovanou pracovní silou, vytvořit podmínky pro rozvoj středního školství a uplatnění absolventů na území měst a vytvořit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

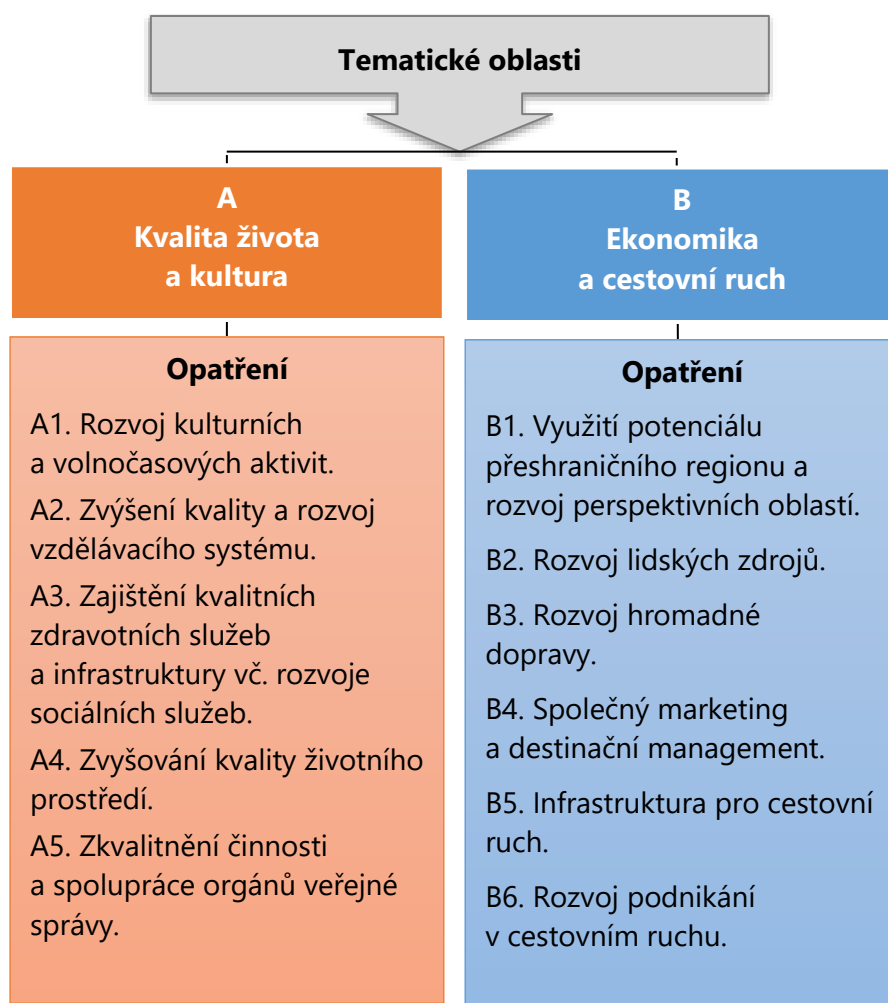
Kultura

Na území měst jsou vytvořeny podmínky pro rozvoj dostupné kultury všem obyvatelům, rovněž města podporují aktivitu obyvatel a spolků v rámci pořádání společných kulturních akcí a další spolkové činnosti a tím rozvíjí identitu obyvatel a mezigenerační soužití.

Image

Města Aš a Selb vytváří silnou marketingovou značku ve středoevropském prostoru. V rámci kulturní politiky probíhá efektivní řízení kulturních aktivit ve městech, včetně jednotného srozumitelného systému propagace a informování obyvatel.

2.3 Tematické oblasti a opatření

2.4 Typové aktivity

Prioritní typové aktivity

Kvalita života (Kultura, sociální a zdravotní služby, školství, volný čas a životní prostředí)
Společná zdravotní péče
Lepší networking v reklamě, např. společný kalendář událostí
Vytvoření společného festivalu přátelství
Společné programy v oblasti vzdělávání
Společné regionální centrum: centrum má zajistit zásobování regionu a je důležitým argumentem pro další témata; je nutné jasně vymezit hranice mezi fondy financování
Ekonomika a cestovní ruch
Přeshraniční cyklistické a turistické trasy
Společná turistická karta
Jednotný vzhled obou měst, např. dvojjazyčné značení
Společná průmyslová zóna
Lepší spojení MHD
Společné programy v oblasti energetiky
Společné projekty pro odpadové hospodářství

Typové aktivity dle jednotlivých opatření

A Kvalita života
A1. Rozvoj kulturních a volnočasových aktivit.
• Organizace společných festivalů, koncertů a výstav • Podpora a financování přeshraničních zájmových sdružení a spolků pro spolupráci v oblasti umění, sportu a dalších aktivit • Zavedení kulturních výměnných programů mezi školami a uměleckými institucemi • Vznik společného komunitního spolku • Společný sousedský slovníček „AšSelbština“
A2. Zvýšení kvality a rozvoj vzdělávacího systému.
• Vytvoření společných vzdělávacích programů a kurzů nabízených oběma městy • Spolupráce a sdílení zdrojů mezi vzdělávacími institucemi (např. knihovny, laboratoře, MŠ, ZŠ, SŠ) • Výměnné pobyty a stipendia pro studenty a pedagogy

A3. Zajištění kvalitních zdravotních služeb a infrastruktury vč. rozvoje sociálních služeb.

- Koordinace subjektů poskytujících zdravotní péči vč. rozvoje příhraniční spolupráce zdravotnických zařízení
- Spolupráce v oblasti prevence
- Rozvoj programu aktivního stárnutí
- Spolupráce na vytváření komunitního plánu sociálních služeb

A4. Zvyšování kvality životního prostředí.

- Společné projekty na ochranu a obnovu místních přírodních oblastí
- Společné využití alternativních zdrojů energie – větrné, solární elektrárny, využití biomasy
- Programy na společné odpadové hospodářství
- Programy zaměřené na ekologii a udržitelný rozvoj

A5. Zkvalitnění činnosti a spolupráce orgánů veřejné správy.

- Společné regionální centrum
- Společná komise pro rozvoj vzájemných vztahů
- Vzájemná výměna zkušeností a osvědčených postupů mezi úřady
- Společné školení a semináře pro zaměstnance veřejné správy
- Koordinace v oblasti bezpečnostních a krizových plánů

B Ekonomika a cestovní ruch
B1. Využití potenciálu přeshraničního regionu a rozvoj perspektivních oblastí. • Zvyšování vstřícnosti úřadů k podnikatelům • Nabídka finančních pobídek a grantů pro start-upy • Společné projekty v oblastech jako je technologie, zdravotnictví a ekologické inovace • Rozvoj průmyslových zón s přeshraničním přínosem • Podpora specifických sektorů s vysokým růstovým potenciálem
B2. Rozvoj lidských zdrojů. • Profesní školení a rozvoj dovedností podle potřeb trhu • Programy pro zaměstnanost a zlepšování pracovních podmínek • Spolupráce v oblasti duálního vzdělávání
B3. Rozvoj hromadné dopravy. • Integrace dopravních systémů a tarifů • Rozšíření a modernizace přeshraničních dopravních spojení • Zlepšení dostupnosti a frekvence veřejné dopravy • Vybudování širokého, multifunkčního dopravního koridoru mezi městy (pěší, cyklisté, automobily)
B4. Společný marketing a destinační management. • Společné turistické kampaně a propagace regionu jako jedné destinace • Koordinace kulturních a turistických kalendářů akcí • Vývoj a distribuce společných turistických průvodců a materiálů
B5. Infrastruktura pro cestovní ruch. • Vybudování a modernizace turistických atraktivit a zařízení • Zlepšení přístupu k přírodním a historickým památkám • Rozvoj ekoturistiky a udržitelných turistických projektů
B6. Rozvoj podnikání v cestovním ruchu. • Podpora lokálních podnikatelů v oblasti gastronomie, ubytování a zážitkové turistiky • Vytváření sítí a partnerství mezi místními podniky • Organizace tematických festivalů a událostí, které přitahují turisty

3 Implementační část

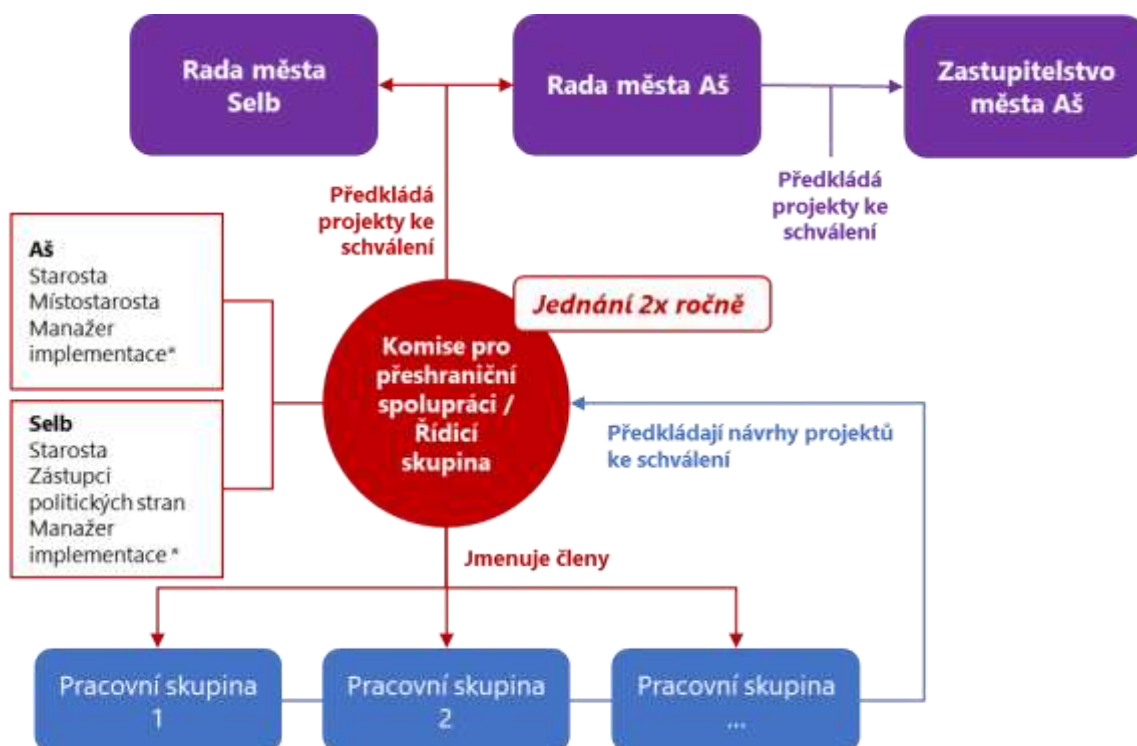
Strategický plán spolupráce bude implementován prostřednictvím realizace projektů Akčního plánu, který je tvořen vybranými projekty. Věcně musí projekt spadat do jednoho opatření a přispívat k naplnění strategických cílů a tím i k naplnění společné vize. Akční plán je zpracován na 2 roky, vč. alokace finančních prostředků na jednotlivé projekty. Akční plán bude každoročně pravidelně aktualizován. Strategický plán je definován na 10 let do roku 2034.

Základními faktory implementace strategických dokumentů jsou:

- aktivní podpora vrcholového vedení,
- důkladná a úplná příprava a naplánování implementace,
- úplná a cílená komunikace (zejména komunikační platforma mezi aktéry v území a orgány veřejné správy),
- kompetentní implementační tým,
- vysoká míra zapojení zaměstnanců městského úřadu do implementace.

Pro úspěšnou implementaci je určující aktivní podpora vedení obou měst. Před samotnou implementací je nutné definovat způsob a ukazatele pro **měření úspěšnosti** zavádění strategického dokumentu. Stěžejní je rovněž **institucionální zajištění** implementace, tzn. stanovení zodpovědného odboru a sestavení implementačního týmu, včetně vymezení rozsahu činností.

Obrázek 3.1: Schéma implementace

*úředník daného úřadu zodpovědný za procesní zajištění implemenatace strategie

Implementace strategie spolupráce do činnosti Městských úřadů Aš a Selb v rámci tvorby „Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš - Selb“ bude zejména prostřednictvím **Komise pro přeshraniční spolupráci** / Řídící skupina, dále také KPS (viz schéma výše). Komise pro přeshraniční spolupráci zřizuje dle potřeby pracovní skupiny k naplnění vybraných opatření nebo pro realizaci strategických projektů. Počet pracovních skupin není omezen. V rámci pracovních skupin musí být vždy zástupci české i německé strany. Komise se schází minimálně 2x ročně, jinak dle potřeby. KPS může k jednání přizvat další členy samosprávných orgánů a jednat v rozšířeném módu.

KPS bude mít za úkol dohled nad realizací a aktualizací Akčního plánu. Jejími hlavními úkoly jsou:

- příprava zpracování Akčního plánu realizace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti,
- navrhování způsobu realizace rozvojových aktivit a stanovení jejich priorit,
- rozhodování o zařazení projektů do Akčního plánu a následné předání ke schválení zastupitelstvu měst,
- sledování a hodnocení realizace rozvojových aktivit,
- sledování naplňování strategického plánu,
- projednání aktualizovaných Akčních plánů, způsobů realizace rozvojových aktivit a stanovení jejich priorit,
- předkládání souhrnné zprávy o realizaci strategického plánu zastupitelstvu měst.

Složení KPS pro rozvoj přeshraniční spolupráce bude reflektovat jak výkonnou (starosta, volení zástupci měst), tak i odbornou složku (zástupci odborů městských úřadů). Je nezbytné, aby KPS měla mezi členy jak volené zástupce městských úřadů, tak úředníky městských úřadů, aby byla zajištěna kontinuita plánu bez ohledu na politickou situaci ve městech.

Navrhujeme následující složení KPS:

- starosta města Aš, starosta města Selb,
- místostarosta města Aš, případně další zástupci vedení města,
- zástupci politických stran v zastupitelstvu Selbu,
- jeden zástupce úředníků Městského úřadu Aš, jeden zástupce úředníků Městského úřadu Selb (bez hlasovacího práva).

KPS bude tvořena sudým počtem členů z důvodu vyrovnaného postavení českých a německých zástupců. Jmenováním jednotlivých členů KPS bude pověřena Rada města Aš a Selb. V rámci KPS bude docházet k pravidelnému střídání předsednictví na české a německé straně. Vzhledem k vyrovnanosti hlasů bude mít rozhodující slovo při učinění stanoviska předseda Komise pro rozvoj přeshraniční spolupráce. Navrhujeme, aby předsedou první komise byl starosta města Aš a funkčnost komise byla zahájena od června 2024. Podklady pro jednání Komise pro rozvoj přeshraniční spolupráce připravuje Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš.

Obrázek 3.2: Odpovědnostní model implementace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb

Kompetence Odboru rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš

Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš zajišťuje metodickou pomoc jiným odborům a organizacím v záležitostech spadajících do náplně jeho činnosti, stejně tak s ostatními dotčenými odbory úzce spolupracuje především při zajišťování přípravy a realizace jednotlivých projektů. Odbory úzce spolupracují též s orgány města při plnění samosprávných úkolů města a zajišťují nezbytnou součinnost s orgány veřejné moci v oblastech, které přísluší do náplně jejich činnosti.

Navrhujeme k výkonu funkce *manažerů implementace* vedoucí Odboru rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš (případně místostarosta města, který má oblast rozvoje ve své gesci). Manažer má odpovědnost za administrativní zajištění implementace a její realizaci. V průběhu roku provádí monitoring realizace všech nově vzniklých strategických dokumentů. Manažer bude předkládat zprávu o probíhající implementaci a návrh další činnosti KPS. Uvedené kompetence navrhujeme ošetřit v interních dokumentech města.

3.1 Příprava projektů k realizaci

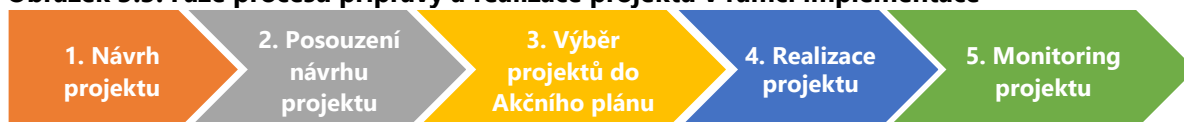
V průběhu realizace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb budou shromažďovány informace o projektových záměrech v území a realizovány projekty. Příprava projektů zahrnuje vytváření **jednotlivých karet projektů**. Schválené projekty jsou obsahem **Akčního plánu**. Akční plán představuje nástroj operativní povahy sloužící k realizaci Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb a k jednoznačnému vytyčení projektů, které se s vysokou mírou pravděpodobnosti budou realizovat. Tento dokument by měl být zároveň pružný a reagovat na změny v území.

Aktualizace Akčního plánu Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb bude probíhat každý rok, aby v něm byl vždy zohledněn aktuální vývoj v území.

Proces přípravy a realizace projektů a aktivit

Příprava a realizace projektů v rámci Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb probíhá v následujících fázích:

Obrázek 3.3: Fáze procesu přípravy a realizace projektů v rámci implementace

ad 1. Návrh projektu (zpracování projektového záměru)

Návrhy/koncepty projektů, které budou naplňovat cíle Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb, budou průběžně vznikat zejména v rámci činnosti měst Aš a Selb (zastupitelstva a rady města, komisí, vedení a odborů měst aj.), dále v rámci komunitních aktivit (např. komunitní plán sociálních služeb), jako reakce na nabízené dotační tituly (kraje, státu, EU) či jinými způsoby. Návrhy projektů bude shromažďovat vybrané městské pracoviště – Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš.

Návrhy projektů budou vypracovány ve struktuře karet projektů:

- Název aktivity (projektu)
- Vazba na opatření
- Stručný popis aktivity (projektu) vč. cíle projektu/aktivity a dílčích kroků plnění aktivity (projektu)
- Odpovědná osoba Aš
- Odpovědná osoba Selb
- Odhad rozpočtu projektu (aktivity)
- Předpokládaný termín realizace
- Předpokládané zdroje financování

Všechny navržené projekty musí přispívat k stanoveným cílům Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb, zejména k naplnění strategických cílů. Zároveň musí i obsahově spadat pod jedno opatření.

Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš vyzve partnery v dostatečném předstihu před přípravou rozpočtu města k podávání návrhů projektů pro zařazení do Akčního plánu.

Projekty budou podávány prostřednictvím

- vedení měst,
- komisí měst,
- městských odborů.

Aktéři v území mohou návrhy projektů předložit prostřednictvím výše uvedených orgánů. Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš roztrídí předložené projekty dle příslušných opatření Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb.

ad 2. Posouzení návrhu projektu

Prvotní formální posouzení návrhů projektů provede Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš, pro případná doplnění kontaktuje nositele projektu, dále také provede předběžné vyhodnocení vyváženosti souboru projektů v jednotlivých opatřeních.

Navržené projekty do Akčního plánu jsou poté předloženy k posouzení KPS. Je-li potřeba, vyžádá si případné doplnění informací (od příslušného odboru městského úřadu, komise, rady města apod.).

ad 3. Výběr projektů do Akčního plánu

Následně předloží KPS upravené návrhy projektů Akčního plánu ke schválení zastupitelstvu města Aš a Selb. Za výběr projektů a sestavení návrhu Akčního plánu zodpovídá vedení měst.

Klíčovými kritérii při posuzování, zda bude projekt zařazen do Akčního plánu a vybrán k realizaci v následujících letech, jsou:

- dostupnost zdrojů financování,
- časová priorita,
- nositel projektu, který:
 - zná cíle, kterých se má aktivitou dosáhnout,
 - přijímá odpovědnost za danou aktivitu a její výsledky,
 - finančně přispívá k realizaci,
 - zná časový horizont, do kterého se má rozvojová aktivita dokončit.

Nejvýznamnějším parametrem zařazení projektu do Akčního plánu je dostupnost zdrojů financování (příslib jiných subjektů, města, kraje a dalších, že na jeho realizaci uvolní peníze).

Projekty z Akčního plánu jsou poté předloženy odpovědným subjektům pro přípravu rozpočtu na další rok, které je do návrhu zapracují.

Po schválení rozpočtu obou měst na další rok provede Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš revizi zajištění zdrojů financování jednotlivých projektů. O výsledku je informována KPS. Pokud některý projekt nemá zajištěné finanční zdroje, je z Akčního plánu na příští rok vyškrtnut. Pokud se v průběhu roku naleznou disponibilní zdroje (úspory, dotační titul kraje, státu, EU), je projekt realizován, pokud tomu tak není, vstupuje projekt do tvorby Akčního plánu na další rok.

ad 4. Realizace projektu

Projekt realizuje nositel projektu v souladu se schváleným návrhem.

ad 5. Monitoring projektu

O realizovaném projektu podává nositel projektu zprávu, která slouží KPS k monitorování realizace celého strategického plánu. Zprávy shromažďuje Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a Oddělení regionálního rozvoje MěÚ Aš, který je souhrnně předkládá KPS. Monitoring realizace projektů a celého strategického plánu jsou podkladem k hodnotícímu procesu a základním impulsem pro případnou aktualizaci dokumentu.

3.2 Monitorování a evaluace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb

Pro úspěšnou implementaci Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb musí být pečlivě nastaven účinný systém monitoringu a evaluace. Účelem **monitoringu** je sledování průběhu realizace Strategického plánu spolupráce. Základními nástroji pro monitoring jsou přehledy realizovaných projektů a přehledy výstupů těchto projektů. Pro monitorování budou také využity indikátory projektů. Odbor rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a kompetentní odbor MěÚ Aš budou každoročně předkládat KPS průběžnou monitorovací zprávu, která zhodnotí naplňování Strategického plánu spolupráce z pohledu plnění indikátorů a předloží ji pro informaci nebo ke schválení zastupitelstvu měst. Hodnocení je prováděno ve spolupráci s odpovědnými osobami.

Účelem **evaluace** je v intervalu 2 let zhodnotit dosažené cíle a poskytnout doporučení pro další řízení Strategického plánu spolupráce i pro směřování jeho opatření. Závěry a doporučení evaluace představují jeden z klíčových podkladů pro zlepšení efektivnosti Strategického plánu spolupráce. Za celkový průběh evaluace je zodpovědná KPS, která předkládá výstupy evaluace zastupitelstvu měst ke schválení.

V průběhu realizace Strategického plánu spolupráce navrhujeme provedení 2 typů evaluací, a to:

- průběžná evaluace – jednou za dva roky, evaluace bude představovat zpětnou vazbu a na jejím základě budou přijímána případná opatření pro aktualizaci Strategického plánu spolupráce za účelem zdokonalení,
- ex-post evaluace – po ukončení realizace Strategického plánu spolupráce v roce 2024, evaluace zhodnotí celkovou účinnost a efektivnost Strategického plánu spolupráce (účinnost intervencí, rozsah naplnění očekávaných efektů aj.).

Nastavený systém hodnocení v sobě obsahuje mechanismy průběžné kontroly a vyhodnocení. Stěžejním subjektem hodnocení je KPS jako iniciační a evaluační orgán. Výsledky vyhodnocení musí být zveřejňovány minimálně jednou ročně. Vyhodnocení a zveřejňování výstupů by mělo probíhat za účasti občanů, kterým bude umožněno fakticky využít skutečnost, že na tvorbě strategie participovali (například veřejné setkání jednou ročně, kdy budou představeny výsledky práce).

Implementace komunikační platformy

Obrázek 3.4: Komunikační platforma mezi všemi subjekty

Abychom zajistili úspěšné dosažení cílů Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb, je nezbytné efektivně informovat všechny zainteresované strany a aktéry v území o aktuálních výstupech a výsledcích. Jedním z cílů rozvoje komunikační platformy je promítnutí spolupráce i do nadřazených strategických dokumentů, dále posílit mediální obraz spolupráce včetně vzájemné důvěry aktérů i občanů. Strategická komunikace se musí na tyto dlouhodobé cíle soustředit, prostřednictvím tiskových zpráv o úspěšných projektech, informací z jednání Komise pro přeshraniční spolupráci apod. Předpokladem úspěchu implementace Strategického plánu spolupráce v příhraniční oblasti Aš – Selb je **implementace komunikační platformy**, která zajistí úplnou a cílenou komunikaci nejen mezi zaměstnanci měst, ale také mezi Městským úřadem Aš a Selb, městem, jím zřízenými a založenými organizacemi, krajskými orgány a dalšími subjekty v příhraniční oblasti. Zapojení všech výše uvedených oblastí do spolupráce na implementaci, byť i dílčím způsobem, je základním předpokladem pro odstranění nedostatků informací a chyb z neznalosti.

Komunikační platforma znamená vytvoření prostoru pro efektivní komunikaci, která bude víceúrovňová, založená na principech prostorového plánování, tzn. propojující komunikaci Odboru rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a kompetentního odboru MěÚ Aš, Komise pro rozvoj přeshraniční spolupráce, aktérů působících v příhraniční oblasti a občanů obou měst.

Implementace komunikační platformy rovněž přinese doporučení pro zlepšení spolupráce s regionálními aktéry (Karlovarský kraj, Horní Franky). Pro zvýšení účinnosti procesu spolupráce je nutné posílit i neformální předávání informací mezi cílovými skupinami, tj. pracovníků Odboru rozvoje hospodářství a cestovního ruchu MěÚ Selb a kompetentního odboru MěÚ Aš a aktérů působících v oblasti příhraniční spolupráce (změny v národní legislativě, trendy v jednotlivých zemích, postoje zástupců samosprávy, příležitosti v nových rozvojových projektech).

Přílohy

Tabulkové přílohy

Tabulka P1: Přehled cyklotras procházející městem Aš

Trasa	Průběh cyklotrasy	Délka [km]	Náročnost	Povrch	Typ	Vhodnost
2057	Hranice (CZ/D) - Aš - Výhledy - Polná - Klest - Skalka u Cheb	40 km (s odbočkami až 50 km)	střední	zpevněné cesty, asfalt	vozové zpevněné cesty (7%), asfaltové silnice III. třídy (74%) a II.tř.(9%)	cross, trek, horská kola
2058	Krásňany (CZ/D) - Hranice - Trojmezí - Újezd - Aš	20 km (s odbočkami až 30 km)	střední	zpevněné cesty, asfalt	vozové cesty bez provozu (70%), silnice III. třídy	turistická, horská kola
2059	Nad Peklem - Újezd - Krásná - Podhradí - Doubrava (CZ/D)	14 km	lehká	zpevněné cesty, asfalt	silnice III. třídy (60%), zpevněné vozové cesty	turistická, horská kola
2060	Selb - Benešův palouček - Aš rozhledna - Verněřov - Horní Paseky - Bad Barmbach - Plesná	14 km (s odbočkami až 30 km)	lehká	asfalt, místy hrubý, ale zpevněný povrch	sfalt, místy hrubý, zpevněný povrch, jen minimální provoz	cross, trek
2061	Podhradí - Bílý Halštrov - Dolní Paseky - Verněřov	6	lehká	asfalt	Vozové cesty s asfaltovým povrchem, téměř bez dopravy	turistická nebo horská kola
2062	Doubrava - Horní Paseky - pramen Bílý Halštrov - Výhledy	12 km (s odbočkami až 15 km)	lehká	asfalt	vozové cesty s asfaltovým povrchem, téměř bez dopravy	všechny typy kol
2063	Mokřiny - Nový Žďár, hraniční mezníky - Dubina - Pomezná - Klest	23 km (přes Rathsam 25,5 km a s odbočkami až 41 km)	střední	zpevněné cesty, asfalt	vozové cesty bez provozu (87%), silnice III. třídy s malým provozem	turistická nebo horská kola
2064	Skalka - Goethův kámen - Hazlov - Tábořská	5 km (s odbočkami až 8km)	lehká	asfalt	Místní asfaltové cesty, téměř bez provozu, v Hazlově 2 frekventované křižovatky	všechny typy kol
2065	Vojtanov - Kapellenberg - Hazlov - Polná - Kančí údolí	9 km (s odbočkami 14 km)	lehká	asfalt	většina trasy (60%) vede po silnici 213 II.tř. s mírným provozem.	cross, trek kola
2066	Polná - Libá - Dubina (CZ/D)	8 km	lehká	asfalt, zpevněné cesty	asfaltové silnice, zpevněné vozové cesty	cross, trek kola
2067	Libá - Hůrka - Lužná u Ostrohu	7 km (s odbočkami až 13 km)	lehká	asfalt	asfaltové silnice III. třídy, středně silný provoz	všechny typy kol

Zdroj: Město Aš, dostupné z: <https://www.info-as.cz/vsechny-aktivity/cyklistika>

Tabulka P2: Přehled turistických tras v okolí města Aš

Turistická trasa	Průběh trasy
Červená	Trojmezí – Hranice – Studénka – Krásná – Aš – Libá
Modrá	Ostroh – Hazlov- Goethova Skalka- Mokřiny – Aš - Vrch Háj (Rozhledna) - Podhradí (Zřícenina hradu) – Neuberg – Studánka – Hranice - Hraniční přechod (Hranice / Bad Elster)
Zelená	Hazlov – Výhledy - Pramen Bílého Halštrova – Vernéřov - Dolní Paseky (minerální pramen) - Bílý Halštrov (přehrada) - Podhradí
Žlutá	Nový Ždár – Nebesa - Pramen Bílého Halštrova - Hraniční přechod Horní Paseky/Bad Brambach - Horní Paseky - Dolní Paseky - Vrch Háj – Aš (rozhledna) - Rozcestí pod Hájem - Přehrada Bílý Halštrov – Doubrava - Hraniční přechod Doubrava/Bad Elster

Zdroj: www.info-as.cz, 2024

Tabulka P3: Přehled kulturních organizací působících ve městě Aš

Kulturní organizace	Název organizace
Amatérské činoherní divadlo	Podivídllo ažažAš
Country tance	Country Ladies Aš
Dětské pěvecké sbory	Dětské pěvecké sbory Ašské
Divadelní festival Ašlerky	Karel Ašler o.s.
Divadelní soubor	Piškvorky při ZUŠ
Divadelní soubor	Midilidky při ZUŠ
Divadelní soubor	Škytafky při ZUŠ
Divadelní soubor	DeMentosky při ZUŠ
Dudácký soubor	Schumák při ZUŠ
Fotografický klub	Soudkovitost 09
Hudební skupina	Kartáč
Hudební skupina	Mayslayweec
Hudební skupina	0609
Pořádání kulturních akcí	ProAš
Produkční činnost	David Nushart
Půjčovna knih pro děti i dospělé	Knihovna, Muzeum a Informační centrum Aš, p.o.
Smíšený pěvecký sbor	Chorus Egrensis
Umělecká agentura	Umělecká agentura Alexandra Benešová
Výuka hudebního oboru	ZUŠ Roberta Schumanna
Výuka literárně-dramatického oboru	ZUŠ Roberta Schumanna
Výuka tanečního oboru	ZUŠ Roberta Schumanna
Výuka výtvarného oboru	ZUŠ Roberta Schumanna
Žestový soubor	Žestový soubor při ZUŠ

Zdroj: Městský úřad Aš

Tabulka P4: Přehled ostatních organizací působících ve městě Aš

Ostatní organizace	Název organizace
Aktivity baptistů	Sbor Bratrské jednoty baptistů v Aši
Aktivity Evangelické církve	Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Aši
Aktivity Křesťanské církve	Křesťanské společenství Aš
Aktivity Pravoslavné církve	Pravoslavná církevní obec v Aši
Aktivity pro seniory	Sdružení pro občanské záležitosti
Aktivity pro seniory	Klub důchodců
Aktivity pro seniory	Klub důchodců
Aktivity Římskokatolické církve	Římskokatolická farnost
Aktivity v oblasti využití volného času	PaCiHol o.p.s.
Dětský domov	Dětský domov Mariánské Lázně a Aš
Divčí skautský oddíl	Junák, středisko SMRČINA Aš
Domov pro matky s dětmi	Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni
Dopravní hřiště	MěDDM Sluníčko Aš
Chlapecký skautský oddíl	Junák, středisko SMRČINA Aš
Myslivecké sdružení	MS Háj Aš
Myslivecké sdružení	O.s. Podhradí - Smrčina

Ostatní organizace	Název organizace
Myslivecké sdružení	MS Halštrov Aš
Myslivecké sdružení	MS Žďár Buchwald
Nízkoprahové centrum pro matky s dětmi	Dětský úsměv Aš
Noviny studentů Gymnázia a Soš Aš - Napříč	MěDDM Sluníčko Aš
Ochrana přírody a rozvoj občanské společnosti	Zelený dědek o.s.
Pomoc lidem v nouzi	Farní charita Aš
Rybáři	ČRS MO Aš
Sdružení rodičů a přátel Gymnázia Aš	Sdružení rodičů a přátel Gymnázia Aš
Služby pro sociálně vyloučené osoby	KOTEC o.s. - Terénní programy
Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi	KOTEC o.s. - Centrum podpory rodiny
Stavění milíře	Sdružení přátel Ašského milíře
Středisko volného času pro zájmové vzdělávání	MěDDM Sluníčko Aš
Šlechtění drobného domácího zvířectva	ČSCH ZO1 v Aši
Včelaři	ČSV o.s. ZO Aš
Vodácký klub	ČTU-Vodácký oddíl Š.Rum
Volnočasové aktivity dětí	Klub Fénix
Výzkum a dokumentace kamenných (smírčích) křížů v ČR	Společnost pro výzkum kamenných křížů
Výzkum, dokumentace a ochrana památek na Ašsku	Regnitz Verein Asch 1989-27-10, o.s.

Zdroj: Městský úřad Aš

Tabulka P5: Sportovní organizace působící ve městě Aš

Název organizace	Druh sportu
Alpin club Aš	Horolezectví a vysokohorské sporty, triatlon
Ašské lesy s.r.o.	Badminton venkovní, Běžecké lyžování, Horolezecká stěna, In-line bruslení, Krytý a venkovní plavecký bazén, Minigolf, Petanque, Sjezdové lyžování, Skateboard, Streetball
Ašští bajkeři z.s.	Běh, Cyklistika, Plavání, Triatlon
AVZO Aš	Sportovní střelba
Boran Gym Muay Thai Aš	Thajský box
Bowling bar Eden Aš	Bowling
BTSB fitness klub z.s. Aš	Fitness studio
Budo Klub Aikido Aš	Aikido
Fitness s Helenou	Zumba Fitness
Jezdecký klub Aš	Jezdectví
Klub českých turistů Aš	Turistika
Kuželky Aš	Kuželky
LK Jasan Aš	Běžecké lyžování a biatlon
Oddíl orientačního běhu Aš z.s.	Orientační běh
TJ Jiskra Aš	Basketball, Fotbal, Nohejbal, Stolní tenis, Bodystyling, Cvičení na balonech, Zumba, Jóga, Šachy
TK Aš	Tenis
Volejbal Aš – Klokani z.s.	Volejbal
Volejbalový klub Aš	Volejbal, Badminton
Základní kynologická organizace	Kynologie

Zdroj: Městský úřad Aš

Tabulka P6: Výdaje města Aš za rok 2022

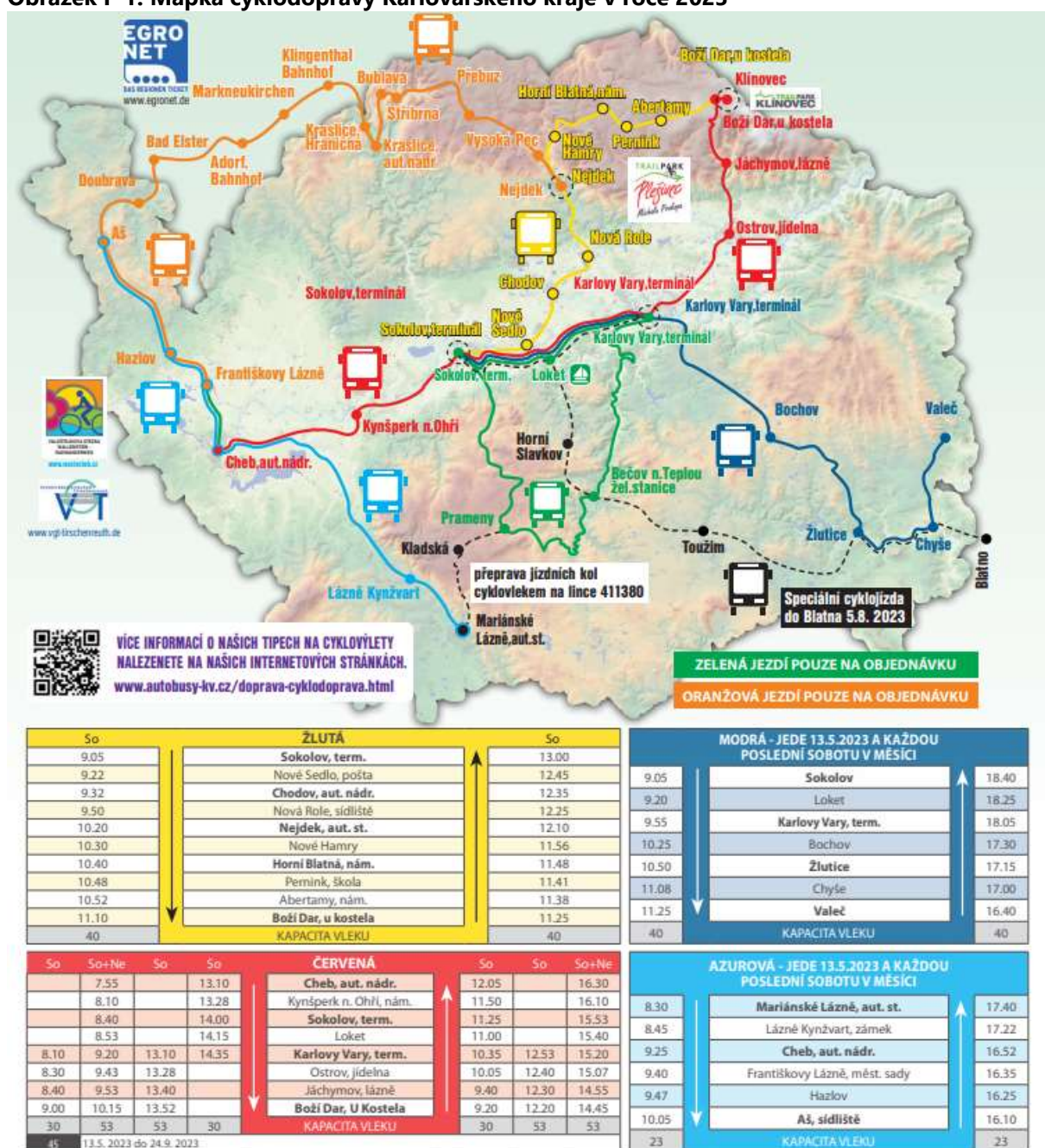
Oddíl paragrafů (název)	Částka (Kč)	Výdaje (%)
Státní moc, státní správa, územní samospráva a polit. strany	71 762 003,44	17,9
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	65 709 601,33	16,4
Vzdělávání a školské služby	49 954 084,19	12,4
Doprava	47 453 784,89	11,8
Ochrana životního prostředí	46 682 858,65	11,6
Sport a zájmová činnost	37 733 691,91	9,4
Kultura, církve a sdělovací prostředky	22 127 905,89	5,5
Finanční operace	14 802 433,05	3,7
Bezpečnost a veřejný pořádek	9 092 077,32	2,3
Ostatní činnosti související se službami pro fyzické osoby	8 794 285,35	2,2
Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	7 460 263,05	1,9
Ostatní činnosti	6 557 568,07	1,6

Oddíl paragrafů (název)	Částka (Kč)	Výdaje (%)
Vodní hospodářství	4 925 471,34	1,2
Zdravotnictví	4 178 319,33	1,0
Politika zaměstnanosti	2 114 618,70	0,5
Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	1 224 889,68	0,3
Jiné veřejné služby a činnosti	594 093,11	0,1
Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	440 418,34	0,1
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	153 960,24	0,0
Civilní připravenost na krizové stavy	0,00	0,0

Zdroj: Ministerstvo financí – MONITOR Státní pokladny

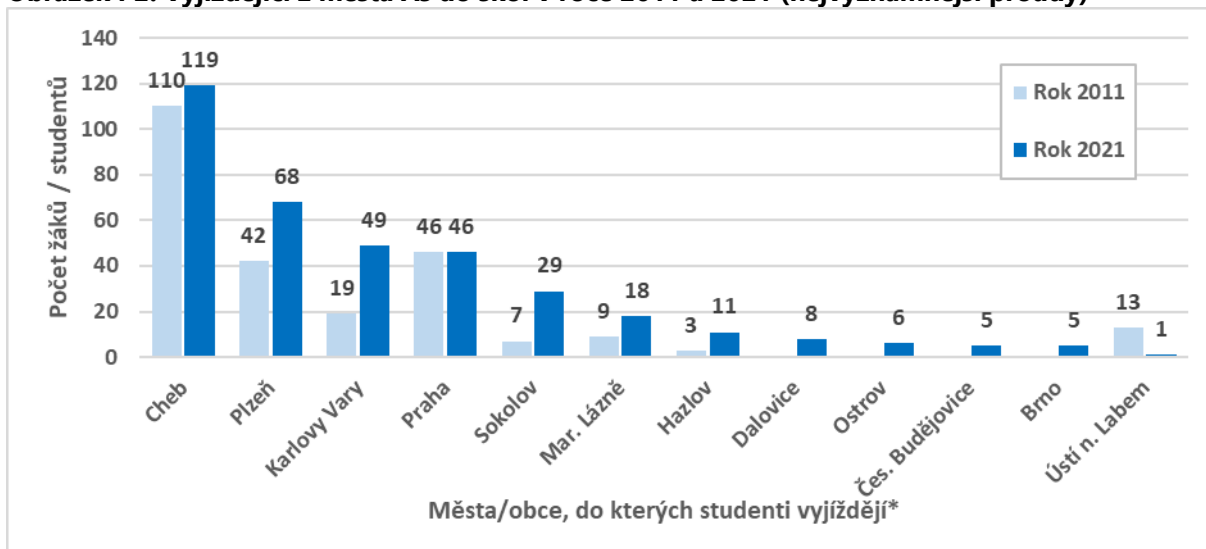
Grafické přílohy

Obrázek P 1: Mapka cyklo dopravy Karlovarského kraje v roce 2023

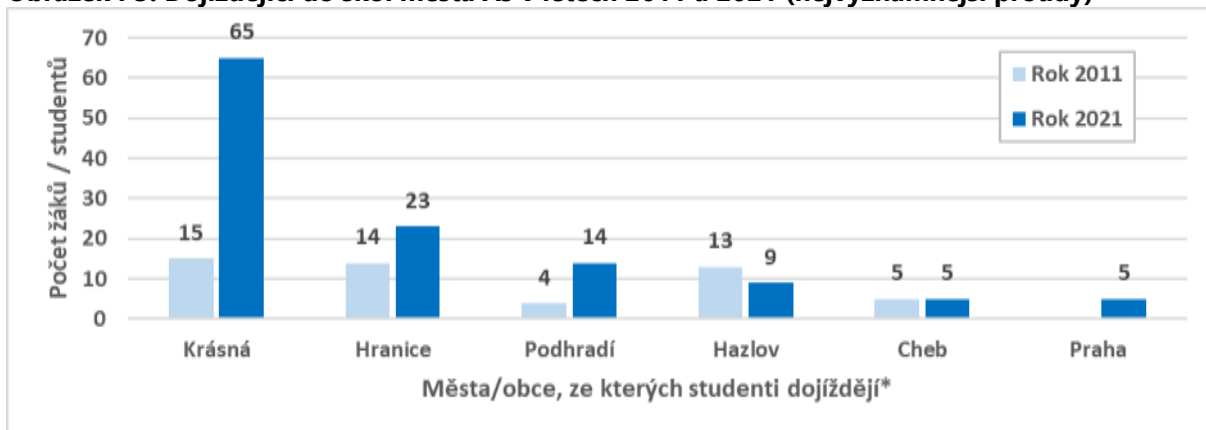
Zdroj: <https://www.autobusy-kv.cz/doprava-cyklo doprava.html>, 2023

Obrázek P2: Vyjíždějící z města Aš do škol v roce 2011 a 2021 (nejvýznamnější proudy)

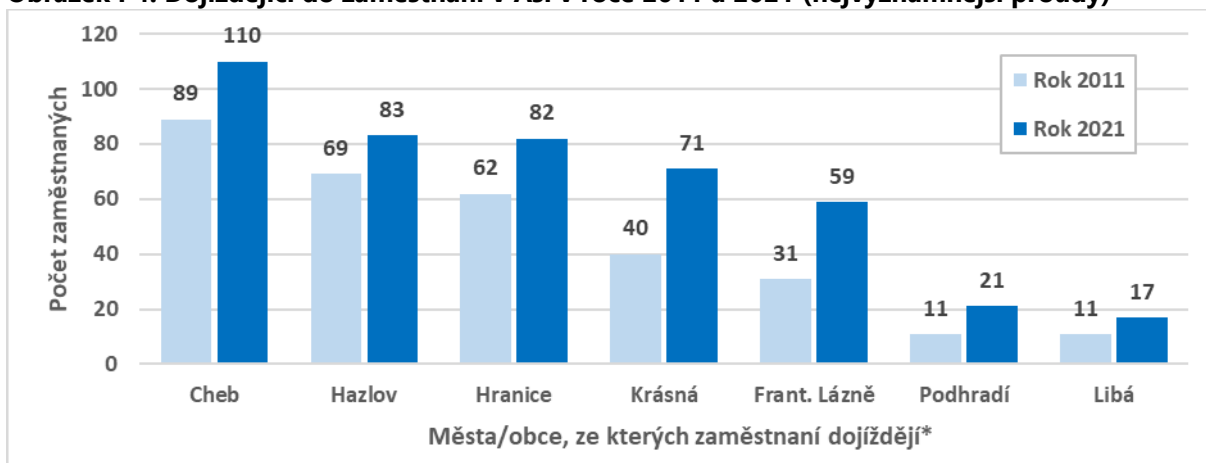
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 a 2021; Pozn.: * data ze SLDB zahrnují pouze města/obce v rámci ČR.

Obrázek P3: Dojíždějící do škol města Aš v letech 2011 a 2021 (nejvýznamnější proudy)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 a 2021; Pozn.: * data ze SLDB zahrnují pouze města/obce v rámci ČR.

Obrázek P4: Dojíždějící do zaměstnání v Aši v roce 2011 a 2021 (nejvýznamnější proudy)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 a 2021; Pozn.: * data ze SLDB zahrnují pouze města/obce v rámci ČR.

Výzkum spokojenosti obyvatel měst Aš a Selb

Výzkumný projekt byl realizován v obou městech současně v období od 25. ledna 2024 do 25. února 2024. V obou případech bylo využito kombinace osobního dotazování v ulicích měst a online dotazníku, který obě města distribuovala prostřednictvím svých webových stránek a sociálních sítí. Na tvorbě dotazníku se podíleli zástupci města a společnosti SC&C spol. s r.o. a PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Osobní dotazování

Osobní dotazování bylo provedeno v období od 29. ledna do 6. února 2024 (Selb), respektive od 29. ledna do 9. února 2024, metodou CAPI. Tazatelé prováděli dotazování s využitím tabletů s předprogramovaným dotazníkem v české (Aš) a německé (Selb) jazykové verzi. Celkem byly v obou městech získány dotazníky od 670 respondentů (z toho 331 v Aši a 339 v Selbu). Průměrná doba dotazování byla pro obě města shodně 17 minut. Dotazník byl naprogramován prostřednictvím software IBM Dimensions.

Online dotazování

Online dotazník (CAWI) byl pro obyvatele obou měst přístupný v období od 25. ledna do 25. února 2024. Prostřednictvím online dotazníku odpovědělo v součtu 353 respondentů z obou měst (294 v Aši a 59 v Selbu). Průměrná doba vyplňování online dotazníku byla 17 minut v Aši a 18 minut v Selbu. Také online dotazník byl naprogramován prostřednictvím software IBM Dimensions.

Závěrečná zpráva

Data sesbíraná oběma metodami byla po skončení sběru dat sloučena do jednoho souboru jak pro Aš, tak pro Selb. Následně byly tyto dva soubory samostatně analyzovány prostřednictvím IBM SPSS Statistics a výsledky obou měst byly zaznamenány do tabulkového přehledu ve formátu xlsx a porovnány v závěrečné zprávě ve formátu pptx.

Na následujících stránkách je uveden použitý dotazník.

Dotazník spokojenosti obyvatel ve městech Aš a Selb

Vážená paní, vážený pane,

obracíme se na Vás s žádostí o spolupráci při Integrované strategii společného rozvoje Aše a Selbu do roku 2035. Pomocí tohoto výzkumu máte možnost vyjádřit se k Vaší představě o budoucím rozvoji obou měst a svým názorem ho ovlivnit. Výsledky také přispějí k rozvoji cestovního ruchu.

Rádi bychom Vás požádali o zodpovězení několika otázek. Rozhovor by měl trvat cca 15 minut. Vaše spolupráce je dobrovolná a zároveň Vás ujišťujeme, že údaje, které nám poskytnete, zůstanou anonymní a nebudou komerčně využity.

Společnost SC&C, s.r.o., která průzkum realizuje, je registrována Úřadem pro ochranu osobních údajů a jako správce se řídí zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a dodržuje standardy kvality a etický kodex mezinárodní asociace ESOMAR a české asociace SIMAR (www.simar.cz).

U každé otázky zvolte nejvhodnější odpověď z dané škály, u otevřených otázek se pokuste co nejlépe vystihnout podstatu věci.

Předem děkujeme za Vaši laskavost a věnovaný čas.

Dotazník je určen pouze pro osoby starší 15 let s bydlištěm ve městě Aš nebo Selb

Q0) Bydlíte ve městě Aš/Selb?

- 1) Ano
- 2) Ne – ukončete vyplňování dotazníku (dotazník je určen pouze pro obyvatele obou měst)

Q1) Jak dlouho žijete v tomto městě? Od roku: _____ / narodil/a jsem se tu

Q2) Máte zde trvalé bydliště?

1. Ano
2. Ne

Q3) Uvažoval(a) jste někdy o odstěhování se z města?

- 1) Nikdy jsem o tom neuvažoval(a)
- 2) Napadlo mě to
- 3) Vážně o tom uvažuji
- 4) Podnikám v tom konkrétní kroky ->Q4
- 5)

IF Q3 = 2,3,4 Q3a) Pokud ANO, z jakého důvodu uvažujete o odstěhování z města?

1) Nedostatek zajímavých pracovních míst
2) Nedostatek bytů k prodeji či nájmu
3) Nedostatek připravených parcel pro výstavbu rodinného domu
4) Nedostatek sociálních a zdravotních služeb
5) Nedostatek volnočasového vyžití
6) jiné, uveďte:

Q4) Kam se chcete odstěhovat?

- 1) do obce / města v blízkém okolí
- 2) v rámci Karlovarského kraje
- 3) v rámci ČR
- 4) do Německa
- 5) jinam do zahraničí
- 6) ještě nevím

Část A: Kvalita života ve městě

A1. Co se Vám vybaví, když se řekne město Aš? Otevřená otázka

A2. Co se Vám vybaví, když se řekne město Selb? Otevřená otázka

A3. Co se podle Vás ve městě Aš v poslední době nejvíce povedlo? Otevřená otázka

A4. Co postrádáte ve městě Aš? Co Vám zde chybí? Otevřená otázka

A5. Co považujete za největší přednost Aše? Otevřená otázka

A6. Jaké problémy ve městě Aš nejvíce ovlivňují váš život? Otevřená otázka

A6a. Kdybyste mohli změnit jednu věc, co by to bylo?

- 1) Zvýšení bezpečnosti
- 2) Podpora kulturního života
- 3) Zlepšení bytové nabídky
- 4) Zlepšení nabídky služeb
- 5) Jiné

A7. Jaké akce chcete k podpoře komunitního života v Aši i Selbu? Otevřená otázka

A8. Kvalita života ve městě Aš se v posledních 5 letech?

1. Zlepšila
2. Zůstala stejná
3. Zhoršila

A9. Zajímá nás Vaše hodnocení jednotlivých položek, máte vždy k dispozici 5 bodů. Čím více bodů dáte, tím lépe danou oblast hodnotíte. Pokud nedokážete hodnotit, uveďte 0 bodů.

Pro město Aš

1. Obchody (dostupnost, nabídka, rozmanitost)	1	2	3	4	5	/	0
2. Úroveň bezpečnosti	1	2	3	4	5	/	0
3. Kvalita veřejné dopravy	1	2	3	4	5	/	0
4. Stav městské infrastruktury (silnice, chodníky, parky atd.)	1	2	3	4	5	/	0
5. Kvalita životního prostředí (čistota, zeleň, hluk atd.)	1	2	3	4	5	/	0
6. Možnost kulturního vyžití	1	2	3	4	5	/	0
7. Možnost sportovního vyžití	1	2	3	4	5	/	0
8. Komunikace městského úřadu	1	2	3	4	5	/	0
9. Možnost podnikání ve městě	1	2	3	4	5	/	0
10. Pracovní příležitosti	1	2	3	4	5	/	0
11. Spolupráce s městem Selb	1	2	3	4	5	/	0
12. Kvalita bydlení ve městě	1	2	3	4	5	/	0
13. Dostupnost bydlení ve městě	1	2	3	4	5	/	0
14. Sociální služby (pro seniory, pro zdravotně znevýhodněné atd.) Ve městě	1	2	3	4	5	/	0
15. Dostupnost zdravotní péče	1	2	3	4	5	/	0
16. Služby pro turisty / cestovní ruch	1	2	3	4	5	/	0
17. Možnosti pro mladé rodiny	1	2	3	4	5	/	0
18. Kvalita základních škol	1	2	3	4	5	/	0

A10. Které lokality ve městě považujete za PROBLEMATICKÉ a proč? Otevřená otázka

LOKALITA	Důvod

Část B: : Česko-německá přeshraniční spolupráce**B1. Jak vnímáte obyvatele z pohraničí z druhé strany hranice?**

Velmi negativně	Spíše negativně	Neutrálně	Spíše pozitivně	Velmi pozitivně	Nedokážu posoudit
1	2	3	4	5	-1

B1a. A proč je tak vnímáte? Otevřená otázka**B2. Je podle Vás přeshraniční spolupráce v česko-německém pohraničí potřebná?**

Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne	Nedokážu posoudit
4	3	2	1	- 1

B2a. Proč ji tak vnímáte? Otevřená otázka**B3. Kdo by se měl na rozvoji česko-německé spolupráce podílet? Možnost více odpovědí**

1. Přímo obyvatelé pohraničí
2. Obce
3. Nestátní organizace (např. kulturní sdružení a spolky, sportovní kluby)
4. Školy
5. Podnikatelské subjekty, hospodářské a profesní komory a svazy
6. Jiné; rozveďte: _____

B4. Jak by měla podle Vás fungovat doprava mezi městy Aš a Selb?

1. Posílení cyklo dopravy
2. Posílení veřejné dopravy – Bus
3. Posílení veřejné dopravy – Vlaky
4. Jiné

B4. Co by se mělo v následujících letech v rámci přeshraniční spolupráce NEJVÍCE ROZVÍJET? (vybrat 5 možností)

1.	Společná zdravotní péče
2.	Energetika
3.	Lepší společná veřejná doprava
4.	Vzdělávání / školství
5.	Zdravotnictví, zdravotní záchranná služba
6.	Bezpečnost a krizové řízení (Policejní spolupráce, Spolupráce hasičských záchranných sborů)
7.	Ochrana přírody a krajiny
8.	Výměnné pobyty (např. mládeže, seniorů) a integrační setkávání
9.	Kultura / kulturní akce / spolky atd. – např. vytvoření společného festivalu přátelství
10.	Sport / sportovní akce / kluby atd.
11.	Rekreace a turistika – např. společná turistická karta, cyklistické a turistické trasy
12.	Ekonomická spolupráce – společná průmyslová zóna
13.	Sociální služby (pro seniory apod.)
14.	Oblast bydlení
15.	Jednotný vzhled obou měst – např. dvojjazyčné značení
16.	Jiné, uveďte jaké:

B5. Jaké bariéry podle Vás znesnadňují kontakty s obyvateli pohraničí na druhé straně hranice? *Možnost více odpovědí*

1.	Jazykové
2.	Právní
3.	Cenové
4.	Administrativní (např. náročnost vyřizování případné úřední záležitosti na úřadě v sousední zemi)
5.	Kulturní
6.	Různorodost zájmů (např. větší důraz na ochranu životního prostředí nebo naopak na rozvoj průmyslové výroby oproti sousednímu státu)
7.	Jiný systém hodnot (např. jiný přístup ke slavení svátků)
8.	Jiné, uveďte jaké:

Část C : Něco o Vás jako respondentovi:

C1. Jak jste spokojen/a s následujícími oblastmi života?

	velmi nespokojen/a					velmi spokojen/a		netýká se
1. CELKOVĚ SE SVÝM ŽIVOTEM	1	2	3	4	5	6	7	
2. Kvalita bydlení	1	2	3	4	5	6	7	
3. Přátelé	1	2	3	4	5	6	7	-1
4. Osobní život	1	2	3	4	5	6	7	-1
5. Vztah s partnerem / partnerkou	1	2	3	4	5	6	7	-1
6. Práce / zaměstnání	1	2	3	4	5	6	7	-1
7. Děti	1	2	3	4	5	6	7	-1
8. Volný čas	1	2	3	4	5	6	7	
9. Vztahy s okolím (sousedé apod.)	1	2	3	4	5	6	7	
10. Vztahy s příbuznými /širší rodinou	1	2	3	4	5	6	7	-1
11. Zdraví	1	2	3	4	5	6	7	
12. Životní úroveň	1	2	3	4	5	6	7	
13. Pocit bezpečí	1	2	3	4	5	6	7	
14. Okolní prostředí/krajina kde žijete	1	2	3	4	5	6	7	

Část D: Sociodemografie

D1. Pohlaví

1. Muž
2. Žena
3. Jiné

D2. Uveďte prosím rok narození: _____

D3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

1. Základní
2. Vyučen / SŠ bez maturity
3. SŠ s maturitou
4. VŠ

D4. Jste:

1. Vdaná, ženatý nebo žiji v trvalém vztahu
2. Nezadaný
3. Ovdovělý
4. Rozvedený
5. Jiné

D5. Jaké je Vaše sociální postavení?

1. Student, učení
2. Důchodce
3. Nezaměstnaný
4. V domácnosti (nebo péče o děti, člena rodiny)
5. Zaměstnanec ve státním / veřejném sektoru
6. Zaměstnanec v soukromém sektoru
7. Živnostník, farmář, podnikatel
8. Ostatní / jiné

D6. Pracujete / studujete převážně:

1. v ČR
2. v Německu
3. kombinuji to

D7. Zvážíte-li velikost příjmů a majetku ve Vaší domácnosti, řekl(a) byste, že jste:

1. Velmi dobře zajištění
2. Solidně zajištění
3. Průměrně zajištění
4. Špatně zajištění
5. V zásadě chudí

D8. Bydlíte v:

1. Vlastní byt / dům
2. Bydlení v nájmu (soukromník)
3. Bydlení v nájmu (obecní, služební)
4. U příbuzných bez placení nájmu
5. Jiné, uveďte: _____

D9. Bydlíte:

1. V rodinném domě
2. V činžovním domě / bytovém domě
3. V paneláku na sídlišti
4. Na ubytovně
5. Jinde, uveďte kde: _____

D10a. Jaká je Vaše znalost němčiny? Použijte prosím známky jako ve škole, kdy 1 = výborná, 5 = nedostatečná

D10b. Jaká je Vaše znalost angličtiny? Použijte prosím známky jako ve škole, kdy 1 = výborná, 5 = nedostatečná

DĚKUJEME ZA POSKYTNUTÝ ROZHOVOR

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

Bavorsko – Česko

Červen 2024